

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

309972 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6. చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 5 వ తేది శనివారము NO. 4.
సంపుటము. ౩ } సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర చైత్ర మాస శుద్ధ పంచమి ౯. } సంచిక ౪

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమోషధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
మవాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోసముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల ర అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి. పో.

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రభు రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

Mr. G. W. M. Reynold's Novels

Other Big Type Editions.

	Rs. A.
GRACE DARLING or	0 12
The Heroine of the Fern Island	1 12
Mary Price 8 vols. Re. 5- Paricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Re. 1 8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re. 1. Margaret 4 vols.	3 0
Neeromancer 3 vols. 2-4 0 Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4 0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols. Re. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchesse, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Love of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WA CO. Co.,

536

Post Box 167 (A) Madras. E.

ఉచితము! రు. 3000. ఉచితము!

వివరములు కోరువారికి తెలుపబడును.

ఏజెంట్లకు ముందరికీ మీరు ముందుగా తెలుపబడును.

ఆదేశము:— ఇ. ఎం. కర్మ ఆంధ్ర కంపెనీ,

1527

పోర్టు, రాజేంద్రవరం, గోదావరి జిల్లా.

స్పెనో ఆన గా ఏ మి?

(SPLENOX)

వానిని మీరు ఉపయోగించినారా? మలేరియా, జ్వర
విశ్లేషణ, కలరా వంటివి మొదలైన వాటిని తక్షణ పరీక్షలుగా
చేయవచ్చును. ప్రతిమందుల సాఫల్యమును చూపును.

20 అవున్సుల బాడ్డి 1-8 రు 8-0-0.

P. H. Cramer, Vepery, Madras

1492

Sole Agent for South India.

శ్రీకృష్ణ భారతము

1511

కవిరాజు శ్రీనివాస కృష్ణమూర్తి కాశ్మీరీ గారచే మూలా
న పాఠముగా మలబద్ధమై రచించిన బడినది. ఇందు వన్నయగుల
భారతమున లేని కథ లెన్నో కలవు.

1 వ సంపుటము (ఆదిపర్వము) వెల రు 8-0-0

2 వ సంపుటము (ఆరణ్యకపర్వము) 8-0-0

3 వ సంపుటము (విరాటోద్యోగములు) 8-0-0

పోస్టికే కొనుపారే భరింపవలెను. ప్రైవేటు ప్రకటనలు రా
సూర్య నైజా గ్లెజు కాగితము కాలికోరెండు. వలయువారు:
మేనేజరు, కలారశి వర్మస్సు, రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

శ్రీ మద్భగవద్

గీతా రహస్యము

547

అను

1437

కర్తయోగ శాస్త్రము

శ్రీబాలగంగాధర తిలక కృతము

శ్రీ నోరి సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి చే పరిపరితము.

ప్రతి 1-కి ధర రూ. 3-4-0.

వావిళ్ల- రామస్వామి శాస్త్రులు లండన్ ఫస్ట్,

192, ఎస్.ప్లస్. నెడ, చెన్నపురి. ఈ.

100 మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసనకలిగిన 126

(రిజిస్టరు)

కాబడినది

ఆటో దిల్ బహార్

(రిజిస్టరు)

కాబడినది

ఇప్పుటికాలపురుషి కనుపడునది. సాటిలేని మనోహరముగు నువాసనగలది.
ఆటో దిల్ బహార్, సారాయము గాని, చేర్చబడకయే నిర్దేశము
చేయబడిన కేవల పుస్తకము.

నీ కుచాలపై కొన్ని చిరుపులు చిలుకరించినచో, మనోహర
మగు నువాసన నిష్పలమయ్యెను.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములో నుండును.

(చిన్న వైజు ఆర (దాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0

మధ్యరకం వైజు 1 (దాం) " " 0-12-0

బోక వైజు 2 " " 1-4-0

వైజు వైజు 4 " " 2-0-0

వి. పి. ఖయ్యూలు బుడ్డి 1-కి 0-6-0, 3 బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము
కరెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధముగు ప్రతిపాపులలోను దొరకును. దీనికి
అనేకమగు నకలు నింట్లు కలవు. కావున తాము కొనుపవుడు సీసావైన
ను, కాన్పువైన ఆటో దిల్ బహార్ ను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయగోరువా రీ దిగువవారికి
ప్రాసినచో అలాగేవత్తు గల నువాసనకాన్పు ఉచితముగ పంపుదు.

సోయబంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ ఆంధ్ర కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మా మసీదు వీధి, బొంబాయి.

మదరాసు యెంట్లు:— మెనాపాపురమో తైంముల్, వై. నాబజార్ రోడ్, మదరాసు.

ఐరోపా యుద్ధము కొరణముగ రాకుండ

(1547)

నిలిచియుండిన మధుర రంగుపని

ఆరంభము!

అలిజరైన్ రెడ్

ఆరంభము!

అను శైలరంగును నెం. 16 మొదలు, 60-వ నెంబరువరకు తెల్లటి నూలులో రసాయనశాస్త్ర ప్రకారము వస్త్రములు తేలిక
మైన గట్టి ఎర్రనిరంగుతో ప్రకాశముగను, కుద్ధముగను తయారుచేయుచున్నాము. కావలసినవారు వెంటనే వ్రాయుకోవలెను.

చాగి అంధు రాం, పోస్టుబాక్సు నెం. 38. }
తంజివిలాసము: "తామరై" }

రసాయనరంగులశాల,
కీల్ వాశల్, మధుర.

ఆర్థిక పత్రము

1919-20

సి. జి. టాడుమాంటరు గారు.

మొన్నటిదినమున భారతప్రభుత్వమువారిచే అనుమతించబడిన యీ రాష్ట్రపుబ్లిక్ కన్ట్రమున ప్రజలపట్టి. —

ఈ కాగితములో ఫిబ్రవరి 5 తేదీన ప్రజలపట్టిబడిన చిత్తు ఆర్థికపత్రమునందు కొన్ని మార్పులు జరిగినవి.

2. 1918-19 సంవత్సరపు రెవెన్యూ ఎస్టిమేటు యొక్కయు 1919-20 సంవత్సరము ఆర్థికపత్రపు మదింపుయొక్కయు ఫలితము క్రిందితెల్పబడవలసిన తెలియగలవు:—

1919-20 బడ్జెటు మదింపు.

1918-19 రివెన్యూ ఎస్టిమేటు.

విభాగము	1918-19	1919-20	మార్పు
సంపాదించబడిన నిధులు	196.09	196.09	0.00
అప్పులనుండి	885.68	885.68	0.00
అప్పులనుండి	960.93	960.93	0.00
అప్పులనుండి	75.25	75.25	0.00
మొత్తము	120.84	120.84	0.00
అప్పులనుండి	208.10	208.10	0.00
అప్పులనుండి	884.58	884.58	0.00
అప్పులనుండి	958.58	958.58	0.00
అప్పులనుండి	74.00	74.00	0.00
మొత్తము	129.19	129.19	0.00

1918-19 సంవత్సరపు రివెన్యూ ఎస్టిమేటు

3. ఆదాయములో 7.87 లక్షలు తగ్గుటకు, ఖర్చులలో 77 లక్షలు తగ్గుటకు యీ క్రిందిమాన్యులు కారణములు:—

ఆదాయము.

1. లాండ్ రివెన్యూ	— 2.00
VIII. ఆదాయపుపన్ను	— 8.00
IX. ఆదాయపు	— 8.00
సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయప్రభుత్వమున టాన్సుఫర్లు	— 6.00
IV. స్టాంపులు	+ 1.68
V. ఎక్సైజు	+ 3.50
X. రిజిస్ట్రేషన్	+ 1.00
	— 7.87

ఖర్చులు

22. విద్య	+ 1.28
45. సివిల్ సరఫరా-పబ్లిక్ వర్క్స్ కాఫీ	— 2.00
	— .77

4. సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయకాఫీలలో మార్పులు అనువిషయమున 6 లక్షలు తగ్గుటకు కారణములు తెలుపవలసియున్నది. (ఎ) యాత్రాస్థానములలో ఆరోగ్య స్థితిగతులను వృద్ధి చేయుటకు, మరియు జ్వరరహితమునకును రాష్ట్రీయ నిధులకు భారతప్రభుత్వము వారిచ్చిన 1 లక్ష రూపాయలను (బి) 1916-17 సంవత్సరమున ఆదాయపు పన్ను సుంకముల ఎక్కువచేయుటవలన సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునకు వచ్చిన లాభములో రాష్ట్రీయప్రభుత్వ భాగపు లక్ష-క్రింద కాంపెన్సేషను పేరుమొందునట్లు రాష్ట్రీయనిధుల నుండి 7 లక్షల రూపాయ లెక్కుచుగ నొసంగబడినది. 1918-19 సంవత్సర

మున రాష్ట్రీయ నిధులనుండి కాంపెన్సేషను పేరుమొందు 1919 ఫిబ్రవరి 5 తేదీ 10.48 లక్షలు మదింపుచేయబడినది. ఈ విషయమున నిక 7 లక్ష లెక్కుచు గ్యూమైనది.

5. 1918-19 సంవత్సరమున నున్న నిజము 208.19 లక్షలును ఇంచుమాలమున 196.09 లక్షలవరకును తగ్గిపోయినది.

6. ఫిబ్రవరి 5 తేదీన 'కానసనధ'లో ప్రజలపట్టిబడిన చిత్తు ఆర్థికపత్రమున ఈ క్రింది మార్పులు చేయబడినవి.

ఆదాయము

IV. స్టాంపులు	+ 2.50
V. ఎక్సైజు	+ 5.00
X. రిజిస్ట్రేషన్	+ .60
VIII. ఆదాయపుపన్ను	— 6.05
సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయపు మార్పులు	— .95
	+ 1.10

ఖర్చులు

24 ఏ. వైద్యము	+ .10
24. బి. ఆరోగ్యము	+ 2.00
38. కాటకనివృత్తి	+ .25
	+ 2.85

8. ఆదాయపు పన్ను తగ్గుటకు భారత ప్రభుత్వము వారు చేసిన మార్పులు కారణము. కాటకమునలన ప్రజలు కష్టముల నొందుచుండుటచే ఆదాయపు పన్ను 2000 రూపాయల సంవత్సరాదాయము లభించువారిమీదనే విధించబడునట్లు భారత ప్రభుత్వమువారు కానిందిరి. ఇది 1919 ఏప్రిల్ 1 తేదీనుండి ఆచరణకు వచ్చినది. ఇంచుమాలమున నీరాష్ట్రీయమున 10.80 లక్షలు తగ్గుట ఆదాయము వచ్చినది. మరియు, భారతప్రభుత్వమువారు ఆధికలాభములపై పన్ను విధించు కానసను గానిందిరి. దీనివలన లభించు ఎక్కువ ఆదాయము ఆదాయపుపన్ను క్రింద లెక్కచేయబడును. కాని, ఇంచువలన ఆధికలాభములపన్ను నివ్వవారికి ఆదాయపు పన్ను తగ్గుటచే ఇది ఆదాయపు పన్నులన లభించు ఆదాయమున తగ్గుటకు గారణభూత మగుచున్నది. ఆదాయపుపన్నుక్రింద 1.50 లక్షల నష్టము మదింపుచేయబడినది. ఇంచులో రాష్ట్రీయభాగము 75 లక్షలు. ఆదాయపు పన్ను వలన మొత్తముమీద 12.10 లక్షలు నష్టము వచ్చినది. ఇంచులో రాష్ట్రీయభాగము 6.05 లక్షలు.

9. రాష్ట్రీయనిధులకు గలిగిననష్టమును భారతప్రభుత్వమువారు సామ్రాజ్యరాష్ట్రీయములనుండి ఒసంగడ మనిరి.

10. ఖర్చుల విషయమున నదివరకు కలవున తగ్గించుటకై ప్రత్యేకించబడిన 1 లక్ష రూపాయలు 2 లక్షలవరకు వృద్ధిచేయబడినవి. ఇంచులో రాష్ట్రీయభాగము 25 లక్షలు.

ఫిబ్రవరి 5, 6, 7 తేదీలను జరిగిన చర్చలన ఆరోగ్యపు 24-ఏ, 24-బి, ల క్రింద ఈ క్రింది మొత్తములు క్రొత్తగా తీర్చబడినవి.

విషయము	మొత్తము లక్షలు.
24. ఏ. వైద్యము	.10
24. బి. ఆరోగ్యము	1.00
డిటో	1.00

దేశభక్త విప్లవచంద్ర పాలుగారు.

ఆంధ్రదేశ సంచారము.

(మా ప్రత్యేక విలేఖరివద్దనుండి)

దేశవాద, ఏప్రిల్ 5:— దేశభక్త విప్లవచంద్రపాలుగారు ఆంధ్రదేశమున సంచారము చేయుచు, గతవారమున నెల్లూరునుండి యిచ్చటికి వచ్చి రామమోహన గ్రంథాలయ భవనముయొద్ద దేశవాద కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద ప్రత్యేకరాజకీయ స్థితిగతులను గురించి గంభీరోపన్యాసమునిచ్చిరి. నిన్న సాయంకాలము మరల బంజరు నుండి, రాజమహేంద్రవరమునకు వెళ్లుచు, ఇచ్చటదిగి రామమోహన భవనమందొరము దగ్గరనే "రాలిబుచ్చములు, సాత్విక నిరోధము"ను గురించి ఉపన్యసించిరి. గుంటూరు, కృష్ణానుండలములలోని ప్రజల లోనకులు పాఠశాల యాజమాన్యములకు వచ్చి తమ యుత్సాహమును జూపిరి.

మహాత్మా గాంధీగారు

ఆంధ్రదేశ సంచారము

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి యొద్దనుండి)

దేశవాద, ఏప్రిల్ 5:— ఇన్నా కృష్ణుండి మహాత్మా గాంధీగారి సందర్శనకు ఆంధ్రదేశమునకు వచ్చి రామమోహన యుత్సాహము మొన్న పనితీరు, లై నదని వ్రాయుటకుంకియై గర్వించుచున్నాను. మహాత్మా గాంధీగారు అసాధారణములైన చాల బడలియున్నను, ఆంధ్రదేశమున కార్యకర్తలను, యుత్సాహమును, చిని వారిని ధన్యులచేసిన యాదినము ఆంధ్రదేశ చరిత్రమునందు చిరస్మరణీయమై యుండగలదని నా అభిప్రాయము. మహాత్మా ఇచ్చటికివచ్చునప్పటికి, రైలు పర్యాణములవలన చాలబడలియున్నారు. కాని వానివలన సరకుగోలక ఇచ్చటివానికులు ఆంధ్రదేశమునందలి పలువోట్లనుండి మహాత్ముని దర్శించుటకు ప్రత్యేకముగా వచ్చిన మహానీయులతో కలసి మాటలాడి సత్కారము ప్రకటించుట గాను జేయవలసిన కట్టుబట్టు లన్నియు జేసిరి. మహాత్ముని దర్శించుటకు ఈ చుట్టు ప్రక్కల గ్రామములనుండి వచ్చిన రైతుల యుత్సాహమున కచ్చెరువొంది వారి కష్టనిష్ఠురములను కన గొనిరి. వారి కష్టముల నివారణకు తమ కృత్రిమతన లేక సహాయముజేసినవని వారికి అభిప్రాయము ప్రబుచ్చిరి.

గాంధీ మహాత్ముని కృష్ణానుండలమున, పరిశ్రమకరమగు కృష్ణజేతీ నదీతీరమున స్నానము చేసి, మండలవాసులు, వారి (మహాత్ముని) దేశ సేవ వారాధన వట్ల కృతజ్ఞత చూపుటకు మొన్న సాయంకాలము రామమోహన గ్రంథాలయ భవనముయొద్ద నున్న యాత్రాభవనమునందు దేశవాద డివిజనులు కాంగ్రెసుసంఘము వారి యాధిపత్యముక్రింద నొక గొప్పసభ జరిగినది. మహాత్ముడు మండలవాసు లిచ్చిన ఆతిథ్యమునకు కృతజ్ఞతచూపి సత్కారముప్రకటించు మహాత్మ్యమున ప్రజలను తెలియపరచి వారిని కార్యోత్సాహమునకు ప్రేరేపించిరి. ఆదాయ మహాత్ముల బోధన ప్రజల మృదయ పీఠములలో నెంతవరకు పనిచేసినది యిచ్చట వ్రాయుట కష్టతరము.

మహాత్ముడు బొంబాయిలో నీ సంవిత్త సమయమున యుండుట అత్యవసరమని బొంబాయినుండి తంజినాపూరు వచ్చి నందున మొన్న రాత్రియే ఇచ్చటినుండి బొంబాయికి వెళ్లిరి. మరల నోక నెలకోబాల లోతుగ ఆంధ్రదేశమునకు వచ్చి ఇతర ప్రాంతములను దర్శించెదమని మహాత్ముడు వాగ్దానము చేసిరి.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునందలి ప్రాధాన ప్రజ్ఞేంద్రుల సీటుగాదు మైనూరు విశ్వవిద్యాలయ సహాయాధ్యక్షుడు గా నియమించబడు ననుమాట సభకార్యులు బలపరచలేదు. బ్రిటిషు విశ్వవిద్యాలయమునందు విజేత విశ్వవిద్యాలయ మందును అనుభవము గలవారావదనికి నియోగించబడవలయునని తెలియచున్నది.

(531) మంచి బుద్ధివ్యాకు సిరా. (1261)

అన్ని సిరాలకంటెను శ్రేష్ఠతమైనది. మిక్కిలి చాత్ర నది. అందరిచేతను మిక్కిలిగోని యాదబడినది. ఒక మూత ఒక బుడ్డినిండ సిరా యగును. 144 మూతలు ఒక రూపాయ. 7 గోనులు గల పెట్టె 1-కి కల రూ 6-10-0 లు. ఎట్ట, పసుపు పచ్చని సిరాలు గోను 1-కి రూ 1-4-0 లు. ఉత్తరప్రభుత్వములు ఇంగ్లీషు భాషలో నుండవలయును.

The Manager, Swarnamayi Ink Store,
5, College Square, (W) Calcutta.

మహాశయులారా! వినుడి

ఈ క్రింది పుస్తకముల సారము గ్రహించినవో రోగములు రానేరవు

1. రోగబీజములు (ఇంగ్లీషు) 0-4-0
2. మలేరియా జ్వరములు వాటివ్యాపకము (ఇంగ్లీషు-తెలుగు) 0-4-0
3. జలహార విహారములు (ఇంగ్లీషు-తెలుగు) 0-4-0
4. హిందూగృహవైద్యములు (తెలుగు-సచిత్రము) 0-8-0

గ్రంథకర్త విలాసము:

భిష్ణుగౌరవార్థ. వం. హెచ్. సుబ్బరాయశాస్త్రి.
(1487) కవిరత్న గోల్లు మెడలిస్టు.
4165, మూసాఖాన్ బజారు, కలకత్తా.

మహాత్మా గాంధీగారు.

31-8-1919 తేదీన శ్రీ మహాత్మా గాంధీగారు బెజవాడకు దూకుచేసిన సంవత్సరమున కృష్ణానందం రయతుల పక్షమున సమర్పించిన స్వాగతపత్రము.

కర్మాసాంద్రా స్వాగతము !

గంధిమహాశయీ సుస్వాగతము !!

పరిశ్రమకారులను మిషనరీలను మా కృష్ణానందం లకు పరిశ్రమకారులను. పూజ్యుడగు ఓ సోదరచేతుడా ! మీ దర్శనము మా పాపముల నంత మోసరించినది. మీ వాక్యావృత్తమున గ్రోలుటకు కుష్టిభూతము లగు శ్రీరంపుటము లాతురత జెందుచున్నవి.

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయ సోదరుల బానిసత్వమునకై సకలకష్టములను భరించిన ప్రహరముల్లి ! దేశీయుల బాహులకొరకు సర్వసమర్థుల మొనరించిన భ్రాతృకృపలా ! ఇతరుల పాపములకై స్వీయరక్తమున భారవోయుచున్నయేను మనసేయుడా ! మీకు మా మండలరయతుల కక్షమున హృదయ పూర్వక స్వాగతము లభించుచున్నాము.

అనాథకాత్రవా ! మా యాసందాభువులచేతను దుఃఖాశ్రువులచేతను మీపాదములను గడుగుచున్నాము. దీనబాంధవా ! మీ కా రోగ్యము గలదని విని మే మెల్ల రము మరిపరి ధముల దాఖించినారము. మీ శరీరారోగ్యమును గాపాడుచున్న యా పరమపితరు మా భక్తిపూర్వక కందనముల నర్పించుచున్నాము.

తండ్రి మా సుఖములకు విరుదుకై మీ రాతురతపడుచున్నట్లుల కన్పట్టుచున్నది. కైరా జిల్లాలోని రయతుల కొరకు నానాయగచాట్ల బడి, మిల్లుకూలీల కష్టములకు కుమ్మీలకు నా సహుల చేసి, రాలలు సంఘము వారి చే నిర్మించబడి, దేశీయనాయకులచేతను దేశీయులచేతను కంటిగింపబడి ఘోరసంఘామమున స్వాతంత్ర్యసంగ్రామం లగు పాశ్చాత్య యోధులతో సమాన స్పృహలై నిలిచి తమ తమ ధర్మములను రాజభక్తితో తృప్తిపాటుచున్నారని అనేక పాశ్చాత్య మహాశయీలు మెప్పుల నొంది కాత్రవజయ మంది సహజముగ ప్రభు దైవ భక్త్యలంకారముల చేతను నైతిక బలము చేతను నొప్పొరి పాశ్చాత్య నాగరిక సభ్యగ్రాస్త్రీ మానస స్వాతంత్ర్యములకై యత్యాశతో నెదురు జూచుచున్న భారతీయుల స్వర్ణములను దొంగించుటకు సిద్ధముగ నున్నట్టియు, భారతజాతి గౌరవమును నవమానకరముగ నున్నట్టియు రౌలటుచట్టమును ప్రజేత పెట్ట దలచిన యధికార వర్గపువారి చర్యలకు విసిగి వేసరి యున్న మీకు, మా రయతుల కష్టములను నివేదించి దుఃఖింప జేయుటకు మాకు ఇష్టము లేక యున్నది. మా దుఃఖములు మమ్ము ప్రేరేపించుచున్నందున తప్పని యరిగ మనవిచేయవలసినదని మాకన్వయములతో సంభవించెను. మానవ్యముల కొరతయంతయు, మాదుఃఖముల కొకపాఠము లేకయున్నది. ఎ.టి. క్లాసులు, పినలోకస్తులు, మెరక మాన్యులు, తీరునల దిరభాన్తు రిద్దులు, హెచ్చుతీరునల యోచన, విమోచనపు తీరులను, నుమా మినుమా మొదలగు వైరులకు గూడ తీరునకట్టు జాలోచనము, మేము పండితులంటులకు తానామా లేకుంటుంటు మేము పండించినంటులకు వెత్తనము చేయుటకు కంప్రలరు అభీనగ్గ నేర్పరుట, నిజుడలేని నెటిల్మెంటులు, సంస్కరణ కూన్యమగు డెల్టాలు, విచారణకూన్య మగు కముటీలు, ఇంక నెన్నియో పేరులతో అప్పటప్పటికీ రయతులవై ప్రయోగింపబడి రయతుల కక్షకష్టపక్షములను కల్పించుచున్నది.

నైతికసహాయమున వీ రొనర్చిరి. నైతికవిరాళములను యాధపుటప్పులను వీరిచ్చిరి. ప్రజల కాపరమున వీరిపులుకు పన్నును ఇచ్చుచుండిరి. కూలిజనులకు కూలి మొసగుచుండిరి. పండుమాసములైనను తనపంటతో కడుపు నింపుకొనలేని యితర దేశీయులకు గూడ ఈ దేశము మీదనే యాధారపడియుండెను. ప్రభుత్వమునకు పునాదియు, ప్రజలకు జీవనమునకు గృహించువారున వీరే యయియుండిరి. వీరికి ప్రారంభోచితవిద్య లేకుండ, వీరిచ్చెడి శిక్షలులవై చేయబడిన రోడ్లవై నడచు వీరి బండ్లకు పన్ను విధింపబడుచుండె. రయతుల మహాయోగపడు డెల్టామవదలి నుమాను రు 0.6-0.8 అవడ్డి గిట్టుచు వర్తకుల కెక్కువగ సుపయోగపడు రైళ్లకై కోటానకోట్లు వెచ్చింపబడుచుండె. అందోళన చేసిన యెల్లరి వారిండు; ఊరకన్న సంతృప్తులు. అని అధికారిగర్వ మెంచుచుండె. మే మేమి చేయవలయునో తోచుచున్నది.

నైతికసహాయమున వీ రొనర్చిరి. నైతికవిరాళములను యాధపుటప్పులను వీరిచ్చిరి. ప్రజల కాపరమున వీరిపులుకు పన్నును ఇచ్చుచుండిరి. కూలిజనులకు కూలి మొసగుచుండిరి. పండుమాసములైనను తనపంటతో కడుపు నింపుకొనలేని యితర దేశీయులకు గూడ ఈ దేశము మీదనే యాధారపడియుండెను. ప్రభుత్వమునకు పునాదియు, ప్రజలకు జీవనమునకు గృహించువారున వీరే యయియుండిరి. వీరికి ప్రారంభోచితవిద్య లేకుండ, వీరిచ్చెడి శిక్షలులవై చేయబడిన రోడ్లవై నడచు వీరి బండ్లకు పన్ను విధింపబడుచుండె. రయతుల మహాయోగపడు డెల్టామవదలి నుమాను రు 0.6-0.8 అవడ్డి గిట్టుచు వర్తకుల కెక్కువగ సుపయోగపడు రైళ్లకై కోటానకోట్లు వెచ్చింపబడుచుండె. అందోళన చేసిన యెల్లరి వారిండు; ఊరకన్న సంతృప్తులు. అని అధికారిగర్వ మెంచుచుండె. మే మేమి చేయవలయునో తోచుచున్నది.

ఈ జిల్లాలో మామీద తమకు అప్పీలుచేయు సంఘముకంటి గలదు. ఆ సంఘము పంచయ సంఘమువారి యభివృద్ధికై యుదాసీనత్వమున మే ముండిన దానిలో కొంత రకు సత్యమేయగునుగాని వారిని కూడుగుడ్డలేకుండ హింసింపువారముమాత్రము మేముగాము. వారికి పూర్తి యగు కూలి, పూర్తియగు జీతము, మాకు వచ్చువాదాముమీద యిచ్చుచు నేయున్నాము. కాని ఓపవిత్రుడా ! మేమిచ్చు భవభాగ్యము లన్నియు నిమ్మజాతులవారు అబ్బోకారి డిపార్టుమెంటుకే చెల్లించుచున్నారు. అబ్బోకారివారు ఈ జిల్లాలో వసూలుపరచు లక్షలకొలది ద్రవ్యము నిమ్మజాతులది కాదా ! ఈ కష్టకాలమున సయితము ఒక్క కల్లు అంగడిని సాకాయి అంగడిని దయచేసి చూడుడు. ఎట్లు కనకవర్ణము కురియుచుండునో? కాటక సంవత్సరమున యిదివరకు రు 2-0-0 గా నున్న తాడి పన్ను 8-0-0 వరకు పెంపొందుతున్న దేశమున నున్న కాటకము తగ్గించు ప్రయత్నములను చేయుచున్నా మని చెప్పట సరియగుయోచనయగునా? ప్రతినంతర్నిరము అంకెలు హెచ్చుచుండ తాగిండు తగ్గించట కిది యేర్పడ్డదని దొరతనమువారనుట కేమైన నవకాశమున్నదా? రాష్ట్రాధిపతియైన కృష్ణయగుటకు ఈ దేశపు ఎగుమతిదరకులవైనను ఇతరదేశపు దిగుమతి సరకులవైనను ఏల పక్షము చేయ గూడదు.

రివిన్యూ కమిషనుగ కృష్ణకావలయునన్న మాతనకు కృష్ణాజిగ్రాహయ పాజిష్ట్యము, మురుగుయేరుల పాజిష్ట్యము, అనకట్టపట్టుకు, పంటకాటముల సంస్కరణములు వాని యభివృద్ధికి పలువిధములగ చేతులదీసినవి గలవు. నానాటికి జనాభివృద్ధి యగుచున్నది. పంట లభివృద్ధిపరచవలసియున్నది. కొద్దిపంటలమీద నోరుమాలిన రయతుల నణచిపట్టి అపండిన స్వల్పపంటపై వెత్తనము చేయుటకంటె, పలువిధములగ పంటలు పండించి దేశమున కిచ్చుటకు మంచియధికారములు చేయవలసియుండును. రైళ్లకమ్మకు ఖచ్చుపెట్టుటకన్న డెల్టామఖచ్చు పెట్టి 0.6-0 వడ్డికన్న 1-8-0 వడ్డి పొంద నవకాశములగలవు. ఇది వరక కల్లు కృష్ణా గోదావరి డెల్టా లిచ్చుచున్నవి. దయగల దొరతనమువారు మన కెన్ని సౌకర్యములు గలిగించినను, ఈ 160 వర్తకములపండియైనను కాటకము తగ్గనేలేదు. దేశమున నెదో యొకమూలయొక మజత తాండవమాడుచు ప్రచార మొనరించుచునే యుండెను.

దేశపు జనాభా లెక్కనుబట్టి తగినధాన్యము సేద్యమున నుంచవలయును. ఇతరదేశమునకు పంపెను పంటలనుండి వచ్చుచు ద్రవ్యమునకే యీ దేశస్థులు యితరదేశస్థులకు కొనవలెను. అప్పుడే మివర్త్యమును యీ దేశస్థులకు నేర్పినవారగుదురు. ఈ దేశపు వస్తువులు యీ దేశములోనే తయారుకాకుంటుట గొప్ప దర్శితకారణముగ నున్నది. ముందుగ దొరతనము వారు యీ పనిని చేయుటలసియున్నది ఇప్పటికి కృణసాయమున రయతులకేమియు మిగులుటలేదు. పన్నులు హెచ్చు, కూలి హెచ్చు, వస్తువులధర హెచ్చు, పంటలు హెచ్చుగానున్నవి. ఒక కమిషనరును నియమించి పరిశీలనలను విమర్శించినవో ముజుములేవరయితే కాన్సింపకు. వీరియైక్యతను ఎదుగుబాడుకులేక యున్నది. దేశమునకు నెన్నెముకవంటి కృణసాయమునిపాట్లు బహుకడఁబడినవృత్తులై యున్నవి.

ఓదీసబాంధవా ! నాదిక్కుల కాన్సియ్య గ్రామిన్య యాదవియందలి మార్గస్థులవలె మేమున్నాము. మాకేదియు దారి తోచుటలేదు. మేము జీతయాత్ర నుభయగ గడపనేరక యున్నాము. మాకు కొంతియను నది కానరాదు. మమ్ము ఓదార్చు వారు లేరు. ఏ యీ విహీనులకును మాకు మనవిచేసికొను మార్గములు తెలియవు.

ఆంగ్లమానసపుత్రులగు మనదేశీయులకు మాకష్టములు తెలియవు. చల్లని బ్రిటీషు ప్రభుత్వ పాఖ్యము మేము పొందుట కాటంక మగుచున్నది. అవదలకు తొలగించుటకును కుగ్రములకు కూర్చుండుటకు ఆ పరమ పిత ఆర్థులకును మాకొరకు మిమ్ము పంపియున్నాము. భయముచే పీడితులమగు మేము మీదరిచేరి మీపాదములకు కరణుచేడుచున్నాము. మాకు ధైర్యముజెప్పి చునయమూల్యధనమగు నైతికబలముచే కష్టములను జయించు మంత్రములనుపజ్జేయుతు. భాగవతపురాణ కథయందలి జడధరతునకును మాకును భేదములేదు. ప్రహరమును సుధవ్యును మొదలగు సత్యాగ్రహాగ్రతు లగు మహామహుల యాచరణములే కేరణ్యముగ మీ పాదముల బడుచున్నాము. సోదరుల నాదరింపుము. రక్షింపుము.

ఓం శాంతి, శాంతి, శాంతి.

శ్రీ బాలసరస్వతీ పుస్తక భాండారము

ఆంగ్లము.

[మా స్వకీయవిశేషమివ్వడము]

ఈ గ్రంథాలయ సప్తమవార్షికోత్సవము మార్చి 30 తేదీన, ఆంగ్లాంగ్ల భాషావికాసమున, సంఘసంస్కర్తము, జేకోవ కారపారిలులు నగు శ్రీరాజా చంద్రి వెగడ భుజంగ రావుబహదూర్ వారి యాధిపత్యమున కర్మంత జయత్రదముగా నిర్వహింపబడినది. నాటిదిన ముదము 8-30 గంటలకు నూజెళ్లనేమనవద్ద నుండి రాజాగారిని తదితర ప్రతినిధులకు వ్యాంతు వాద్యముతోడను, భజనసూతములతోడను, 3,4 కుందలయొడి ప్రతినిధులు అత్యాహుత్యవస్త్రములై జయజయధ్వనములతో గ్రామమునకు తోడ్కొని వచ్చి గ్రామసంకీర్తనం బొనర్చిరి. ప్రతినిధులందఱు, బాలికామణులు నుందరకస్త్రాంకారభూషిత రాండ్రయి మృదుమధుర స్వరములతో మంగళహారతు లొసంగి, కంతమున ప్రమాన మాలికల నలంకరింపజేసిరి. నాటి మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు యందుకై నిర్మించిన వికాలవంత మగు పందిరియందు సమావేశమైరి. పందిరియంతయు జాతీయతాకావలతోడను, విత్త విచిత్రములగు రంగుతోరణములతోడను, ప్రాచీనమహాపుల నామాక్షరములు గల యట్టలను ప్రతిస్తంభమునకును, ప్రేలాదగట్టి ప్రేక్షకులకు నేత్రపర్వముగా నుండునట్లు నలంకరించిరి. నాటిసభకు సుమారు 1500 మంది జనము విచ్చేసిరి. శ్రీయుతులు కూర్చు పేకటరెడ్డి నాయుడుగారు, పురాణం నూకాశ్రమిగారు, శ్రీ శ్రీ వల్లి నుందరాయయ్యగారు, కరెడ్ల రామయ్యగారు, బి.ఎ.బి.ఎల్. డాక్టరుటి. ముబ్బయ్యగారు, పర్వత సేరి యల్లారెడ్డిగారు, యెర్నేల కోనయ్యగారు, లింగం వాగభూషణముగారు, రాజాగారి సోదరులు, మరికొందరు ప్రముఖులు, సభ నలంకరించిరి. బాలికామణులు దైవప్రార్థన మొనర్చిన పిమ్మట ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు లి.లక్ష్మీవెంకటాద్రిగారు, కార్యదర్శకులగు పూర్ణయ్యగారు, స్వాగతోపస్థానమును, స్వాగతపత్రములను జనరంజనముగా చదివిరి. అధ్యక్షుల పుష్పమాలాలంకరులజేతు, కరతాళధ్వనము చెలరేగుచుండ నగ్రాసన నులంకరించిరి. అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసమును మృదుమధురముగను, సుబోధకముగను, భాగ్యవృత్తియుగను, గ్రంథాలయనిర్వాహకులు నిర్వహింపబడినవిధము, పాశ్చాత్య గ్రంథాలయ పుస్తకముల యెప్పు పట్టికలను గూర్చియు నుపన్యసించిరి. తరువాత, శ్రీదు వెంకటసుబ్బయ్యగారు, కట్టణంబులనుండి రాజాలమికి చింతిల్లును వ్రాసిన ప్రముఖుల సామధూతి లేఖలకు సభవారికి తెలియబరిచిరి. తరువాత గ్రంథాలయ కార్యదర్శిగారు, డు. పూర్ణయ్యగారు గ్రంథాలయ వృద్ధికి నుమలు యెప్పు వార్షికచర్యను సభ్యులకు తెలియజెప్పిరి. తరువాత శ్రీయుతులు కూర్చు వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు యాధ్యము, దాని పాఠములను గూర్చియు, నూరి కాశ్రమిగారు సాంఘిక తత్వమును గూర్చియు, నుందర రామయ్యగారు గ్రంథాలయముల గూర్చిన పద్యములను, ఎ. ముబ్బయ్యగారు గ్రంథాలయోద్యమమును గూర్చియు, డి. సుబ్రహ్మణ్యగారు, కోనయ్యగారు, విద్యాధాన్యమును గూర్చియు, డు. పూర్ణయ్యగారు మా గ్రంథాలయ ప్రశంసకు యెప్పు పద్యములను, ఇంకా మరికొందరు మంకొన్ని విషయములకు గూర్చియు, వ్యాసమునంజనముగా, భావోన్మేషముగా నుపన్యసించిరి. తరువాత అధ్యక్షుల యంతోపన్యాసముతోడను, కరతాళధ్వనములతోడను సభ ముగిసబడినది.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయమందు దిటీరల జరిగిన కొన్ని యంకములనుగూర్చి తప్పసంగతులు ప్రకటింపబడినవి వార జాసికండి యొకసంతకము వచ్చుచున్నది. పరిశ్రములకు ఉత్సరణులపుడు కొందఱు విద్యార్థులు అనవసరగ్రజేతము గలిగించుకొనినందులకు శిక్షించబడిరి వార క్షమాపణల గోరుకొనిరి క్షమించబడిరి రసాయనశాస్త్రపండితులు కళాశాలాధికాశో పడక వానిని విడిచిపెట్టుచున్నాడనుట అబద్ధము బోనువెచ్చి స్పృహలుతో పనిచేయున కతకు కలకత్తాకేగను. ఈ యేర్పాటు మామూలముల క్రిందటనే జరిగెను. అతనికిని హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకును సంబంధబాంధవ్యము లేవుటలేనని యెందును. ఆరవార్థమునకి రాజీనామా నీయనున్నారకు వార్త గూడ అబద్ధము. చాల దినముల నుండి అనుకొనినట్లే నై నుదాస్యలగునా కళాశాలను జూడకచ్చిగారి మరి ఇతరతరా కాక.

ఆంధ్ర విద్యానిధి.

జి. సింహాచలము, ఆంధ్ర యూనియను } 8-0-0
తెప్పకోశము, తిరుచినాపల్లి }

చెన్నపురిలో సువర్ణరాదిభిక్షులవసూళ్లు. 411-6-0

ఈక్రింద నుదాహరించిన కొంతమంది ఆంధ్రులు సంవత్సరాది దినమున సుభుముల క్రింద నేర్పడి ఇంటింటికి తిరిగి చందాలను వసూలు చేసిరి:

మైలాపూరులో కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు గారు, తిరువల్లికే.డి.లో జనుగుమ్మి సాంబశివరావుగారు అదివారమున కొత్తగా, పి. రామాంజులు నాయుడు గారును, ఎన్నూరులో సి.వి. కృష్ణగారును, బాద్మిపుర నందు హోతా సూర్యనారాయణరావుగారు, బి. లక్ష్మయ్యగారు, రామరావుగారు, పి. రామలింగయ్యగారు, పి. వెంకట కృష్ణయ్యగారు, బుక్కపట్టణము రామానుజయ్యగారు, ఎన్. నాగరాజరావుగారు, సి. కృష్ణస్వామి శర్మగారు, మానిస్వామి అయ్యగారు, ఆర్. వి. రంగరావు గారు, బి. రామాంజులు నాయుడుగారు, ఆ. నారాయణ స్వామి నాయుడుగారు, (ఎమ్.యతిరాజులు, బి.పార్థసారథి, విద్యాధ్యక్షులు) పొరకవాకమునందు పి. జేవరాజులు నాయుడు గారు, చాకలిపేటలో జి. బాలకృష్ణశెట్టిగారు జి. ఎల్. నరసింహాచార్యులుగారు, అదివారమున (బొంబాయి) పెరంబూరు నందు ఆ. పార్థసారథి నాయుడుగారు, పి. ఆశోకందారు నాయుడుగారు, విల్లివాకమునందు రెంటూల నరసింహారావు పంతులుగారును వసూలు చేసిరి.

ఈక్రింద నుదాహరించినవారు సంవత్సరాది దినమున రూపాయలు తక్కినవారి చందాల నిర్వహణ.

శ్రీ. మనగాల జమిందారుగారు	100-0-0
బి. ఎల్. శర్మగారు	25-0-0
పేటి. నారాయణమూర్తిగారు	25-0-0
కా. నాగేశ్వరరావుగారు	25-0-0
పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు	10-0-0
జే. రామదాసుగారు	10-0-0
టం. ప్రకాశంగారు	10-0-0
చా. సాంబశివరావుగారు	10-0-0
అల్లాడి. కృష్ణస్వామయ్యగారు	10-0-0
పద్మ. సోమసుందరముగారు	5-0-0
కేసరికుటిరము ప్రాశంయటగారు	5-0-0
పు. నాగభూషణముగారు	5-0-0
ఆ. వేంకటాచలముగారు	8-0-0
చె. భానుమూర్తిగారు	3-0-0
ఆర్. కాశ్యపగారు	2-8-0
నాథ. రామారావుగారు	2-0-0
రమణారావుగారు	2-0-0
న. వెం. నరసింహముగారు	2-0-0
కా. రామాయప్ప	2-0-0
ఇంజనీరింగు కాలేజీ విద్యార్థులు, } 2-0-0 22 అగ్గులసాహేబు వీధి }	
ఇంజనీరింగు కాలేజీ చోద్యులు, తెలుగువిద్యా } 2-0-0 ర్థులు, 81 అగ్గుల సాహేబు వీధి }	
మ. వేంకటలక్ష్మయ్య	1-0-0
టి. ఎస్. రఘునాథరావుగారు	1-0-0
కొల్లిపర. సీతారామయ్యగారు	1-0-0
డాక్టరు. నుబ్రహ్మణ్యశేఖరగారు	1-0-0
జేశాయి గొండరుగారు	1-0-0
వం. వెంకన్న శాస్త్రిగారు	1-0-0
జే. రామేశ్వరంతులుగారు	1-0-0
పొత్తూరు అయ్యన్న శ్రేష్ఠిగారు	1-0-0
చలపతిరావుగారు	1-0-0
గొల్లపూడి వేంకటేశ్వర్లుగారు	1-0-0
ఎమ్. నుబ్రహ్మణ్యగారు తెల్లపైలెమ్మగారు	1-0-0
జంధ్యాల నారాయణమూర్తిగారు	1-0-0
వసుమర్తి శ్రీనివాసరావుగారు	1-0-0
యస్. యస్. శర్మగారు	1-0-0
డాక్టరు సి. కృష్ణారెడ్డిగారు	1-0-0
దు. అప్పారావుగారు	1-0-0
రెం. నందరరావుగారు	1-0-0
జి. సత్యనారాయణమూర్తిగారు	1-0-0

మదరాసు శాసనసభ.

మొదటిదినచర్యలో ప్రచురముగాక నిలిచినది.

రాకపోకల సౌకర్యములు.

మా॥ కే. రామయ్యగారు.

బట్టణను, నూలుమున్నగు సరకులు ఎగుమతి, దిగుమతులకు రైలుసౌకర్యములు మదరాసు నుండి, నాటుపట్టణములకు ఏర్పరచబడినదనియు, బట్టల వర్తకుల స్థితి చక్క జేయబడినదనియు నొకతీర్మానమును నుపసాదించి.

మా॥ కాంబేలుగారు.

ఈ విషయమును విచారణ జేయుచునది తెల్పుచునది గట్టిగా నుడువుటచేత, ఈ తీర్మానమును ఉపసంహరించు కొనిరి.

విలేజి పంచాయతులు.

మా॥ పి. కే. శివరావు గారు.

వై తీర్మానమును ఉపసాదించుచు, ఈ రాజధానిలో గ్రామ పంచాయతీలను ఏర్పరచబడును. ఈవిషయము నూతనమైతిని గాదు. 1903 వత్సరములో ఈ విషయము బయలుపడినది. మొదలై ప్రభువులకు కొంత యభివృద్ధి చేయబడినది. గ్రామ పంచాయతీల విషయమై దీనిపట్ల జేవన కమిషను, హిందూజేత ప్రభుత్వములవారి అభిప్రాయములను తెలిపిరి. పరిపాలనావిధానమునకు గ్రామపంచాయతీ పునాది రాయవంటిది. సాధ్యమైనయెడల గ్రామముల కొక పంచాయతీ ఏర్పరచబడును. 1915 సం॥ రము స్థానికప్రభుత్వముల కి విషయమును సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు విడిచివేసిరి. 3000 జనులు కలిగినట్టియు, అంకికంపై నెత్తుక జనులు కలిగినట్టి గ్రామములలో గ్రామ పంచాయతీలు తాలూకా సంఘముల క్రింద స్థాపించుటకు స్థానికప్రభుత్వముల వారును అంగీకరించిరి. న్యాయసంబంధ మగు అధికారములు లేకుండ వాలంటరీ పంచాయతీలు స్థాపింపనగునని తెలిపిరి. కొన్ని పంచాయతీలు స్థాపింపబడినవి. న్యాయబద్ధముగా గుర్తింపబడలేక పోవుటయును అధిక సంకీర్ణము లేకపోవుటయు, పంచాయతీలకు నష్టము కలిగించుచున్నది. ఇట్టి పంచాయతులకు సంస్కరణ మేర్పరచుట అవసరము. ఈ పంచాయతులకు శాసనబద్ధ మగు అధికార మియ్యవలయును. విద్యావిషయములలోను, గ్రామ పారిశుధ్య విషయములలోను తగిన అధికార మియ్యవలయునని కోరిరి.

మా॥ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ఈతీర్మానమును బలపరచిరి.

మా॥ డి. బి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు ఈ తీర్మానమును అంగీకరించిరి.

మా॥ డి. బి. రామచంద్ర రావుగారు ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము సంగీకరించినందుకు ప్రభుత్వమువారి చర్య నభిసందించిరి.

మా॥ కృష్ణ రావుగారు.

ఈ తీర్మానమును అంగీకరించినందుకు ప్రభుత్వమువారికి కృతజ్ఞతను తెలిపిరి.

ఈ తీర్మానమును వోటుకు పెట్టగా, అంగీకరింపబడినది.

ప్రయాణపుభర్తుల ఏర్పాటులు.

పట్టిక విషయములలో గొర్రు ఉద్యోగుల ప్రయాణపు భర్తుల యేర్పాటునుగురించి తెల్పిన తీర్మానమును మా॥ శివరావుగారు ఉపసంహరించుకొనిరి.

రెండవ దినచర్య.

మా॥ డి. బి. రామచంద్రరావుగారు

చదురుగింజల విషయమై నేను పారిశ్రామిక సభవారి నివేదికలోని సిఫారసులను నుడువుచును. హిందూజేతముల చదురుగింజలు వివిధతరగతులు పండుచున్నవి. ఇవి విజేతములకు ఎగుమతి అవుచున్నవి. రైతులు ఈ పంటలలో కొంత భాగమునుండి పుకారినపద్ధతులమీద చదురు దీయుచున్నారు. ప్రజలు తెనుగు వారికి నూతన పారిశ్రామిక యంత్రముల నిర్మింపబడిన దను సలహా నిచ్చి, వారి యుద్ధయములకు సహాయ పడుట లేదు. విజేతములకు చదురు గింజలు యెగుమతి యగుటవలన, చదురు గింజల ఎగువు గూడ మనకు లాభించుటలేదు. వర్తమానుముమీద నిలిచిన భారతదేశములో పంటలకు ఎగువు విజేతలభాగము. ఈ పరిశ్రమ

లకు ప్రభుత్వమువారు పెట్టుబడి పెట్టవలయును. మనజేతములో యంత్రములు లేకపోవుటవలన వేలకొలది వేరుకేసు బస్తాలు నిలువయున్నవి. మనజేతములో ఈ పరిశ్రమ హెచ్చుస్థితిలో నున్నప్పుడు, ఎగుమతులమీద పన్ను విధింపవచ్చును. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో వై పద్ధతిని ఏర్పరచుటవలన చాల నష్టము కలుగును. రైతు నకు ఆ మిత నష్టము కలుగదు. ప్రభుత్వమువారి ఈ విషయమును తీసికొనలేనప్పుడు, ప్రజలు పరిశ్రమలకు స్థాపించుట కడు దురుష్టము. నేను రైతులయొక్కయు, నవీనపరిస్థితులనుబట్టియు జేష్టయన్నా నని నుడిచి ఈ తీర్మానము వోటుకు పెట్టగా పిగిపోయెను.

మా॥ రంగారావుగారు.

ఎంతకాలము ఈవిషయము నాలోచింపబడియును అధిక నష్టము రైతునకు విజేతముగాకలదు. సర్వేయ యంత్రములు యున్న గాని తగిన పనిజరుగదని నాకు తెలియును. ప్రస్తుత రీతిగా నెగుమతి జరుగ నిచ్చినయెడల చాలనష్టము గలుగును. ప్రాంసు సర్వేయంత్రంలోకి వచ్చినపుడు వారికి ఈ సరుప్య వచ్చును. మనమార్కుట్టు లాగువడికప్పుడు సమీపములకుగోల గింజవచ్చును. పారిశ్రామికాభివృద్ధికొలత నా తీర్మానము సంగీకరింప గోరుచున్నాను.

మా॥ రా. బి. టి రంగారావు గారు.

ధాన్యమును నిలువజేయు శాఖను ఏర్పరచగోరుట అవసరమైన సమయములందు భోజనసౌకర్యములను చిల్లరగా నమ్ముటకు తాలూకాల యొక్కయు, జిల్లాలయొక్కయు ప్రధానస్థలములలో భోజనసౌకర్యములు నిలువజేయుటకు ప్రస్తుతమున్న రెవెన్యూ సెటిలుమెంటు తెగల నుండి భోజనసౌకర్యములు నిలువజేయు శాఖకు నిర్మింపబడును నని ఈసభవారు కోరుచున్నారను తీర్మానము నుపసాదించుచు ప్రస్తుతము ఈవిషయములో పరిస్థితులు విషయముగా నున్నది. ప్రయోజనము వర్తకులు ఈసమస్యను అందజేయవలసినదని కోరినయెడల వారువారు ధరలకు హెచ్చించుచును. మార్కుట్టు ధరలు ప్రజలకేర్తిని మించినవి. సర్వేయపద్ధతులమీద కంట్రోలు చేయుట ప్రభుత్వమువారికి కష్టతరము. మరొక రీతిగా ప్రభుత్వము ధాన్యమును కొని నిలువజేసి అవసరమైనప్పుడు ప్రజలకు ఉపయోగించుట ముఖ్యరసరము. ప్రభుత్వమువారి చేతిలో ఇట్టి నిలువధాన్యమున్నయెడల, ఏర్పరచినధరలకు ధాన్యమును అమ్మవచ్చును. ఇవి ఈజేతములో ప్రస్తావించినముగాదు. పూర్వకాలములో మోదర ప్రభుత్వమువారు ధాన్యమును నిలువజేయువారు. ఇందుమూలమున హెచ్చుధన వ్యయము కాదు. సామ్యుపెట్టుబడి పెట్టుటయే చేయవలసినది.

మా॥ రామనాథపురము రాజుగారు ఈ తీర్మానమును బలపరచిరి.

మా॥ బక్ష్ గారు

ప్రభుత్వపు తరపున ఇట్లు నుడిచి. 1880 సం॥రము డౌమవిచారణసంఘమువారి నివేదికను తెల్పుచు, ప్రభుత్వము వారు ధాన్యములకు నిలువజేయు విధానములకు తాను వ్యతిరేకించుచుండినని నుడిచెను. ధాన్యము నిలువజేయువిధానమును ప్రభుత్వమువారి నిరసకే అంగీకరించినారు. ప్రభుత్వమువారు ధాన్యము నిలువజేయవలసినదని ఫాజుకోర్టులో నిబంధన లేదు. ప్రజలకు ధాన్యము పొగుగా అందుటకు గాను, కలక్టరు ఎవరికైనా కంట్రాక్టు యంత్రులను ననియున్నది. బర్మా నుండి మనకు ధాన్యముగచ్చుచున్నది. 188 బస్తాలు డెల్టాలో పండుచున్నవి. మొట్టమొదట నిలువ రైతుల చేతిలో నున్నది. బంగాళా రాష్ట్రమునుండి, బర్మానుండి, డెల్టానుండి, తీసి కొని రాదగిన ధాన్యముకంటే ప్రభుత్వమువారు తీసికొని రా లేదు. కొద్దివిధానమున కొన్ని స్థలములలో అవసరములకు గడపుటకు చేయవచ్చు గాని మొత్తముమీద నొకవిధానమును నేర్పరచుట కేవలము కష్టతరము. ధాన్యమును నిలువజేయుటకు సామ్యుప్రభుత్వములారు వ్యతిరేకించుటవలన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమి సహధానమును వ్యతిరేకించుచున్నదని నుడిచిరి.

మా॥ వి. కే. రామాయనాచారిగారు

నేను ఈ తీర్మానమును వ్యతిరేకించుచున్నాను. కొన్ని జిల్లాలలో సెటిలుమెంటు పార్టీలు పనిజేయుటలేదు. ఇక రెవెన్యూవారికి కానిలనినంతవని యున్నది. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును ఆమోదించినయెడల, ధాన్యమును పంచిపెట్టు విధానము తక్కువదీతగాండ్ర హస్తగతము చేయవలయును. ఇందు మూలమున, వర్తకులభాగము గుహస్తాప జేయబోయితి. పోవునని నుడిచిరి.

మా|| వేంకటపతిరాజుగారు.

ఈ పరిస్థితి ఎట్లు చక్క చేయవలెనో, ప్రభుత్వము వారు చెప్పవలెనున్నది. యుద్ధమునకు, యామయులను భరణ ఇదిగట్టకంటె అమితముగా పాపింపి.

మా|| రామయ్యగారు.

జిల్లాలలో ఎంత భోజనవస్తువులు వండుచున్నవో పరిభ్రష్టము తెలిసికొనుటకు తగిన కాలము కల్పించి. భాగ్యమును నిలువజేయుచు మూర్ఖంగాచాడు గారు.

మా|| కృష్ణారావుగారు.

విశేషముగా భాగ్యమును పండించు నెల్లూరుజిల్లాలో నయితే అధికముగా పాపింపబడుచున్నది. నెల్లూరుపుర పాలకసంఘమువారిరక్షణ నేను రెండువేల రంగునులియ్యపు బస్తాలకు దిగువతిచేసితిని.

మా|| బి. వి. సరసింహయ్యగారు.

ఈ తీర్మానమును వ్యతిరేకించి.

మా|| యాకుబు హసేనుగారు.

ప్రభుత్వమువారు వర్తకులతో పోటీగా నెల్లు నిలబడు చున్నారేమిట? వారికి కొంత యెట్లు నిలువజేయుట యెట్లు? జేకోములో భాగ్యపు నిలువ లేకపోవుటవలన గారు ఇటుక కడలిదలై యున్నార.

మా|| రంగాచార్యులుగారు.

వర్తకులు భరణ తగ్గించుచు రని తలచుట కేవలము తెలివితక్కువ. వారు స్వలాభముల నెక్కువగా జూతురు. కొన్ని నెలల తరువాత భరణ పాపింపి సంభవించినయెడల పరిభ్రష్టమువారు భాగ్యమును నిలువజేసియెడల మార్కెట్టు లోని భరణ కంట్రీలు చేయవలసి నని నడిచిరి.

ఈ తీర్మానమును వోటుకు పెట్టగా ఓడిపోయెను.

తృప్తియైనవరకు.

ఈదినమున మదరాసు కాసనసభ ఉదయము 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను.

మా|| వేంకటపతిరాజుగారు.

12. గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలలో నిజిపాదులను బాగు చేయుటకు కార్యక్రమమును తయారుచేసి, ప్రచురించి, పాఠ్యమైనంత త్వరలో కార్యరూపమున తెట్టకలె నని యా సభవారు నూచించుచున్నారు.

ఈవిషయము చాలకాలమునుండి చర్చించబడుచున్న విషయము. నిజిపాదుల ప్రస్తుతము చాల చెడుస్థితిలో నున్నది. ప్రభుత్వమువారు చూపవలసినంత శ్రద్ధ మాపుటలేదని ప్రజలు తలచుచున్నారు. ఇందుమూలమున అధికస్థితి చెడి పోవుచున్నది. భూమి సాగుబడిచేయుటకే శ్రద్ధమాపిన యెడల లాభము లేదు. ఏమియు చేయుటకు నా పీట లేదని ఇంజనీరుగారు తెలిపిరి. కర్షణ ఎల్లిన గారు కొద్దెక్కువరకు పరిష్కరింపబడుట చాలకష్టమని తెలిపిరి. మా|| బి. రామచంద్ర రావుగారు, ఈవిషయమై అనేకరూపముల తీర్మానముల తీసికొనినవ్వరి. అధికపట్టికలో గూడ ఈవిషయమును ఆలోచించుటకు కొంతవరకు ఏర్పరచ బడినది. అనేకమగు కాలములలో బాగుచేయుటకు ధనము కావలయు ననియు నుడిచి, బాగుచేయుటకు అసరమైన ఆంశాల నిలిపిరి. మా|| హాలీగారు అంచనాకంటె ఎక్కువగా ఖర్చు పెట్టుచు మని నుడిచిరి. ఈ కాలముల నిజి పాదులను చూచిన, మాఖ్యముగా వరదకాలములో చూచిన చాల భేదముగా నుండును. కూలివాండ్రును తెచ్చుటకు కష్టముగా నుండుటవలన ప్రస్తుతము పనులు జరుగలేదని వల్లి మేనల్లుల కాఖవారు నుడిచిరి. ఇదిరద్దములలో నియ్యనట్లు

ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చినయెడల కూలివాండ్రు తప్పక దొరకుదురు. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు తాలూకావిభజనన అనవరతగా గానరాదు. తక్కిన స్థలములకంటె తక్కువగా ఇచ్చిన కూలివాండ్రువారు హిందూజాతిలో కూలివాండ్రు దొరకరణకు కేవలము ఆశ్చర్యము.

మా|| బి. బి. కె. సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారు.

ఈ విషయము కల్పితమునైనా వారికి ప్రభుత్వమువారికి తెలివిన విషయమే. ఈవిషయము చాల మాఖ్యమైనది. మా|| హాలీగారికి ఈవిషయము బాగుగ తెలివినదే. సాధ్యమైనంత శ్రమచేసిగా కలి ప్రారంభించవలసినది. గోదావరి జిల్లాలో తూర్పుభాగములో చాల గ్రామములు నేను తిరిగి చూచి నాను. ప్రతివోటుకు నిజిపాదులకాలము మున్నగునవి చాల జేరుస్తోంది నన్నని. ప్రభుత్వమువారి విషయములో తప్పక శ్రద్ధతీసికొనవలసిన దని ఈతీర్మానమును బలపరచిరి.

మా|| హాలీగారు.

పరిభ్రష్టమువారి తీర్పుక ఇట్లు చెప్పిరి. 1916-17 సంవత్సరమున గోదావరి కృష్ణాజిల్లాలలో కాలములవిషయమై తలవిషయము విచారణ చేయవలసినదని ఇట్టి తీర్మానమును మా|| బి. రామచంద్రరావుగారు తీసికొనినవ్వరి. జిల్లాలలో నిజిపాదులను అభివృద్ధి చేయవలసిన కార్యక్రమపట్టికను ప్రచురింపగోరిరి.

కొలది మార్పులతో వారితీర్మానము అంగీకరింపబడెను. జిల్లాలలో, అభివృద్ధి కావలసినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు వ్యతిరేకింపరు. విశేషమారము బాగుచేయవలసినట్టియు, విశేష ధనము ఖర్చు పెట్టవలసిన స్థితి గలిగినది. గత రెండువత్సరముల నుండి ఈ పనులను ప్రారంభించుటకు అధికవిద్యులు గలిగినవి. ఈవిషయమున పనిచేయుచు నేయుంటిని. అంచనాలను తయారు చేసితిని. ఈపనులను చూచుటకు తగినయుద్వేగులను నియమింపవలయును. ఇట్టి పెద్దపనులను హిందూజాతి ప్రభుత్వమువారి అంగీకారమున గూడ బడెనునలయును కార్యక్రమ పట్టికను తయారు అయినది. అంగీకరింపబడియున్నది.

ఈపనుల కార్యక్రమపట్టికను ప్రచురించుటకు జేబడిన తీర్మానము నేను అంగీకరించుచున్నాను.

మా|| బి. బి. రామచంద్రరావుగారు.

ఈ తీర్మానమును పరిభ్రష్టమువారు అంగీకరించినందులకు నేను ఆనందించుచున్నాను. ఈ జిల్లాల విషయము మా|| హాలీగారికి తెలివినవిషయమే. జేకో ఈ విషయమై నేనొకతీర్మానమును తెచ్చిరి. మా|| వేంకటపతిరాజుగారు పెద్ద కార్యక్రమపట్టిక ఈవిషయమై తయారుచేయవలసినదని కోరుచున్నారు. మొదటికెట్లము ధనము విషయము. ఫలితము నిచ్చు వ్యవహారములలో వ్యయమును తక్కువచేయు నవసరము లేదు. ఈ పనులను నిర్వహించుటకు పాపి మొత్తము కావలసియున్నది గావున హిందూజాతి ప్రభుత్వమువారి అధికారము కావలసియున్నదని నుడిచిరి ఈ విషయమును స్పష్టముగా తెలిసికొనగలము. గోదావరికృష్ణా కాలములవిషయమును పరిచిన సామ్యమీద నూటికి 17 వంతున లాభము వచ్చుచున్నది.

కృష్ణా, గోదావరిజిల్లాలలో నిజిపాదులకు వసతి చేర్చరచుటకు రీతిలక్షల రూపాయలు కావలసియున్నది.

మనకు సంస్కరణము రానున్నది. అప్పుడు అన్నివిషయములు రాష్ట్రీయ పరిభ్రష్టమువారి హస్తగతమై యున్నవి. ఈ విషయము నదిగా ఆలోచింపవలసిన విషయము. కూలి వాండ్రు పనినిబట్టియు ఈపని శ్రమముగా పూర్తియగును. రైతులయొక్క సహాయము కావలయునని నుడిచిరి. ఈ విషయములకు ప్రత్యేకముగ నొక యుద్వేగిని నియమింపవలయును. ఈ పనులు ప్రారంభించబడుటకు రెండునెలలకు ముందుగా నొక ప్రత్యేకకోడ్లని నియమించి కూలివాండ్రు బాగుచేయుటకు ఏర్పరచిన బాగుగా నుండును.

ఈపనులను పరిశోధనచేయు విషయముతో మా|| హాలీగారు రీతిలక్షల రూపాయలు అంచనాలను చేసిరి. ఇది మొత్తముమీద చేసిన ఆంశనా. ఇంజనీరులబుద్ధినిపుణతనుబట్టి ఖర్చు తగ్గవచ్చును.

తీసికొన్నభూమి మాజరా యిచ్చుట విషయములో చాల వ్యయమగు నని జెప్పిరి. ఈ విషయములో ధనము ఖర్చుపెట్టి ప్రతిఫలము నందవచ్చును. కొన్ని స్థలములలో సాగుబడికాని భూములను సాగుబడిచేయవలసినదని పట్టికపనుల కాఖవారు రైతులకు బోధించుచున్నారు. ఈవిషయములో ప్రభుత్వమువారు చర్చ తీసికొనవలసినవిషయము.

యెడల జనులలో ఆసక్తిపై బయలుపెరును. ఈ విషయమై కాసనసభలో జరిగిన చర్చకు ప్రచురింపగోరుచున్నాను. ఇందు మూలమున రైతులకు ఈ విషయములో ప్రగతినిపరచుట తెలియును. ఈతీర్మానమును బలపరచిరి.

మా|| వేంకటపతిరాజుగారు.

ప్రభుత్వమువారి విషయమును అంగీకరించినందులకు కృతజ్ఞత తెల్పుచున్నాను గాని మా|| హాలీగారు హిందూజాతి ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయము అంగీకరింపవలసిన దని నుడిచిరి. ఎన్ని సార్లును ప్రజాప్రతినిధులు సామ్యుకొరకు తీర్మానములను ఉత్పాదించినను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు కొంత తేనెగున సామ్య ఇచ్చుటకు అసరము లేదని నుడిచిరి. గావున ప్రభుత్వమువారి విషయమును హిందూజాతి పరిభ్రష్టమువారికి విడిచింపదలసిన నమ్ముచున్నాను.

అధ్యక్షులు.

మా|| బి. బి. రామచంద్రరావుగారు సభాచర్యకు ప్రచురింపగోరిరి. ఆ ప్రచురణము అంగీకరింపనా, అంగీకరింపనా యని ప్రశ్నించిరి.

మా|| బి. బి. రామచంద్రరావుగారు.

ఆంధ్రమున ప్రచురింపగోరుచున్నాను. రైతుల కీ విషయమై తెలియుట నాయుద్దేశము.

ఈతీర్మానము వోటుకు పెట్టగా అంగీకరింపబడెను.

స్థానిక వార్తలు

విమ్మజాతులు:—ఈ రాష్ట్రమునందలి విమ్మజాతుల జేరుమును అరసి, వారిస్థితిని బాగుచేయుటకు జి. ఎఫ్. వాడినను బి. సి. ఎస్. గారు నియోజింపబడిరి.

బ్రహ్మసాధనాశ్రమము:—మదరాసులోనున్న యీ ఆశ్రమముయొక్క మాసోత్సవము పరశువాకములోని 42, ముసుగప్ప మొదలినెదిలో యీ నెల 6, 6 తేదీలనుజరుగును.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:—97, అన్నట్టాపిల్లెపిల్లలోనున్న యీ సమాజ మందిరమున యీ నెల 6 తేదీవారము సాయం కాలము 6 గంటలకు శేషేంద్రవాధ మిత్రగారు “అశ్వోత్సవం” గూర్చి యుపదేశింతురు.

సంగీత విద్యాంశుని మరణము:—గుంటూరు లోని నువ్వీసిద్ధ సంగీతవిద్యాంశులగు ప్రయాగ తిరుమలయ్య కాశ్మీరగారు గత బుధవారమునాడు పరలోకగతులయి రని దెలుపుట తెలియు చింతించుచున్నాము.

బ్రధులు:—“ఉరియా” అనుమాటను ఇంటిటికండి “ఓడియా” అని ఉద్వేగులందెరును పలుకవలెనని యి, బ్రధుల పేర్లకు “అగర్లు” అనుమాటకు బదులు “గారు” అనుమాటను జేర్చవలె ననియు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

అమరకలానిలాసిని:—వీ యాదరణ క్రింద పండిత బి. సోమశేఖరగారి వల్ల తంబుకెట్టిసిద్ధి 200 నెంబరు గల కాంతాశ్రమమున శేటిరాత్రి 8 గంటలకు శ్రీమద్భక్త చరిత్రమును రేపు అదివార ముదయము మహాభీష్మకమును సమాప్తనామార్చనమును ధూపపీఠనైవేద్యమును రాత్రి 8 గంటలకు శ్రీమద్భక్తచరిత్రమును జరుగగలదు.

బీసెంటమ్మచర్య:—ఈమె ఏప్రిల్ 8 తేదీన బొంబాయి నగరమునందు ఆరాధించే అక్కడకుండి బయలుపడెను. ఆమ్మ వాడు ద్వారకదాసు గారు సత్యాగ్రహ శ్రమ స్వీకారము నుపసంహరించుకొనిరి. కాని యితరములు సత్యాగ్రహ లచంచలై యున్నారు. ఈ కార్య మిచ్చుటలకు సహకారముగావినాముగ లేదని యొక శత్రువాదులుచున్నారు.

సింహాప్రభువు ప్రత్యుత్తరము:—“మహాజన నిభవారు, మదరాసు కాంగ్రెసు సంఘమువారు నా కొరకు ఆభివందనములకు కృతజ్ఞతా పూర్వకమందనము లప్పించుచున్నారు. వీరి తంతివార్త నా కెంతయు సంతోషవాయి కముగ నున్నది.” అని సింహాప్రభువుగారు ఫిబ్రవరి 8 తేదీన యీ సంఘముల కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు వారము పగిలము నుండి తంతివార్త నంపిరి.

మదరాసు కాసన నిర్వాహసభ:—గ. బి. వి. సరసింహయ్యగారు మా కిటుల వార్తాయుచున్నారు: “ఈ వత్సరము ఎన్నికలు జరుగునెడల, మీరు సభ్యులగు నందెడల రావలసి, అనేకులు నన్నడిగిరి. నా వోటున ననేకులకు కనుగొనగ, నేలము, కోయలుతూరు, నీలగిరి గూర్చి నందు 50 మంది వోటులు నన్ను సభ్యునిగ నుండవలసి గట్టిగోరిరి. అందు చే, ఎన్నికలు జరుగునెడల, నైహ్యపునకు పోతినిధిగ నిలువబడుటకు నే నంగీకరించుచున్నాను.”

శనివారము.

“ప్రభుత్వమువారు దెచ్చెడి ప్రతిబిల్లునకును, ఉద్యోగసభ్యులనుకూలముగ వోటు నివ్వవలయు నను నిబంధన యున్నదో లేదో తెలియదు. కాని, తమ యుద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చుట కెట్టి నిబంధనయు నిష్కలక్షదని తలచెదము. అందుచే సర్ శంకర నాయకు గారు రాలెట్టుబిల్లున కను కూలముగ నొనులకు ప్రాతిభిర్ తెలిసికొన కుతూహలము గలుగుచున్నది. తమ దృఢవిశ్వాసము ననుసరించియే, వారు వోటిబిల్లియూజినచో, శాసనసభలోని అవధికారసభ్యులకన్న వారి శక్తిగూఢపంగతులు స్వయముగ తెలియునని యూహింపవచ్చును. కాని, యీ యూహాకైనను పాల్పడ నవసరములేదు. రాలెట్టుసంఘనివేదికలో నువహరింపబడిన విషయములను, ప్రజాప్రతినిధులెవరును విమర్శింపలేదు. అయినను, ప్రతివాదును తమప్రాముఖ్యము బిల్లునకు వ్యతిరేకముగ నిచ్చి యుండిరి. మిలిటరీ భారతీయులెవరు అంగీకరింపని విషయమునకు, ఒక్క భారతీయుడు ప్రత్యేకముగ చేయూత నొసగుట, అసంభవమని మేము దలుపజాలము. శంకర నాయకుగారి ప్రాముఖ్యాన్ని రెండు విధములగు నూహలే సాధ్యమగుచున్నవి. ఆతను దృఢవిశ్వాసముచే నైనను ప్రాటుజేసి యుండవలెను. లేనిచో, ఉద్యోగ ధర్మముచే మనఃసాక్షికి వ్యతిరేకముగ నైనను ప్రాటిబిల్లి యుండవలయును. మొదటియూహయే నిజమగుచో, ఆతని సమ్మతలస్వభావమునకు సంలేపింప వచ్చు గాని, దేశారాధకుల యభిప్రాయమునకు వీరికి వ్యతిరేకాభిప్రాయ మున్నందులకు మాత్రము చింత ప్రేక్షక మానదు. అటులగాక రెండవ యూహయే నిజమగుచో, ఆతని ధైర్యము గూర్చియు, సద్భావము గూర్చియు హీనమగు నభిప్రాయము ప్రబలి, ప్రజలంతటి చేశాభిమాని యని తలచ జాలరు. సహృదయు లెల్లరును, ఎన్ని యవాంతరము లేతెంచినను తమ మనఃసాక్షి యజ్ఞల ననుసరించుట ధర్మము. ఏ యుద్యోగి యైనను బిల్లున కను కూలముగ ప్రాటుజేయ గూడని హృదయపూర్వకముగ విశ్వసించుచో, తన పదవికి రాజీనామా నిచ్చుటయే కర్తవ్యము. సర్ శంకర నాయకుగారి కారణముచే నిటుల ప్రాటిబిల్లిలో మాకు దెలియదు గాన, తన ఆత్మవిశ్వాసమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రాటిబిల్లిని నిశ్చయించుటకు మా కధికారము లేదు. కాని, కాంగ్రెసు సభ కధ్యక్షత వహించిన శంకర నాయకుగారిపుడు మారలేదనియు తలంప జాలము. ఆతని వర్తనపు నైతికస్వభావము గూర్చి ప్రశ్నలకు గాని నిందకు గాని పాల్పడక, నిరీక్షించు చుండెదము. రాజకీయదృష్టితో జూచినపుడు మాత్రము, ఆతని ప్రాటు జేశజేయమునకు ప్రతికూలముగ నొసగబడ ననుట కెంతమాత్రమును సందియములేదు. ఒక్క విషయ మిందువలన స్ఫురించు చున్నది. విదేశాధికార వర్గము బదులు, భారతీయాధికారవర్గము నెలకొల్పబడినంత మాత్రమున గలిగెడిలాభ మెద్దియు నుండదు. ప్రజాప్రతినిధులకు బాధ్యత వహించుచు, వారివశమునం దుండెడి కార్యవిర్వాహక వర్గమే యిపుడు ప్రతిష్ఠింపబడవలసి యున్నది.”

సత్యాగ్రహదినము

రేణటినినము, గాంధీమహాత్ముని యాదేశము హిందూదేశమునం దంతటను జరుపబడవచ్చుది. సత్యాగ్రహులైనవారు, ఇతరులను బలవంత పెట్టుటకుగాని, బెదిరించుటకుగాని బూనుకొనక, ఎన్ని యావాంతరము లేతెంచినను, ఎన్నికష్టము లొసఁగినను వాటిని సంతసముతో, మారుమాటాడక భరింపవలసి యుండునని, గాంధీగారు మరొక ఘోర సందేశ మంపుచున్నారు. సత్యాగ్రహులను రచ్చబట్టి, వారి నెలులయినను దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పి, సత్యాగ్రహోద్యమమును నిందలపాలు జేయుట కనేక ప్రయత్నములు సలుపబడవచ్చును. ఎట్టి క్షిప్రచరిష్టితులలోనైనను, భారతీయులు సత్య ధర్మమార్గముల దవ్వక, ఋజుమార్గానవర్తులై గాంధీమహాశయు ననుసరించుట, ప్రధానధర్మము. స్వామీ శ్రద్ధానందులవారి వృత్తాంతము ప్రకారము ఢిల్లీలోని ప్రజలు దౌర్జన్యమునకు పాల్పడి రనుట అసత్యమని తేలుచున్నది. అధికారుల వృత్తాంతముకన్న దీనినే సత్యమని గాంధీమహాశయుడు విశ్వసించుచున్నాడు. అస్ససీయేటకు తంత్రివారలలో ససత్యవృత్తాంతము ప్రకటింపబడినదనియు, ప్రభుత్వమువారు బహిరంగవిచారణ సలుపుట లేదనియు, ప్రజల సత్యాగ్రహప్రతాన పూనము వలననే శాంతి పునరుద్ధరింపబడెను గాని సైనికుల, యంత్రపు ఫిరంగుల సాయముచే గాదనియు, ప్రజల తంత్రనాత్రము భయకంపితులు గాలేదనియు, స్థానికాధికారులు సత్యమును మరుగు పరుచుచున్నను, ప్రజల విచారణాసంఘము నిజ మరయుచున్నదనియు, రాజకీయధికారు 1-వ ఏప్రిలు తేదిన అక్కడకుగాక ప్రజల కష్టముల బాపమని వాని తాము గోరితి మనియు, అస్సత్రిలో 11 మంది గాయపడినవారింకను గల రనియు, వీరిలో ముగ్గురు బాలరనియు, 8 మృత కళేబరము లిదివరకే భూస్థాపితమయ్యెననియు, 300 మంది దెబ్బలు తినినవారు గృహములలోనుండి రనియు, నింకను 20 మంది కనబడుట లేదని ప్రజలు దలచుచున్నారనియు, న్యాయ శ్రద్ధానందులు కత్రికలకు తంత్రివార్ల నిచ్చుచున్నారు. ప్రధాన భారతీయ కత్రికలు తమ ఉపవిలేఖకుల వంటి నిజ మరయుట భావ్యము. రేణటినినము, హిందూదేశమునం దంతటను, ప్రజల దృఢాభిలాష వెలువడి, ఎట్టి కలవరమున కవకాశము గలుగక, సత్యప్రకాశమే తేజరిలు గాకయని కోరెదము.

సత్యాగ్రహము : గ్రామోద్యోగుల రాజీనామా సూరతు జిల్లాలో సత్యాగ్రహోద్యమము సత్వరముగ వ్యాపించుచున్నది. సిసోద్రా గ్రామమునకు పోలీసు కతులు ఉద్యోగమును వహించుచున్న మసీఖాయి జీవాస్థిగారు, తమ యుద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చుచు యీ క్రింది లేఖను అధికారులకు వ్రాసెనని, బొంబాయి క్రానికలు కత్రిక దెలుపుచున్నది.

“మసీఖాయి జీవాస్థి అను నేను, సిసోద్ర గ్రామపు పోలీసు కతులు ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చుచున్నాను. రౌతలు శాసనములు, ప్రజల స్వాతంత్ర్యమునకును, సుపరిపాలనమునకును భంగకరముగ నున్నవి. ఇవి జన్మస్వాతంత్ర్యములకు భంగకరము లయియు పాలకపాలితుల శ్రేణుముని కుపద్రవకరమాలనియు, నేను విశ్వసించుచున్నాను. దేశమంతయు, యిది పనికిరావని ఘోషించుచు, గాంధీ మహాత్ముడు సత్యాగ్రహ ప్రత్యేకమును ప్రకటించినపుడు, ఈ శాసనములు తొలగింపబడనిది దేశాభిమానులగు వారు లేవ

రును ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడ జాలరు. అందుచే, నేను నాయుద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చుచున్నాను. దాని సంగీకరింప గోరెదను.”

వీరి కార్యమును ప్రశంసించుచు, సిసోద్ర గ్రామవాసులు గతనెల 30-వ తేదిన సభ జేసిరిట. వీరితో బాటు, అమ్బెలాగ్రామపు కతులు గూడ రాజీనామా నిచ్చెను. గ్రామోద్యోగులనే కులు వీరి మార్గ మనుసరించెదరని యాహింప బడుచున్నది. ఖర్సాద్ గ్రామపు కతులగు కేలాభాయి దేశాయిగారు, గూడ రాజీనామా నిచ్చెదమని, ప్రకటించిరి. అమ్బేటియను గ్రామములో జరిగిన సభలో 70 ఏకం వ్యవస్థాకరు సత్యాగ్రహదీక్ష గైకొనెనట. ప్రజలలో నిట్టి భావతీవ్రతను గలిగించిన రౌతలుబిల్లుల కిప్పుడయినను సమ్మతుల నీచుక, ప్రజల శాశ్వత కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుటకు మాంటాగూగారు, శ్రీజాద్వి సార్వభౌములును ప్రార్థితులు.

అఖిలభారత గోరక్షణసభ

ఈ సభవారి 1918 సంవత్సరపు ప్రథమ వార్షిక వృత్తాంత ముందినది. ఈ సభయందు 450 మంది సభ్యులు గలరు. వివిధకార్యముల జరుపుటకు, 10 యువసంఘము లేర్పడినవి. వీరి ప్రజల నుండి తగిన సహాయము గలుగలేదని నివేదిక దెలుపుచున్నది. గోరక్షణమునకు గడంగిన యితర సంఘములతో, ఈ సంఘమువారు రుత్తరప్రత్యుత్తరముల సలిపిరి. వ్యక్తులకును, సంఘములకును, కొన్ని ప్రశ్న లంపబడినవి కాని, ఎవరును తగిన వర్తమానము దెలుపుటకు ప్రయత్నింప కుండుట తోచినను, వశువుల సంఖ్యను దెలిసికొని, ఎన్ని వశువులు పాతము గావించబడుచున్నవో కను గొనుట యవసరము. గోరక్షణ సమితివారి రిపోర్టుకై గావించుచున్న ప్రయత్నములకు ప్రజలెల్లరు దోడ్పడుట ధర్మము. గోరక్షణము మూలముననే, దేశసంపద వృద్ధియగును. అధ్యక్షులగు స్వామీమూర్తి సర్ జాకవుడు గాఫ్ గా రివిషయమై కడుక్రద్ధ వహించుచున్నారు. ఈ మారు మూడు ప్రశ్నలని సంఘమువారు దేశీయాల కంపుచున్నారు. వారికి తగిన సమాధానముల సంపియు నితర సహాయము జేసియు, ప్రజలు తమ విధ్యుక్తము నెరవేర్చు బ్రార్థితులు.

బీదల కాశ్రమము

వృద్ధాప్యముచే గాని, వ్యాధులచేగాని, నిస్సహాయులైన బీదల పోషణకు ఆశ్రమములను ప్రభుత్వమువారు నెలకొల్పవలయునని, శా. రంగాచార్యులుగారు నిన్నటిదికము తీర్మాన ముపాదించిరి. అనాథుల కాశ్రమము నెలకొల్పి, తన యాదార్యమును ప్రశంసించుముగ కనుపరచుచున్న శా. వీరేశాపురాధీశు లీ తీర్మానమును బలపరచుటకుంతులు, సమంజసముగ నున్నది. శా. రామస్వామిశ్యామగారు సూచించినట్లు, సమిష్టి కుటుంబపు పద్ధతి చేసిపోసంతవరకును, యిట్టి యాశ్రమముల కవసరము లేక, సంఘమే యాభారమువంతము వహించుచుండెడిది. ఈపద్ధతికి భంగము కలిగిన సిస్టుటనే, పాశ్చాత్యదేశమున జరించిన పనుస్య లీదేశమునకూడ జరించి, పరిష్కారమునకు వేది యున్నది. తీర్మాన మెటులుయినను యోచిపోయినది. ప్రతి స్వల్పవిషయమునకును ప్రభుత్వము వారి నాశ్రయించుట మూనినైచి, ప్రజలే స్వంత ప్రతిష్ఠాపనల స్థాపించుకొనక తప్పదు.

సత్యాగ్రహదినము.

ఏప్రిలు 6 తేదీ, అనగా రేణటినినమున మన రానులో గాంధీగారి సంతకాలగుణ్యముగ సత్యాగ్రహదిన ముచరింపబడును. ఈ క్రింది కార్యక్రమము లేపు అనుసరింపబడును:—

- (1) ఉదయము స్నానమొనరి పిమ్మట సత్యాగ్రహులెల్లరును రౌతలు బిల్లుల నిర్మాణమునకు, దేశీకాల సౌఖ్యమునకును శత్రు ప్రార్థింపకతం పాత్రులను, వ్యాపార ప్రదేశములను మూసివేయవలెను.
- (2) భజనలు ఏర్పాటులేయబడిన స్థలములలోనికి పోవలెను, అవి శాంతిముతముగ జరుగునట్లు సహాయ మొనర్చవలెను.
- (3) 11 గంటలకు అన్ని దేవాలయములలోను ఆర్యులకు ఆభిషేకములను చేయుట కేర్పాట్లు చేయవలెను. సత్యాగ్రహులెల్లరును దైవప్రార్థనకు దేవాదులను పోవలెను.
- (4) మధ్యాహ్నముండి సాయంకాలమువరకును బీది వర్జుకును మహానిధిలకు బోవలెను. సగరమందలి వివిధ ప్రదేశములలో కాలక్షేపముల కిక్కిరియేర్పాటులు చేయవలెను.
- (5) రాయపేటలోని మాబ్రిగ్యుకోర్టులోను “హిరణ్మహాను”లో “సత్యాగ్రహుల ఆశ్రయములపాపు” సంగీతముతో గూడిన యాచనాసము నీ. ఆర్. క్రివిశాం అయ్యంగారి సంగీతము.
- (6) పరశురామములో “భగవద్గీత” గూర్చి చెట్లూరి సంగీతపాత్రులగు కాలక్షేపము జరుగును.
- (7) తిరుగిక్కిడి, బార్డిలపురు మున్నగు స్థలములలో హరికథాకాలక్షేపములు జరుగును. ఈ కాలక్షేపముల కెల్లరును రావచ్చును. సత్యాగ్రహులెల్లరును ఈ కాలక్షేపముల సూర్య యెల్లరకు తెలియజేతు వలెను.
- (8) బీదిలో 5 మహాసభలు వివిధస్థలములయందు జరుగును. అవసర మగు నెడల శ్రీల కొక ప్రత్యేక సమావేశము జరుగవచ్చును. ఈ సభలలో గాంధీ, డాక్టరు ను బ్రహ్మణ్యుడు గార్ల సందేశము ఆంగ్ల, మాతృభాషలలో జరుగవచ్చును. రౌతలు శాసనమును తొలగింపవలెనను తీర్మాన ముమోదించబడును. జాతీయ గీతములతోడను, ప్రార్థనలతోడను సభ ప్రారంభమగును.
- (9) సత్యాగ్రహము 24 గంటలకు ఉపవాసములు పరచెననియు, పనిసంతమ మానవలెననియు, పగలు పౌర్ణమలతోడను, సత్యాగ్రహవ్రతచర్యలతోడను గడవవలెను.

రాజప్రాయశ్చితాలూకా కరణముల సంఘము.

యవంతిపంపరా హస్త్యులనూర్చి 8 8882 జి. ఓ. ను వియ్యించి మనయసమ్మతిని తెలియజేయుటకు మనసంఘమునకు శ్రద్ధాధర్మలతో పాటుపడుచున్న క్రికేషులకు కస్తూరి మాజీకన్యగాది యటులయినను మరపామధూని తెలియజేయుటకు ఏప్రిలు 6-వ తేదీ ఆదివారము రాజప్రాయశ్చితమునందలి రమనోద్ధ సభకూడవకును గాన వియ్య కిప్పక దయచేతువలెను. అది యీ సంఘకార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు.

మన రాను ఆయుర్వేద కళాశాల.

మహారాజు ఆయుర్వేద కళాశాల:— శ్రీశ్రీవిశ్వమహారాజుగారు, దివాను గారగు టి. విజయరావునాచార్యుల గారును ఏప్రిలు 4 తేదీ సాయంకాలము 4-15 గంటలకు ఆయుర్వేదకళాశాలను దర్శించిరి. వీరికి ప్రెస్విటేరియన్ కళాశాల సంతకు చూపించిరి. వీరు ఇచ్చుట 1½ గంటల కాలముండిరి. వీరికి సంస్కృతమును గురి స్వాగతప్రత్యుపబడినది. ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనయినకు ధనసహాయము అవసరమనియు, ప్రభుత్వము వారు దీనికి సహాయము చేయకుండుట విచారకరమనియు తెలిపిరి. 5½ గంటలకు వీరు కళాశాలనుండి వెదలిపోయిరి.

జాతీయ విద్యాసాగము.

ఈవారమున సాందర్భములలో 9 మహా ప్రదర్శనములు గావించబడును. 6 తేదీ ఆదివారమున “నందనాను”ను, సోమవారమున “విద్యుత్తు”ను “విద్యుత్” అనునాటకము, బుధవారము ఆంధ్రమున విజయనగరపురమును, గురువారమున “వివిధ విషయ ప్రదర్శనములకు” శుకవారమున ఆంధ్రమున “మాపైత్తు”ను, శనివారము ఆంధ్రమున “సావిత్రి”ను, ఆదివారము ప్రాంతభాషలో “మాపైత్తు”ను సోమవారమున “ప్రేమ కితము”ను ప్రదర్శింపబడును.

సంధిమహాసభ విశేషములు.

(రైతుల విజయి)

ప్రాసంగ్యము

సంధి

విల్లునుగారి ప్రకటన

పారిగు, మార్చి 27:—(వైస్రాయి విల్లునుగారు నేటి దిన మీ ప్రకటనమును గావించిరి:— సంధియనుమలను పరిష్కరించుటయందు సర్వజాతి సంఘవిషయ విచారణలు ఆలస్యము చేయుచున్నారను వాదము కొన్ని బోటలుండి వినవచ్చుచున్నది. సర్వజాతిసంఘవిషయ విచారణల రిపోర్టు ప్రభుత్వమున సంఘసభయెదుట నుండవలసియుండును. రిపోర్టు ఫిబ్రవరి 14-వ తేదీన వచ్చినది. అరిపోర్టునందు చెప్పబడిన సంఘపు ప్రతినిధులను చర్చించుటకు ఒక్కమాసము వ్యవధిగడచినది. అందువైచిత్వవివరములను వైచిత్వము ఇప్పడుయోచించుచున్నారు. వైచిత్వసంఘమునందలి కొందరు ఇప్పడు సాక్ష్యము నిచ్చుచున్న తటస్థజేత ప్రతినిధులతో కలసి మాట్లాడిరి. తటస్థజేతయందలిను సర్వజాతిసంఘమున కనుకూలులై యున్నారు. సర్వజాతిసంఘవిషయములు సంస్కరింపబడి నిర్ణయముగా నున్నవి. దానిని మరల సక్రమముగా వ్రాయుట వైచిత్వముల చేయించు గలదు. వారు దానిని నిర్ణయించి సర్వజాతిసంఘమునకు సభవారికి నివేదించుదురు. సంధిసంబంధ మగు వ్యవహారములను చర్చించు సమయముల కభ్యంతరము లేకుండ వైచిత్వ సభలువారు తమ సభలను గావించుచు వచ్చిరి. కాన తమ సభలలో నేటియు సంధికాలస్వము గలిగింపలేదని వైసంఘమువారు సంతుష్టులైరి.

సర్వజాతిసంఘము.

పారిగు, ఏప్రిల్ 1:—సర్వజాతిసంఘవిషయములలో సవరణలను నూచించుటకు తెల్లయందు నియమింపబడిన సాంఘికవాద మహాసభాసంఘమువారు రాబర్టు సెసిలు ప్రభువుగారిని గలసికొనిరి. సర్వజాతిసంఘమువారు నిర్ణయించుచున్నట్లును తప్ప ఇతరయధ్యక్షులను సర్వజాతిసంఘమున జేరు జేయుట సమ్మతముకాదు. సెసిలుప్రభువుగారు ఈ మాదనతో నేటిభవించిరి. కాని ఈ విషయమును ఆవరణమునకు వెచ్చుటకు అది అంతర్జాతీయ ప్రాముఖ్యతమును బొందలేదని చెప్పిరి. ఈ విషయమును జాగ్రత్తగా యోచించి పరమనియు, అన్ని జాతులను సర్వజాతి సంఘమున చేరినది. జేటిక జేతమైన సభికారము నిచ్చుట వీలుపడదనియు, త్వరలో అగ్రజేతాధికార స్థితులను నియమించుట నేర్పలుచుట అవసరమనియు సెసిలు ప్రభువుగారు చెప్పిరి. సంధిప్రభ మనుక్రమమునందు సర్వజాతిసంఘవిషయమును జేర్చుచు రని బ్రిటిషువారును విల్లునుగారును కృత నిశ్చయమైరి. వ్యాపార నిర్బంధములు త్వరలో వీసివేయబడును. నష్టపరిహారము త్వరలో పరిష్కరింపబడును.

నుప్రీము కొన్నిలు.

పారిగు, ఏప్రిల్ 2:—నుక్రీము కొన్నిలువారు నేడెల్ల విచారణ చేసిరి. ఈ సరిహద్దును గూర్చియు సారి బాగులను గూర్చియు విశేషముగ చర్చించిరి. ఇకముందెట్టి యిటు జరుగకుండు రీతిని వివిధవాంఛలు తృప్తికరముగ పరిష్కరింపబడినవి.

నలుగురి సభ

పారిగు, ఏప్రిల్ 2:—పానాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు.—నష్టప్రత్యామ్నాయములను గూర్చియు సారి జేసియు గూర్చియు నలుగురి సభవారేదియు తీర్మానించినట్లు కనబడెను. ఇంతలోనే ఏజెన్సీ యేర్పాటుచేయబడు నని అధికారులు తెలిపిరి. రైతునడి ఎడమ భాగమున నుండు ఫ్యాక్టరీల కమిషనుందలి దుర్గములందును, కుడి తీరమున 50 కిలోమీటరుల ప్రదేశమునను నైస్యముల నుంచుటకు వీలుకాదను విషయమును మాత్రమే మంద రేకీభవించిరి. ఈ త్తర ప్రదేశమును చెడగొట్టినందులకు కొంత ప్రతికారముగ సారి బాగుగనుల నన్నిటిని ప్రాప్త్య వ్యవస్థ చేసికొనుట కంగీకరింపబడునని కొందఱు నమ్ముచున్నారు. సారి నుందలి గని ప్రదేశములను పారిశ్రామిక ప్రదేశములను జర్మనీ నుండి విడదలపడెడి పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మొనగబడును.

రుమేనియాకు యుద్ధసామగ్రి సంపుట.

లండను, మార్చి 30:—ఫ్రాన్సు కాన్సిలు కోజునకు మూడు సార్లు సమాజేత మగు చున్నది. ఆలోచనా ఫలితములు తెలుపబడె కుండునట్లు చాల కృషి చేయబడెను. యుద్ధసామగ్రిలో బోల్షెవిక్కుల తమ ప్రభుత్వమును నెలకొల్పింపవలన రుమేనియాకు తగిన సహాయ ముంపబడును.

ప్రాగంధ సంధిసమాధానము.

లండను, మార్చి 31:—ఏప్రిల్ 4 వ తేదీన సమాజేత మగు బ్రిటిషు పారిశ్రామికసభకు లాయకు జార్జి గారు పోవుచురా యను అంశము ఆచూకాపడెనుగ నున్నది. డాంజిక్ విషయమున జర్మను లాలస్యము చేయుటవలన ప్రాగంధ సంధిసమాధానకాల నియమితి హెచ్చెను. రైతు రాష్ట్రముల సరిహద్దు విషయములందును వారు మనలనున్నారు. ఈ సమస్యలో గట్టి చిక్కెక్కడ నున్నదన సార్వభౌమికతలో కలసికొనవలయు నని ప్రాప్త్య కోరుచున్నది. బ్రిటిషు ఆమెరికా ప్రతినిధులు దాని నేరించుచున్నారు. అట్లు కలపబడెనపుడు జర్మనీ ప్రాధ్వలమేమియు నుండకుండ ప్రాప్త్య కోరవలయు ఏర్పాటులను గూర్చి చాల చర్చజరిగెను.

బెలియనుల రాజు.

పారిగు, ఏప్రిల్ 2:—బెలియనుల రాజు వైమానిక మార్గమున పారిగునునకు వచ్చెను. వారి వెనుక ఎం. హాయి మాన్సుగా రొక ప్రతినిధి వర్ణములతో వత్తును. వీరు సోమవారమునాడు నలుగురి సంఘము నెదుట సాక్ష్యము నిత్తురు.

జర్మను సందేశ వర్ణము.

పారిగు, ఏప్రిల్ 2:—జర్మను ఆర్థికసందేశవర్ణమున 8 గురు సభ్యులున్నారు. వారు పాంటిస్టీ మాక్స్ మన్వర్థకు వచ్చిరి. కమిషనువారు మండిభవనమున నున్నారు. దానినినైని తులను బొలురును గాచుచున్నారు.

ధనాధిపతుల సభ.

పారిగు, ఏప్రిల్ 1:—పరామర్శకమందున్న మిశ్రమందలి జర్మను ధనాధిపతుల ప్రభుసభ ఏప్రిల్ 3 వ తేదీన కేంబెయిలో జరుగును. ఆ సమయమున జర్మను సెన్యాట్టేలను, ఆహారసామగ్రిలను మారకము చేసికొనుట కేర్పాట్లు జరుపబడును.

అమెరికా

స్కాంటినునాక

న్యూయార్కు, ఏప్రిల్ 2:—సాండిహూకుకు 900 మైళ్లదూరమున చుక్కాడి విగిన స్కాంటినునాకకు సహాయము చేయుటకు 40 గంటలు కృషిపడితిమి. అప్పటికి మరియొక చుక్కాడి సమర్థులైన ఆనాక బ్రెస్టువంకకు పోయినదని ఎసలునాకవారు చెప్పిరి.

అమెరికా నాకాదళ సేనాని

లండను, ఏప్రిల్ 1:—యూరోపులో అమెరికా దళమునకు సేనానిగా నుండిన అడ్మిరలు సిమ్సు గారు సౌతాంప్టను నుండి అమెరికాకు వెళ్లిరి.

కొరోనా నాక

విల్మింగ్టను (ఉత్తరకరోలినా), ఏప్రిల్ 2:—ఈ బ్రిటిషు నాక పెద్దగాలిలో నష్టపడి రెండురోజులు కొట్టుకొని పోయినది. దీనిని నేడిచటికి కొన్ని నాకలు లాగుకొని వచ్చెను. ప్రయాణీకుల కావారసామగ్రిలు నూత చాల స్వల్పముగ నుండెను.

పోలండునందలి జ్యూ మతస్తులు.

స్టాంబుల్, ఏప్రిల్ 3:—పోలండునందలి జ్యూమతస్తుల పత్రిక లిట్లు వ్రాయుచున్నది. పోలండునందలి జ్యూమతస్తు లలిదారుణముగ బాధింపబడుచున్నారు. అనేకులకు జైలులకెగిరినవి. దుకాణములను ఇండ్లను దోచుకొనబడినవి. పోలండులయులు ప్రదేశము గలిగించుకొనలేక సరిగదా ఆంధోళ నాకారుల బలపరచిరి.

ఇంగ్లండు

నైనిక సేనాచటము

మూడవసారి చదువబడుట

లండను, మార్చి 31:—ఈచట్టము పార్లమెంటు ప్రజల సభలో మూడవసారి చదువబడినది. దానిని గూర్చి చర్చలు గారు ముచ్చటించిరి. 1919 లో ఆక్రమితదేశములందు గల సేనలకు 1880 లక్షలు వ్యయమగునని నూచింపబడినది. 710 లక్షలు జర్మనీవారివల్ల రాబట్టబడును. మొత్తము వ్యయము 2080 లక్షలు. సమాధమున ముంచబడిన సామగ్రిలకు తేల దీయుటవలన నీ వత్సరమున నీ మొత్తమునకు 1 రెండు మూడు రెట్టధికముగ లభింపవచ్చునని నూచింపబడెను. తెల్లనము ద్రము మొదలు కాన్సియును సముద్రమువరకును అన్ని జ్వాలా మయముగా నున్నది. చిన్నరాష్ట్రము లావదకు పొల్పడియున్నవి. మనసేనలకు మరల్పితిమీని మనప్రయత్న మేమియును మరల యూరోప్రందు సాగదు.

సేనల విభజనము

సేనల విభజనము ప్రాయోగముగ నిట్లుండును. బ్రిటను 176000, ఫ్రాన్సు 120000, రైను, 284000, ఇటలీ పరిసరజేతములు, 10000 ఇటలీ జుగోస్లావుజేతములవారికి 8 గవులు గలుగకుండుటకును ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును తొందరలు కలుగకుండుటకును ఆచట బ్రిటిషు సేనల నుంచవలెనని ఇటలీ వారును జుగోస్లావులునుకూడ కోరిరి. బ్రిటిషు సేనలే యుండవలెను గాని మరి ఏజేతపు సేనయును రాగూడదనిరి. మధ్య కాక్సునులో 75000 సేన కలదు. ఇదిక్వరలో చాలవరకుగ్గించబడును. సంధిసభవారి పరిష్కారములు ముగియవరకును తొందరలు కలుగకుండ జేయుట కీ సేన యట నుంచబడినది. ఈ త్తరస్వా నైజేరియాలలో 20000. మొత్తము 859000 మందిలోను 208000 మంది ఆనుచరులు.

స్వచ్ఛందపద్ధతి.

సంధివత్సమున సంకేతములు జరుగులోటల స్వచ్ఛందపద్ధతిని కావలసినంతమంది లభింపరు.

ఈజిప్టుస్థితి.

ఈజిప్టులో నైనిక పరిపాలన మేర్పరపబడుటవలన విషమస్థితి కలిగినదని కొందరినిరి. తక్కిన అన్ని దేశములనైనికుల నైనికోద్యోగులకంటె బ్రిటిషుజేతమువారు కాంతిని కలిగించుటయందును న్యాయకాస్త్రాసారము వర్తించుటయందును శ్రేష్ఠులను విఖ్యాతి ప్రపంచము నందంతటను కలను. (నూర్షు) ఈజిప్టుజేతమున కిప్పటివరకును ఇంతటి అభివృద్ధిని కలిగించిన పరిపాలనను ప్రజాపరిపాలనగాని నైనిక పరిపాలనముకాదు. యుద్ధకాలమున ప్రత్యేకపు ఏర్పాటులు చేయబడినవి కాని పరిపాలనము ప్రజోద్యోగులవలననే జరుగబడినదని చర్చలు గారు నడిచిరి. చట్టము మూడవసారి చదువబడి అంగీకరింపబడినది.

ఈజిప్టులో నైనికాధికారము.

లండను, ఏప్రిల్ 2:—ఈజిప్టులో నైనికాధికారము సులక్షణముగ నెలకొల్ప బడినది. ఇక భయకారము లేదు. పూడనులో సేమియును కలతలు లేవు. త్వరలో యీజిప్టు కాంతి సాపింప బడునని పార్లమెంటు సభలో హామ్యుకర్తుగారు నడిచిరి.

బ్లాగోల్స్టోయిన్సు యుద్ధము.

టాక్సియో, మార్చి 26:—ప్రతినిధుల మండిరమున మనట్టాగారొక ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొనగచు బ్లాగోల్స్టోయిన్సు సమీపమున జరుగుయధ్యక్షున సహాయమొందించుట కమెరికా నిరాకరించెను. బోల్షెవిక్కులను గూర్చి ఆమెరికామొక విభమునకు జపా సొక విభమునకు కలయింపవలన నిట్లు జరిగియుండవచ్చును.

గని పనివారి సమ్మెకట్టు.

లండను, ఏప్రిల్ 1:—లంకామైన, ఛెస్టరు గనిపని వారల సంఘములో నెట్లొడుచుండి గవర్న మెంటువారి వరకుల సంగీకరించిరి.

బ్రిటిషు బడ్జెట్టు.

లండను, ఏప్రిల్ 2:—టెయిలీ మెయిలు ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—బడ్జెట్టులో “ఇంపీరియలు ప్రెఫరెన్సు”పద్ధతి చేర్చుకొనబడును. ఇతర దేశములనుండి వచ్చు రేయాకు, కాఫీ, చక్కెర, సారాయి వీటివారికి పన్నులువలన హెచ్చింపబడును.

ఈజిప్టులో తొందరలు.

కయో, మార్చి 20:—నే నిపుడు కఠిన శాసనములు చేయబడిన వస్తువునున్నది. ప్రజలకుండులన చాలా భార కలుగ గలదు. ప్రభుత్వమువారి సాక్షుల ప్రజల సాక్షుల గూడ నష్ట పడగలదు. స్వరక్షణ ప్రయత్నములను మాత్రమే చేసినందున సుఖమస్థితి కలిగినది గాదు. కావున నేను జేయు కఠిన శాసనముల కలన ప్రజలకు స్వల్పకమ మగు శ్రమతో కాల్వనీర్తి కలుగునట్లు జేశాళిములగు యా జిప్టు వా ందగును పనిచేయలేదు. వా నిధిని నేను జరుపనందితిని. నిధిని మీరు జరుపుడని జరగరా ఆ లెన్సి గారు ఈజిప్టు ప్రజలుబట్టి పథ యందు నుడిసిరి. ఇప్పుడు యాజిప్టునుండి వచ్చు వార్తలంత అందోళన కరముగా లేవు. ఈజిప్టు యువోగమును పైనిక పోలిను దళములును బాగుగా పనిచేసెను. ఈజిప్టు మంత్రులు రిష్టి హాసా, ఆసిరి పాపాగార్లు బ్రిటిషు జేకమునకు వచ్చుటకు బ్రిటిషు దొరతన మువారే అభ్యంతరమును కలిగింపలేదు. వారితో వాలోడిం చుటకులన చాల నకుటల మేర్పడుననియే దొరతనమువారు కలంచుచుండిరి. ప్రస్తుత మీ ప్రతిపాల వర్త మునకు వాయ కర్తము వహించిన సాను జగటో పాపామున్ను గు వారితో నెట్టి చర్చ కను ను న క క కా క ము లేదు. వారి నిపుడీ జేకమునకు రానిచ్చిన మన బాధ్యతలను పూర్తిగా వదలుకొనదలచితి మన అసత్యాభిప్రాయము యాజిప్టువారికి కలుగగలదని పా మెంటు ప్రభువులసభలో కర్ణకుప్రభువు నుడివెను.

బార్ల సార్వభౌముడు.

లండను, ఏప్రిల్ 2:—బార్ల సార్వభౌముడు ఈ యు తువులో మరల పండితుల వారంభింతు రని తెలియుచున్నది.

చర్చముల దిగుమతి.

లండను, మార్చి 27:—సామ్రాజ్యము నందలి ఏ జేకము నుండి యైనను చర్చములకు తెప్పించు కొనవచ్చును. చక్క చేయబడిన మేక చర్చములకు పరిశీలనము తొలగింప బడినది.

ఈజిప్టు ప్రతి

లండను, మార్చి 28:—ఈ ప్రతిని కొనుటయందు గల నిరోధము తొలగింపబడినది గాన ఎవరి కెంత సరుకు కావలసి నను వారు స్వేచ్ఛగా కొనవచ్చు నని వాణిజ్యకాళివాద ప్రక ణింది.

యంత్రశాలలను మూయుట.

లండను - ఏప్రిల్ 1:—మాచెప్పరులోని నూలునేత పనివాండ్ర యజమానులు మేప్పులు స్వంతమగముల వారు నందరును సమాజే మై. ప్రస్తుతము వ్యాపార మేమియును అనుమలముగ లేదు. గాల ఈ నెల 10 వ తేదీ మొదలు 28 వ తేదీ వరకును అమెరికా జేకపు పుత్రిని వదలు మరలన్నియును మూయబడవలె నని తీర్మానించిరి. ఇందువలన లక్షమందికి పను లుండవు.

ఇండియా జపానుదేశముల పోటీ

లండను, ఏప్రిల్ 1:—పోటీపద్ధతులు లాంకమైరకు ఆ ర్పంభకములు అక్రమ విరహితములు అరి లాంకమైరవారికి తో డిన వారికముందు భయపడవక్కరలేదు. జపానుయంత్రీకాలల లో దినమునకు 22 గం. పని జరుగుచున్నది. పనివాండ్లు రెండు సార్లు మాత్రమే (షిప్టు) మార్చబడుచున్నాడు. ఒక పోలిక (షిప్టు) పురుషునకు 1 పి-8 తేదీకి 1 పి-2 క్కీ పెన్సులుకూలి యియ్య బడుచున్నది గాన ప్రపంచమునందంతటను పరిక్రామిక పద్ధ తు లాకేరితిగా నుండునట్లు పొదిమూల సమాజే మైస అంత ర్జాతీయ కార్మిక సంఘము వా రేర్పరుపదగునని లాంకమైరవా రు కొనుచున్నాడు. 70000 మంది లాంకమైర పనివాండ్ల కిపుడు పనిలేదు.

నాకానిరోధములను తొలగించుట

పారిసు, ఏప్రిల్ 2:—పోలంసు, ఎస్టోనియా, జర్మను ఆస్ట్రీయా, టర్కి, బల్గేరియా, జకోస్లావకియాలును రుమే నియా సెర్వియా జేకములవారు క్రొత్తగా వాక్రమించిన భా గమునకును నాకానిరోధమును తొలగించుటకు నిశ్చయింపబడి నది. జర్మను ఆస్ట్రీయాకు వైనిక సంబంధము లగు కొన్ని కర్ణువులు మాత్రము పంపబడవు. ఈ జేకములవారి సామగ్రు లను మరల జర్మనీకి పంపకుండ వియన్నాలోని అంతర్జాతీయ వాణిజ్యసంఘము వారు నేనించెదరు. కాని జర్మనీ జేకపు నిరో ధ మింకను తగ్గింపబడలేదని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో హామస్సువర్తు గారు నుడిసిరి.

వృత్తాంతములు

బారిష్టరు, అవరబిలు సమయకు మహమ్మదు అబ్దుల్ రాఫుగారు ఒక సంవత్సరము లాహోరు హైకోర్టు వ్యాసు మూర్తిగ పనిచేయుదురు.

అష్టదిశాసమునందలి స్థితిగతు లనుమాలముగను నెమ్మదిగను ఉన్నటులు వార్తలు వచ్చుచున్నవి. ప్రజ లాంత రంగిక వ్యవహారములను బా మోనుచున్నాడు.

అశ్విరాలు జెల్లికో ప్రభువుగారు న్యూజిలండు నావ నెక్కి నిన్ను రాత్రికి గంటలపుడు కరాచినుండి బయలుదేసిరి. అచటినుండి ఆయోడ సింగపూరున కేగును.

క్రిందటి నెల 1 వ తేదీనాటికి ఇంగ్లండు మెయిలరుపా లకు తీసికొని వచ్చుచున్న మనోరా మెయిలు స్త్రీయ 6 వ తేదీన 7 గంటలకు బొంబాయి చేరగలదు.

ఇండియా దొరతనమువారు ఈటను గారిని మైసూరు అసిస్టెంటు ప్రెసి డెంటుగ నియమించిరి. ఇదివరకుండు రెసిడెం టుగారి పని అధికముగా పెనుగుటవలన సహాయోగ్యుని అవ సరమయ్యెను.

ఈజిప్టు బెంగాలు రెయిల్వేయందలి రిటైరు యూ రోపియకు ఇజాబీరు హెచ్. వి. మిల్లరు అకు నకను గత బుధవారమునాడు తనగదిలో వచ్చి పడి యుండెను. విచారణ చేసియాడగా నెవరో యెరిని కుపాకితో గాల్చినట్లుండెను.

క్రొత్తగా తేర్పాటుయిన బొంబాయి పురపాలకసంఘ ము క్రిందటి గురువారము నాడు మొదటి పర్యావము సమా జే క మయ్యెను. సభవారు ముగ్గురు అధ్యక్షులతో నాకని అధ్య థునిగ నెమ్మకొనవలసి యుండెను. కోవాన్టి జనాంగిరుగా రెమ్మకుడు ముదిలే నెమ్మకొన బడిరి. అతనికి 32 ట్టులు వచ్చి నవి. జి. ఇ. నెటిల్ గారికి 26 వచ్చినవి.

బొంబాయి ఆరోగ్యము:—బొంబాయి ఆరోగ్యసంఘ మువారును, మంచమార్పి చక్రవర్తిపేర స్థాపించిన క్షయ విశాక సంఘమువారును 2-వ తేదీన వర్తంతువ్యక్తులను జేసిని సాంవత్సరికపరీక్షలో వారు నగరమున కొనరించిన మహాప కారములు వివరములయ్యెను. ఈ సంఘము 1904 లో స్థాపిం ప బడెను. ఆరోగ్యమునుగూర్చి సాటుపడ ప్రయత్నించిన సంఘ ములలో నిదియే మొదటిది. సభాధిపత్యమును వహించిన గవర్నరుగారు సంఘమువారిపనిని చాల ప్రశంసించిరి.

బరోడాబాంకి:—బొంబాయిలో ఈ బాంకికాళిను ఈ నెల 3 వ తేదీన బరోడా మహారాజాగారు తెరచి 1908 లో మూలభనము 26 లక్షలు. ఇప్పుడు 2 క్కీ కొట్టు. బ రోడా సంస్థానపు నగరీవ్యవహారమును సంసానువారి బాంకి కరముచేసి వందనీయులై రని లబాభాయి కామల్లానుగారు నుడిని బాంకిని తెలుపుటకు మహారాజాగారిని కోరిరి. ఇట్టి బాంకులు పట్టణములందే గాక గ్రామములలో కూడ నేర్పడ వలెను ప్రజలు 100 కి మొదలు 12 వరకు వడ్డీ నిచ్చుకొన వలసి యున్నది. పారిక్రామికాభివృద్ధికి సోద్యమముకు నే నీ బ్యాంకికి చాల సహాయమును చేయుట కేర్పరచి కాసకము చేంబించితి నని మహారాజాగారు నుడిసిరి.

బొంబాయి వర్తక సంఘమువారు:—బొంబాయి వర్తక సంఘము వారి సాంవత్సరిక సమాజేకము కెందటి బుధవార ము నాడు జరిగెను అధ్యక్షులగు ఎం ఎన్. హార్గుగారు తమ యంతవ్యాపమున ననేక ముఖ్యాంశములను చర్చించిరి. హిం దూజేకపు ప్రస్తుత వర్తక స్థితి బాగులేదనియు, అచటములు లగు వర్తములు పడినగాని అది బాగుపడ నాలదనియు, బొం బాయి సమైక్యములన మన మనేక సంగతులను నేర్చుకొన వలయుననియు, పనివారల స్థితిగతు తెంత దుర్భరముగ నున్న దియు మనకని బోధించు చు న్న వ ని యు, వ ని సమయమును తగ్గించుటయు, గృహ వినిధిని బాగుపరచు టయు పరిశ్రమల కెంతేయు లాభకరములు నుండునని యు, క్రొత్తవర్తరుగారు వెంటనేవీరన ప్రతిక్రియ చేయ జూచుట సంకీర్షకరమనియు తెలిపిరి. రాజకీయసంస్కరణ ము లెట్లుండెను ఇదివరలో కంటె నికమురు యూరోపియ నులు జేక రాజకీయ స్థితియందు ఎక్కువ ప్రవేశముగల్గించు కొనుట భావ్యకమనిరి. వీమ్యుట జేకరక్షకబలమునుగూర్చియు రహదారిపట్టు ఇబ్బందినిగూర్చియు సభను కొంతకడి చర్చించెను.

ట్రాము సమస్య:—ట్రామ్యే కూలీల సుఖాభ్యు తుండగు కుమారస్వామిశ్రేష్ఠి గారికి గా. జి. రంగాచార్యుగారు నిన్ను టిడికముక నొకలేఖను వ్రాసిరి. ఆచార్యులుగారును, జి. సి. మెలనీగారును ట్రామ్యే అధికారులతో, ఈ సమ్యే కట్టును అంత మొందిము విమ.మును గూర్చి సంప్రదించిరి. ట్రాము కంపెనీవారు ఈ మధ్యవర్తుల తీర్పునకు బద్ధులమై యుండెదమని తెలిసిరి. సమ్యేవారులకు మెలనీగా రిమ.ము లేనియెడల వారి స్థానము న సర్ గార్తరు శ్రే జ రు గారిని నియమించుటకునూడ వీ రంగీకరించిరి. వర్కునాపు కూలీల కూలీని శనివారమున పనిచే యు కాలమును వృద్ధిచేయవలె నని మధ్యవర్తులు తెలిపిరి. ట్రామ్యేకూలీల సంయుక్తము గు ర్తిం చుటకును, కుమారస్వామిశ్రేష్ఠి గారు వీరికి సలహానిచ్చుటకును కంపెనీవారంగీకరించిరి. కూలీలు నిన్ను టి ఉదయమున సమా జే కమై, కుమారస్వామిశ్రేష్ఠి, వి. ఓ. చిదింబరంబిశ్రేష్ఠిగారును ఈవిషయమై రంగాచార్యులుగారితో మాట్లాడుటకు తమప్రతి నిధులుగ బంపిరి. మధ్యవర్తి సంఘపు తీర్మానమునకు తా మంగీ కరించెదమని కూలీలు తెలిపిరి.

పెట్టుబడిని కాపాడుకొనుట

లండను, మార్చి 22:—వార్తాసంఘమువారిలు తెలియ బరచుచున్నాడు. పెట్టుబడిధనము జేకయవ్యవహారముల నిమి త్తము జేకముననే యుండవలయునను నుద్దేశము తోడను, సామ్యుకు వైకంపి విజేకములందలి మారకపుసంఘముల కననస రపు బాధకు తగిలింపకుండజేయవలయు నను నుద్దేశముతోడ ను (ట్రెజరీవారిక శుభము నేర్పరచి. చేరమహమ్మద్ పు గారధ్యక్షులుగనుండురు. క్విన్నలాండుకును ఏజెంటుజనరలుగ సర్ ఆర్థుర లాలీ రాద్వినుగారును లైసెన్సవర్తమాన్యుల వాలో యిండువుడు తగిన సలహానిచ్చుటకు రాబిర్టు బిల్డింగ్ నాకు గారును యమింపబడిరి.

కావలయును! కావలయును!

౧౦౦ ఏజెంట్లు.

యా దిగున ప్రచురించిన కంపెనీలో పనులుచేయు టకు రూ. 80 మొదలు రూ. 50 జేకములో అన్ని జిల్లాలు లోను యేజెంట్లు కావలయును. అక్కి విల్లితోటి, 12-4-1919 లోపల దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

కార్యదర్శి, S. P. B. Co. Ltd. (1558) రాయపురం మదరాసు.

The Food Problem. The Blockade Raised.

PARIS, March 2. It has been decided to raise the blockade as regards Poland, Esthonia, German-Austria, Turkey, Bulgaria, Czechoslovakia, and the new territory occupied by Rumania and Serbia. In the case of German-Austrian trade, a few articles, chiefly military, will be prohibited. The International Trade Commission, sitting at Vienna, will exercise supervision in order to prevent re-export to Germany.

Germany Still Blocked.

LONDON, April 1. In the House of Commons, at question time, Mr. Harmsworth stated that the blockade of Turkey, Bulgaria and German-Austria had been raised, but there was no foundation whatever for the statement that the blockade of Germany had been raised.

Press Bureau Closes.

Censorship to Cease on 30th April.

LONDON, April 2. The Press Bureau states that unless an emergency arises official Press Bureau closes on April 30th, the censorship and all other functions thereafter ceasing.

Situation in Frankfurt Improves.

LONDON, April 2. COPENHAGEN:—A message from Berlin states that situation in Frankfurt has much improved. Sixteen plunderers were killed including four women. Essen and Bochum strike movement has only slightly extended.

An Ahmedabad correspondent writes:—Several mills have not been working for more than a week, the weavers having demanded a further increase of 12 1/2 per cent. The spinners have also struck work, demanding substantial increase of wages. There were strikes in 13 mills on the 1st instant. The Mill Owners Association had received long ago notice of the impending trouble from their President, Mr. Ambalal Sarabhai.

CALCUTTA, April 5. On the first instant a new brig "Sonaton" was launched at Chittagong. It was built by a Bangalee. The length of the vessel is 135 feet, breadth 31 and depth 16 feet with a capacity of 800 tons. She has got six cabins and one saloon and has three masts. The vessel will be used in coastal trade between Chittagong, Rangoon and Calcutta.

Yesterday afternoon the Port Commissioners a large vessel "Hercules" which was engaged in playing an old pontoon close to the shore near Salkea was caught in the current and listed and sank.

స్థితి అలరులు.

ఏప్రిల్ 1-వ తేదీ నాటిరాత్రి హత్యను ప్రేరేపించు ను దేశకరములగు వాక్యములతో నొక ప్రకటనము ప్రేరేపించు బడినది. చాల ఉద్రేక కరమగు మాటలందు ప్రాయబడియించుటను పోలీసువారు చూచిరి. దానిని గుర్తించి పట్టుకొను లో కలనడియచట నంటించబడి 10 నిమిషము లై నట్లున్నది. నాటి సాయంకాలము 7-30 గంటలపుడు ఎడ్డుపెంట్లు రోడ్డువద్ద కొంచె మల్లరి ప్రారంభమయ్యెను. అయినను స్థితి విషమించుట ద తగిన ప్రయత్నము లొనరింపబడినది.

అసభికారసభ విచారణ.

అసభికార విచారణ సభాకార్యదర్శి ఈ క్రింద ప్రకటన ను చేసెను. — మార్చి 30-వ తేదీనాడు జరిగిన అల్లరిల నిబంధింప కనుగొను నిమిత్తము దీర్ఘ ప్రజలు నియమించిన అసభికార విచారణసభ ఏప్రిల్ 1-వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు కాంగ్రెసు అగ్రహారంలో పని నారంభించినది. రాత్రి 7-30 గంటల వరకు విచారణ జరిగెను. అయినను సాక్షులు విచారింప బడిరి. పిమ్మట సభవారు దెబ్బలు తగిలినవారిలో నొకని పరీక్షించునిమిత్తము అనుభవతీకరి రోగి తల్లెవారులో పలకరించుట దర్శింపబడి తెలిసి వారతని జూడబోయిరి. సివిల్ సర్జను కర్నూలు జేమ్స్ గారు సభవారి విచారణకు తగిన ఏర్పాటులను జేసిరి. కమిషనరువారు మరల 2-వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు సివిల్ అనుభవతీకరి విచారణ చేసెదరు. దెబ్బలు తగిలిన వారి నందఱిని పరీక్షించెదరు.

అసభికారనివేదనము.

సిమ్లా, ఏప్రిల్ 3:—హోమిడిపార్టు మెంటువారి ప్రకటనము:—మార్చి 31 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఢిల్లీలో జరిగిన అల్లరిని గూర్చి కొన్ని వార్తాపత్రికలు లెక్కనగుతులకు పత్రికా క్రించుటలను స్థానికాధికారు లంపిన నివేదికను ప్రజలందఱి కిని నిజమైన భోగ్యతెలియు నిమిత్తము క్రింద ప్రకటింప బడుచున్నది. రాంతులిల్లలను కాసిందినందులకు తమ యస మృతిని తెలుపు నిమిత్తము ఆది వారము నాటి ఉదయము దుకాణములన్నియు మూసివేయబడినవి. కొంత మంది దుకాణములను తెరచుకొని యుండగా బలవంతమున 10-30 గంటలవేళకే దుకాణములను కట్టివేయఁబడినవారైరి. ఈసమయమున హోం గాలవార్డుగూడ నవలంబించునట్లును, అందఱును కాలినడకను ప్రయాణములను జేయునట్లును చేయ వలయునని ప్రజలు పిలువలలో మూగుచుండిరి. మామూలుగా పోలీసువారి రక్షకపు ఏర్పాటులన్నియు నిర్దము చేయబడిన మధ్యాహ్నము ఒంటిగంట, ఒంటిగంటన్నర సమయమున ఈ మూలలన్నియు రెయిల్వే స్టేషను చుట్టు మూగెను. కొం దలు లోపలి కేగి మూడవ తరగతి ప్రయాణికుల కాపరసా మగులను గల్లముచేయు రెయిల్వే కంట్రాక్టరును తనవనిని చేరికొన నీయకుండ నిర్బంధించుసాగిరి. అతడు నిరాకరింపగా వారికిని నెదిరింపసాగిరి. రెయిల్వే పోలీసువారిచూచి వారి నవటినుండి తరిమివేసి ఇద్దఱి నరెట్టుచేసిరి. వారిద్దరిని విడిపించు నిమిత్త ముకలనన్న గుంపులలో ననేకమంది రుండలకొల దిక లోన ప్రవేశించిరి. ఈ రీతిని స్టేషనుపనియంతయును నిలి డిపోవు ననునట్టిస్థితి సంభవించెను. అంతట పోలీసువారి సహాయమున, ప్లాటుఫారముమీద నుండి బ్రిటిషు సైనికులసహాయమున, మెసపొటామియానుండి స్వగృహములకు బోవుచుండినవారి పూరు సైనికులు 200 మంది సహాయమునను ప్రజలు స్టేషనులో పలికుండి రిమివేయబడిరి. అయినప్పటికి ప్రజా సమూహపు వైఖరిచాల ప్రమాదకరముగ కనబడగా స్టేషను అధికారులు పోలీసువారి సహాయమునకొరిరి. పోలీసుండి 20,30 మంది బ్రిటిషుపదాతిదళ భటులు స్టేషనును కంప బడిరి. పోలీసు నూపరింపెండెంట్లుగారు 2 గంటలపుడు కొంతమంది ఆర్మిక భటులతో నచటికి వచ్చిరి. ఆ సమయమున పోలీసు వారింద రిసిస్టెంట్లు నూపరింపెండెంట్లుగారి చెప్పు చేతులలో నుండుటను, బ్రిటిషు పదాతి దళ సైనికులు 20 30 గురును ప్రజలు చుట్టబెట్టియుండుటను గాంచెను. స్టేషను గేటునకు కావలి యన్న మనుష్యులన్నిదికి ప్రజలు రా బయల్పిరెరి. వారిలో నొక డొక బ్రిటిషు పదాతిదళ భటును తుపాకి నూడ బెరుక యత్నించెను. అందులకు దెబ్బ తిసెను.

పోలీసువారి దెలింపుట.

కలనసిథితి కాంతముచేయు నిమిత్తము నూపరింపెండెంట్లు గారు తుపాకుల గాల్చుట కాల్చావించి ప్రజాసమూహమును క్షిప్రముగా దెబ్బలొనకి తరిమివైచిరి. కొంత నేపటివరకును ఆం దోళనాకారులు రాళ్లను బెడ్డలను రుక్మసాగిరి. అదీవనము

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు, పోలీసు నూపరింపెండెంట్లు, అసిస్టెంట్లు నూపరింపెండెంట్లు, జిల్లా ట్రాఫిక్ నూపరింపెండెంట్లులకును తక్కినవారి కనేకమందిని రాళ్ల దెబ్బలు త గిలెను. పోలీసువారును మిలిటరీవారును ప్రజాసమూహమును తరుమ తేక రెండుగంటలవరకు నానాబాధ పడుచుండగా 2-30 గం టల సమయమపుడు అదీవనము జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారును నూపరింపెండెంట్లు గారును గట్టి ప్రయత్నముల చేయుచుండిన నింక అల్లరి అతిభయంకరముగ వెలిగిపోవు నని యాలోచించి రెండు తుపాకులను గాల్చు నాల్చావించిరి. రెండు గుండ్ల కిరు వురు నేల గూలిరి. తక్కినవారు పారిపోయిరి. అంతట పోలీసు వారు వారిని క్షిప్రముగా దెబ్బలొనకి తరిమివేయ గలిగిరి. పోలీసు వారు వరు ను రక్షకభటు లుంచబడిరి. మణిపూరు భటులు క్షిప్రముగా దెబ్బలు చుట్టు నుంచబడిరి. చాందీచావులోని మూక లింక భయంకర ముగానే యుండెను. పోలీసువారిద్దరెండుగుండ్ల చప్పుడు వినిపింపగా నూపరింపెండెంట్లుగారు రచటికేగిరి. 15 గురు పో లీసుభటులను 15 గురు బ్రిటిషు పదాతిదళభటులను మూకలు చుట్టు చుట్టి రాళ్లను చాల వివరితముగ విసరుచుండుట నతి దుగాంచెను. పిమ్మట వాప్రీజక్ష్విస్ గార్డెన్లలో చాల అల్లరి చేయగా నింక పోలీసువారిలో కొందఱికిని సైనికులలో కొందఱికిని దెబ్బలు తగులుట తప్పనిసరిగ కన్పించెను. అంతట తుపాకులను గాల్చుట కాల్చావించబడినది. రెండుమూడు గుర్లు కాల్చుటచే, ముగ్గురుపడిపోయిరి. నరికొందఱికి దెబ్బలు తగిలి యుండకయ్యెను. అంతట సీతల్లరి అడగెను. ఆందోళనాకారులు స్వగృహముల కేగిరి.

మరణములు.

ఇప్పటికి తెలిసినదానినిబట్టి 8 గురు మరణించిరి. 12 గురో 18 గురో సివిల్ అనుభవతీకరియైనవారు. బాజురు చంపబడి రని అనేకవందలకు పుట్టిసను, వార్తాపత్రికలు కొన్ని చాల ఆర్భాటము చేసినను మరణించినవారిలో బాజు రెవ్వరునా లేరు. పోలీసుండి మంజీరంగి కచ్చిన మాట వాస్తవము కాని అది యుపయోగింపబడలేదు. క్రొత్త కంటోను మెంటు నుండి పంపబడిన ఆర్మికదళము అల్లరి అంతయు నడగిన వెళక కగర ము చేరెను. మూకలను చెదరగొట్టుటకు ఉపయోగింపబడిన బ్రిటిషు పదాతిదళ భటులను రక్షకభటులను చాల కాంత ముతో పదిచేసిరినియు, అదీవనము జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారును పోలీసు నూపరింపెండెంట్లుగారును చాల నిశ్చలభావముతో పని చేసిరినియు స్థానికాధికారులు తెలుపుచున్నారు.

మణిపూరు కుట్రకేసునందలి 27 గురు ముద్దాయిలను మణిపూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు రాయ రాధారామ్ బహద్దరు గారు 3-వ తేదీని విచారింప నారంభించిరి. మొదటిసాక్షి దులివజంగుగా రిట్లు చెప్పెను. తాను మిషను హైమ్మాయి విద్యార్థి. ముద్దాయిలో నొకడగు మామ్రాను తనకు కొన్ని పుస్తకములను చదువనిచ్చెను. బ్రిటిషువారి రెంఠి ప్రారముగ తమ్ము చూచుచున్నదియు గ్రహించి వారిని తరిమివేయుటకు ప్రయత్నించవలయు నని వానియొద్దకును, తన్ను సంఘసభ్యునిగ జేర్చెద మని ముద్దాయి చెప్పెను. సాక్షి కొన్ని ప్రమాణము లుండు నతిమ మిద సంతకము చేయగోరబడెను. క్రొత్తపు లిచ్చు ఉపస్థాపనలకు పత్రికారాజుగ సంఘము వారు బజా రలం దుపన్యసింపుచు హోమియాలు పాటలను పాడుచుండి రి. కొంతమంది ముద్దాయిలు గుండ్ల నెట్టు చేయుచున్నది యు సాక్షి వివరించెను. మా॥ పండిత జగన్నా రాయణగారు గవర్న మెంటువారి కక్షమునను పి. డి. టండూనుగారు ముద్దాయిల తరపునను కేసులో వాదించెదరు.

సాక్షి ఇంకను విచారింపబడి క్రిక్కుళ్లు డొక తుపాకిని పట్టుకొని తన్ను దిశ నెట్టి ఒక లేఖమీద సంతకము చేయించినదియు, సంఘమువారు తనకుసహాయ మొనరించునెడల తాను కుటుంబమును విడనాడ నిర్దమయినదియు చెప్పెను. కొన్ని తుపాకులను, బాతులను పుస్తకములను అతడుపోల్చు కొనెను.

లాహోరు సత్యాగ్రహసభ:—మార్చి నెల 31 వ తేదీని ఉపవాసము చేయుటను నిశ్చయింపబడినది గాని ఏప్రిల్ నెల 6 వ తేదీ మహాత్మా గంధీగారిచే నిర్ధారణ చేయబడినది తెలియుటచే 31 వ తేదీని మానివేసి 6 వ తేదీని జయపథకుని కొందరు నిశ్చయించిరి. కొంద రంగీకరింపలేదు. బుధవారము నాడు సాయంకాలము ఇండియా సంఘము పంజాబు రాష్ట్రీ య సంఘములవారు కలసి సభచేసిరి. రాత్రి 11 గంటల వర కును సభ జరిగెను. 6 వ తేదీని సభచేయగూడదని రక్షన

చందుగా రుపపాదించిన తీర్మానము దిగిపోయినది. ఆ తేదీని సభచేసి రాంతులిల్లలను రద్దుపరుచుటకు బార్లిచక్రవర్తిగారిని కోరవలెనని జేవరాజుపానీ (బాబ్జురు)గా రుపపాదించిన తీర్మాన మూమోదించబడినది. అనుబాబురు 24 గురు ప్రతి కూలురు ఇద్దరు. ఆనాడు బహిరంగసభ జరుపబడును. వీలు లేనిచో బ్రాడ్లాహలో సభ జరుపబడును.

6-వ తేదీని లాహోరులో ఉపవాసము చేయుటకును దుకాణములను మూయుటకును ఎవరిని నిర్బంధింపగూడదని యీ త్మాజీ కమిషను 4-వ తేదీని మ్యూనిసిపలు కమిషనరులకు హాసరీ మేజిస్ట్రేటులకును తెలియపరచెను. సభలను చేయ గోరువారును సమాజేశములను జపపువారు నొకరోజు ముందు గా తెలుపవలెను. లై సెన్సుకు పొందవలెనని పోలీసు సీనియరు నూపర్మెంటు ప్రకటించి 6-వ తేదీని బ్రాడ్లాహలో జరుపు బడు సభ కీయుత్తమపు సంబంధించదని తెలియుచున్నది. ఏట ఉత్తమపులందు పీఠులలో బ్రాడ్లాహ సమావేశమునట్టి సమావేశము జరుగునెడల గతదినమున పగలు 10గంటలలోగా లై సెన్సుకు దరఖాస్తు చేయవలెను. ఈ యుత్తమపు ఏప్రిల్ నెల 10-వ తేదీనాడు అయిదు నుండునని ప్రాయబడినది.

స్థానుకాసుకోర్టు, మదరాసు.

నూటు నెంబరు 7749-1918 (1556)
పి. యన్. చిదంబరం మొదలి, యేజంటు
వాది:—ఓ. వి. గోపాలస్వామియదలి
ప్రతివాదులు:—1. పిల్లా- అంకయ్య 2. కోపిదే- చంద్రయ్య
వైచేష్టిక వావాలో ప్రతివాదులు. వాది పేట 1915 సం॥ ఆగష్టు నెల 5 తేదీని ప్రాసియచ్చి ప్రోగోలుకు గాను అసలు రూపాయిలు 609-0-0 వడ్డీరూపాయిలు 219-6-0 మొత్తం రూపాయిలు 828-6-0 వు.వాది ప్రతివాదులు వైన వావాచేసియున్నారు. ఈ కేసు, మహాఘనంతులయిన మద రాసు స్థానుకాసుకోర్టు చీఫ్ జడ్జి ముందర, 1919 సం॥ యేప్రిల్ నెల 10 తేదీ వాయివా చేయబడియున్నది.
ఎమ్. ఎన్. దొరసామి అయ్యంగారు.
వాది కక్కిలు.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్
సం॥ 1874 స్థాపితము. హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి

నిలవసాము, 70,00,000 రూపాయలు
ఇంతవర కిచ్చివేసినది 5 కోట్ల
రూపాయలు.

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయుబడిన, ఎంపావమెంటు భీమాకన్న సురక్షితముగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసీదారునకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయే, గాక పాలిసీదారునికి అకాల మరణ మగునేని ఆతని కుటుంబమునకు జీవనో పాధియు కలుగును. స్థిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబములకును ఇది చాల సౌకర్యముగు మార్గము. (672)

Applications are invited from respectable gentlemen in Telugu Districts to act as Representatives for the Company. Good opportunity for employees in Mercantile offices to augment their income by devoting their spare time to our work.
Apply to:—
F. E. Vaid, Branch Secretary, Oriental Assurance Buildings, Post Box No. 8, Madras.

The Delhi Tragedy.

Deputy Commissioner's Informal Meeting.

DELHI, April 4.

Col. Beadon, Deputy Commissioner held an informal meeting in the Town Hall this evening to discuss with the leading citizens of the town what steps should be taken to prevent a repetition of the unfortunate happenings of Sunday last. A large number of gentlemen responded to his invitation, and this included three members of the non-official commission of enquiry namely Khan Bahadur Hakim Ajmal Khan, Rai Subeh Piarey Lal and Rai Bahadur Sutan Singh. In opening the proceedings Col. Beadon said that there were rumours of another strike on Sunday next and he sought their co-operation in inducing the people not to strike and further more if some persons persisted in striking to take such steps as would prevent rioting. He said he proposed to issue hand bills which he asked them to distribute broadcast. He read to them the text of hand bill which was in vernacular. It runs thus:—You have all heard of the rioting which took place on Sunday the 30th March with the unfortunate result that some eight persons were killed and more have been wounded. For this reason I publish following words:—On that day certain persons had determined to close their shops as a sign of protest against the act which has been passed by the supreme Government to prevent murderous outrages and anarchical crime, and to protect public from such criminals. Those persons who organised this protest concealed the fact that though anarchical and revolutionaries act had been passed by the Imperial Council, it is not actually in force, and no part of it can be brought into operation unless and until the Governor-General-in-Council publishes a notification declaring that he is satisfied that any part or parts of India in which it is to come into force anarchical or revolutionary movements are being promoted and certain serious offences connected therewith are prevalent to such extent that special procedure for their repression prescribed by the act is necessary to ensure public safety. It should be known to you that at present the Act is not in force in any part of India and it is the hope of the Government that it will never be necessary to enforce it. The action of the Government in passing the Act is merely that of a prudent householder who keeps buckets full of water to put on fire if one takes place, or a Zamindar who sleeps on his threshing floor when wheat has been reaped to prevent its being stolen. Citizens of Delhi have no need to anticipate that the enforcement of the Act will be necessary here. What reason is there then for the excitement which has been aroused thus. The strike was foolish and unnecessary. Those who had determined to close their shops took law into their own hands, and prevented their shopkeepers by threats from opening their shops. The result was that the bazar was closed and many people were idle and a crowd of badmashies created disturbance at the Railway Station. The so called passive resistance turned at once into active rioting, which the Sirkar cannot allow. Those who created the strike are entirely to blame for creating a situation which they could not control. He warned by this notice not to be deceived by persons who wish to compel you to close your shops. If you close your shops you hurt yourselves, you may hurt innocent victims but you do not hurt Sirkar. If any one forces you to close your shops get their names recorded at the nearest thana. Sirkar cannot help you unless you help Sirkar in this way. Now that the city is quiet again do not agitate yourself, and cause more trouble to your relatives and fellow citizens. Sirkar as you know has not any wish to see riots or to have to use force to repress riots. I want you all to realise how much we who are Government servants deplore that men should have been killed and wounded. I am therefore asking the citizens of Delhi to raise subscription for the wounded and their dependents. After this notice was read Col. Beadon asked the meeting if they would propose any other measure.

Dr. Shroff said so far as he had learnt there would be no strike on Sunday next. He had obtained this information from the Satyagraha Camp. Asked if the strike occurred Satyagrahis would be able to stop it or prevent rioting, he replied he was not in a position to reply.

Haji Abdul Rahman said that they were asked to induce the public to desist from striking but the public was in a state of terror. On the last occasion he was compelled by the mob of over 300 to close his shop, and he would secure no assistance. Rai Bahadur Sultan Singh said the Satyagraha Executive Committee had decided that there should be no second strike on Sunday as they all realised that only evil and no good could come out of it. They however proposed to hold a public meeting that evening and he desired to know if they would be allowed to do so in the Queens Garden or in the grounds near the fort. Col. Beadon said that this matter was beside the object of meeting and a proper application should be made for the purpose. He asked if any would come forward to help in preventing riots in case they occurred but no reply was forthcoming. The members however said they would appoint a sub-committee to collect funds for the wounded. The meeting then dispersed.

Prayers for the Fallen

To-day prayers were offered in the afternoon in Jurna Mosque for those who had fallen in the recent riots. One more wounded person had died in Hospital. Large procession accompanied his funeral.

No Compulsion to be Used.

LAHORE, April 4.

The Deputy Commissioner, Lahore, this morning sent for the Municipal Commissioners and the Honorary Magistrates and spoke that no compulsion should be used about "Hartal" or closing of shops on 6th instant.

Police Precautions.

LAHORE, April 4.

The following notice dated the 2nd instant over the signature of the Senior Superintendent of Police, Lahore, has been put upon the notice boards in the city:—"Being satisfied that it is intended shortly to convene or collect in assembly or form in public streets, roads or thoroughfares near Bradlaugh Hall or elsewhere a procession which would in the judgment of the District Magistrate of Lahore, if uncontrolled, be likely to cause

a breach of peace. I hereby, under Section 30 of the Police Act 1 of 1861 required persons convening of or collecting such assembly or directing or promoting such procession, to apply for a license not later than 10 A. M. on the day previous to that for which the license is required. This order will remain in force one month from this date

Order not Applicable to Protest Meeting.

LAHORE, April 4.

With a reference to the order put on notice board by the Senior Superintendent of Police, Lahore requiring persons convening or collecting assembly to apply for license on the previous day it is understood that the order does not apply to protest meeting in the Bradlaugh Hall to be held on the 6th instant against the criminal Emergency Powers Act.

Official Report.

SIMLA, April 3.

A Home Department Communique says:—A misleading account of the disturbances in Delhi on Sunday the 30th March appeared in certain newspapers the following summary of the official report received from the local administration is issued for general information:—The shops in the city generally were closed on Sunday morning as a protest against the passing of the Rowlatt Bills. Those shopkeepers who opened their shops were induced to close them at an early hour by 10-30 A. M. The crowds in the streets were making efforts to extend the "Hartal" to the tonga drivers and to compel all passengers to walk. The usual police precautionary measures had been taken and all the reserves in the police lines and at the various stations were in readiness. About 1 or 1-30 P. M. a large crowd assembled outside the railway station and some persons entered and attempted to prevent the Railway contractor who supplies food to the third-class passengers from carrying out his duties and to make him observe the "Hartal." On the contractor's refusal he was assaulted and the railway police and staff arrested two of his assailants. Several hundred men or the mob which had collected outside invaded the station with the object of rescuing the two men who had been arrested. A complete stoppage of the work of the station was thus threatened. The station was cleared by the police assisted by various British soldiers who happened to be present on the platform and by a party of 200 Manipuris on their way home from Mesopotamia who were in a train in the station yard. As, however, the attitude of the mob outside the station was very threatening and the station authorities requisitioned help from the Fort, a party of some 20 to 30 British Infantry were sent from the Fort to the Station. The Superintendent of Police arrived on the scene with a few mounted constables about 2 P. M. and found the Foot Police under the command of the Assistant Superintendent and the party of 20 to 30 British Infantry surrounded by a shouting mob on the Queen's road in front of the railway station. The mob was so close to the men protecting the station gates, that one of them attempted to snatch a rifle from a British Infantry man, and was wounded with the bayonet.

Police Charge Crowd.

To relieve the pressure the Superintendent of Police charged the crowd with his mounted men, and drove them into Queen's Gardens and down the road to right and left. For some time the rioters had been throwing stones and bricks at the police and soldiers and among others the Additional District Magistrate, the Superintendent and Assistant Superintendent of Police and the District Traffic Superintendent were struck on their helmets. After the police and military had been contending with the mob for nearly a couple of hours without succeeding in driving them off the Additional District Magistrate and the Superintendent of Police came to the conclusion about 2-30 P. M. that the further postponement of sterner measures would only lead to infinitely greater bloodshed. An order to fire a couple of rounds was therefore given. Two of the rioters fell. The remainder broke and the police and infantry were then able to drive them back through Queen's Gardens which were cleared in about half an hour. Pickets were placed up to the Town Hall the Manipuris already referred to being utilised to line the road round the Queen's Gardens. The crowd maintained its threatening attitude in the Chandni Chowk and the Superintendent of Police on riding up after hearing a couple of shots from the direction of the Town Hall found about 15 British Infantry and 15 policemen being heavily stoned. The mob surged over the railing into the Queen's Gardens. It appeared inevitable that some of the police and infantry would soon be seriously injured and as the attacks of the mob continued the order to fire on them was given. Two or three rounds per man were fired and three men were seen to fall, but others were probably hit. This ended the trouble and the rioters dispersed.

The Casualties.

So far has been ascertained eight men were killed and some 12 or 13 have been treated for wounds at the Civil Hospital. In spite of the rumours and newspaper reports to the contrary none of the killed were boys and though an armoured car was sent from the Fort the machine gun in it was not fired. The Squadron of the Cavalry which had been sent for from the new cantonment arrived in the city after the rioters had dispersed. In the opinion of the local administration the Police and the British Infantry employed to scatter the rioters behaved with great restraint and a very sudden and awkward situation was tackled with great firmness by the Additional District Magistrate and the Superintendent of Police.

The Burma Rice Market.

RANGOON, April 4.

The rice market was very dull to-day, big mills were not sellers. Small mills offered their quality at Rs. 342-8-0 buyers not advancing beyond Rs. 340. Meadon sellers Rs. 340, buyers Rs. 335. Speculative transaction April 15,000 bags 327 8. May 20,000 Rs. 331-332-8 0. No business in May and June, which was quoted at Rs. 334. Paddy deliveries were small and previous prices maintained.

The transport "Bankura" with about 700 of the 13th Lancers is expected to arrive at Karachi on Sunday from Basrah. The "City of Marseilles" arrived in Liverpool on the morning of the 29th March.

Trouble in Egypt.

Gen. Allenby's Warning.

LONDON, March 20.

CAIRO:—At a meeting of Egyptian notables the Commander-in-Chief declared that he was now faced with the necessity of employing measures of active repression, which must bring tremendous suffering upon the people and result in great loss of public and private property. It had been found impossible to restore order merely by defensive measures. It was the duty of every patriotic Egyptian to do his utmost in order that the measures he was forced to take might achieve the desired results at the earliest possible moment with the minimum of suffering. The Commander-in-Chief concluded with the solemn warning, "I intend to do my duty. It is for you to do yours."

Egypt Under Control.

Military Arrangements Made.

LONDON, April 2.

Reuter is informed that the whole of Egypt is now under control. Military arrangements made have already resulted in the removal of any cause for apprehension of widespread trouble. Sudan is completely unaffected.

Complete Law and Order.

A Matter of Time.

In Commons replying to Mr. Winterton, Mr. Hume-worth said apparently complete restoration of law and order in Egypt was now only a matter of time.

The Rudderless "Scranton"

A Forty-Hour Struggle.

LONDON, April 2.

NEW YORK:—The transport "Elot" reports a forty-hour struggle to make the rudderless transport "Scranton" 900 miles from Sandy Hook. Finally the "Scranton" succeeded in rigging up a jury-rudder and proceeded towards Brest.

The Disabled "Korona".

WILMINGTON (NORTH CAROLINA) April 2.

The British steamer "Korona" has been towed in here disabled after drifting for days in a heavy gale. The passengers' food was running short.

Tennis in England.

Championship Tournaments.

LONDON, April 1.

Norman Brookes will arrive in England in May and will play in championships at Wimbledon in June. He has invited G. Paterson to partner him in these tournaments. Paterson, who is at present in England and who is a most promising Australian, has accepted, twenty-three years of age and hailing from Melbourne. Paterson has the reputation of being one of the hardest all round hitters ever seen in this country. Do not expect him to win the covered courts championships next week.

Imported Leather.

LONDON, March 27.

The Army Council has removed the restrictions on dealings in imported leather produced anywhere within the Empire and as also removed control of imported tanned goatskin leather.

British Budget.

Imperial Preference Foreshadowed.

LONDON, April 2.

The "Daily Mail" foreshadows that budget will include a system of Imperial Preference, involving increased taxes on tea, coffee, sugar and wines from countries outside the Empire.

The King of the Belgians.

Arrival at Paris.

LONDON, April 2.

PARIS:—The King of the Belgians has arrived in Paris by air. The King's visit follows the appearance of M. Hymans at the head of the Belgian deputation, which will appear before Council of Four on Monday.

Jews in Poland.

Terrible Bolshevik Excess.

LONDON, April 3.

STOCKHOLM:—Jewish papers in Poland state that terrible excess have been committed against the Jews in Poland. Many have been wounded. Shops and houses have been plundered and wrecked. Polish forces have not interfered and have even supported the rioters.

Miners' Dispute.

London, April 1.

The Lancashire and Cheshire Miners Federation, by a large majority, passed a resolution accepting the Government's terms.

H. M. The King.

Resumes Racing.

London, April 2.

It is announced that the King resumes racing this season.

Development of Flax Growing.

Expert Advice Sought for.

London, April 2.

Replying to the Mr. Ormsby Gore in Commons, Mr. Hume-worth stated that Government was obtaining expert advice with regard to possibilities of success of the scheme for forming Colony of ex-service men to develop flax growing in British East Africa which involved considerable money grant by the state.

The Peace.

Delay Explained.

PARIS, March 27.
President Wilson to-day issued the following statement:—In view of the very surprising impression which seems to exist in some quarters, that it is the discussions of the Commission of the League of Nations that are delaying the final formulation of peace, I am very glad to take the opportunity of reporting that the conclusions of this Commission were the first to be laid before the Plenary Conference. They were reported on the 14th February and the world has had a full month in which to discuss every feature of the draft Covenant then submitted. During the last few days the Commission has been engaged in their effort to take advantage of the criticisms which the publication of the Covenant has fortunately drawn out. A committee of the Commission has also had the advantage of a conference with the representatives of the Neutral Nations, who are giving evidence of deep interest and practically unanimous desire to align themselves with the League. The revised Covenant is now practically finished. It is in the hands of a Committee for the final procedure of drafting, and will almost immediately be presented a second time to the public. The Conferences of the Commission have been invariably held at times when they could not interfere with the consultations of those who have undertaken to formulate the General conclusions of the Conference with regard to the many other complicated problems of peace, so that members of the Commission congratulate themselves on the fact that no part of their conferences has ever interposed any form of delay.

The League of Nations.

International Socialists' Views.

London, April 1.
PARIS:—Lord Robert Cecil met the International Socialist Conference's Committee which was recently appointed at Berne to bring up the proposed amendments to the League of Nations covenants. The Committee hoped that the covenant would abolish all wars, except those which the League undertook. Lord Robert Cecil heartily agreed with the principle, but expressed the opinion that they had not reached a point in international development to make a full application of the principle possible. He promised very carefully to consider the point. The Committee hoped that all mandates would be defined in detail before the administration of mandatory territories was handed over to the mandatory Powers. Furthermore, no mandates should be given until all nations were admitted to the League. Lord Robert Cecil reassured the Committee on the first point, and dealing with the second point he emphasised the necessity for appointing mandatory Powers as soon as possible. Concluding, Lord Robert Cecil reiterated that the British and President Wilson were determined that the covenant should be included in the first treaty of peace. He concurred with the hope that the blockade would be speedily raised and problems connected with reparation, which at present were an intolerable burden on the revival of credit, would be speedily solved.

The Supreme Council.

Sensible Progress Made.

LONDON, April 2.
PARIS:—The Supreme Council sat throughout to-day, discussing principally the Rhine frontier and the Saar coalfields. A sensible progress was made towards satisfying the demands in a manner calculated to avoid causes of future conflict.

The Council of Four.

No Decisions Reached.

LONDON, April 2.
PARIS:—Havas agency states that there is no indication that the Council of Four has reached any decisions on the question of reparation and the Saar Basin, although a statement is made in official circles that an agreement is expected shortly. An agreement has been reached on one point, that Germany shall not be allowed to maintain garrisons and fortifications near the factories on the left bank of the Rhine and in the belt of the territory of fifty kilometres on the right bank. It is believed that France will be given the right to exploit the whole of the Saar coalmines in part payment of devastation of the northern department. It is possible also that the Saar mining and industrial region may be separated from Germany and given an autonomous regime.

The Cotton Trade.

Closing Down of Mills.

London, April 1.
A conference of the Master Cotton Spinners Federation and card room workers and operative spinners amalgamations at Manchester to-day decided that all the mills spinning American cotton would close down from the 10th to the 28th April owing to the badness of trade. It is estimated that 100,000 Operatives will be affected.

Indian and Japanese Competition.

LONDON, March 27.
The "Times" Manchester correspondent, dealing with Japanese and Indian competition in the cotton trade, says Lancashire will face the future without much fear if conditions of competition are, in their opinion, free and fair to Lancashire. In this connection he draws attention to working conditions in Indian and Japanese cotton mills, pointing out that the Japanese mills have been running a twenty-two hour day with two shifts. The wages of the men and women per shift are now 1s. 8d. and 1s. 2½d. respectively. Lancashire hopes that the Commission on International Labour Legislation in Paris will be able to suggest an equitable adjustment of industrial conditions all the world over. About 70,000 Lancashire cotton operatives are at present unemployed.

Rationing Abolished.

LONDON, March 28.
The Board of Trade announces that the system of rationing for individual British cotton spinners has been abolished. Therefore, the quantity of Egyptian cotton purchasable by any British spinner or merchant is now unrestricted.

German Disorders.

Strike at Stuttgart.

LONDON, April 1.
COPENHAGEN:—A message from Stuttgart states that a general strike has broken out. All the shops are closed and the Railway and postal services are at a standstill. The city is without gas or electric light.

Food Riots at Frankfurt.

LONDON, April 1.
COPENHAGEN:—A message from Frankfurt states that there have been serious food riots there. The mob despite the police, stormed the law courts and police stations, destroyed the furniture and records, and disarmed the naval reinforcements, after which they liberated all the prisoners from the goal, including bad criminals. Later they plundered the shops. Much firing took place. Political leaders in vain attempted to check the crowd.

Ruhr Besieged.

Government Action.

COPENHAGEN, April 1.
A message from Berlin states that the Imperial Government, with the Prussian Government, resolved to proclaim a state of siege in the Ruhr district. Troops are advancing to protect the workers from terrorism. Special payments are promised to miners working seven and a half hours daily. The strikers exceed 50,000.

Serious Trouble at Berlin.

LONDON, April 2.
A telegram from Berlin says a general strike has begun in Berlin, and threatens to be as serious as the former troubles.

Robberies and Murders.

Vigorous Government Precautions.

BERLIN, April 2.
Insecurity in large German cities has reached a dangerous stage. Murders and robberies are increasing markedly among the sailors of Hamburg, and there have been highway robberies and numerous cases of looting throughout the country. A crowd came into collision with the looters at Frankfurt, both sides using machine-guns. The number of casualties is unknown. The strike of miners in the Bochum district is already leading to general stoppage of work. It is expected that the Spartacist movement will culminate on the 11th April, the date of the meeting of the second Soviet Congress. The Government is taking vigorous precautions and is preparing to occupy the Ruhr mines.

Bohemian Struggle.

For Proletarian Dictatorship.

LONDON, April 2.
COPENHAGEN:—A Social Democratic mass meeting at Prague decided to form Soviet Councils, throughout the territory to begin the struggle for proletarian dictatorship.

Meeting of Financiers.

Exchange of German Securities.

London, April 1.
PARIS:—The first meeting of the Allied and German Financial Agents on French soil will occur at Compiègne on the 3rd April, when arrangements will be made for the exchange of German securities and foodstuffs.

The German Mission.

London, April 2.
PARIS:—The German Financial Commission comprising eight members, has arrived at Pont Ste-Maxence. The Commission is staying at a magnificent chateau, which is guarded by sentries with fixed bayonets.

Disturbances in Russia.

Sanguinary Barricade Fighting.

LONDON, April 2.
STOCKHOLM:—A telegram from Petrograd says industrial disturbances have occurred in large factories and culminated at Putiloff Works, where the People's Commissary was received with hostility and thrown out. In consequence of some marines refusing to drive off anti-Soviet workmen when they were ordered to do so, the Chinese troops were sent to the assistance and sanguinary barricade fighting ensued. The workmen used handgrenades. The workmen were unwilling to resume work, and were evicted from their dwellings and deprived of their food cards, but the Commissary was subsequently obliged to concede their demands and distribute additional rations.

Bolshevik Hungary.

Surrender of Money and Jewellery.

LONDON, April 1.
COPENHAGEN:—A message from Budapest states that an order has been issued that money and Jewellery valued at over 2,000 kronen each shall be surrendered to the People's Commissary for social production without recompense.

The Allied Missions.

LONDON, April 2.
COPENHAGEN:—The British and French Missions have reached Belgrade from Budapest.

German Austria.

Proposed Soviet Republic.

LONDON, April 2.
BERLIN:—A message from Vienna states that at a meeting of Sailors and Workmen's Councils, it was stated that a Soviet Republic was about to be established in German Austria. A Russian "communique" declared that it was no longer time for debating, but for action. After the example of Hungary even the spectre of hunger should not frighten the workers. It is reported that a national defence battalion has already gone over to the Communist camp.

Payment of Indemnities.

Debate in the House of

Commons.

LONDON, April 3.
In the House of Commons last night there was a full dress debate on the question of proceedings of the Peace Conference as regards the payment of indemnities. A number of members expressed apprehensions that Germany might succeed in her efforts to avoid paying in full. It was pointed out that Germany might be bankrupt now but development of her resources would enable her to pay. Furthermore it was not the business of Paris delegates to say what Germany could pay. Their affair was to present a Bill. It was Germany's business to find ways and means of meeting the obligation. Mr. Bonar Law replying said he did not think there was any foundation for the statement that Lenin's Government had offered certain terms of Peace and said that neither he nor the Prime Minister knew anything about it. As regards the indemnities Mr. Bonar Law stated that the Government still intended to get from Germany whatever amount could be got from her Government in this connection had not been influenced by President Wilson. Looking at the whole problem of war one of Britain's aims was to secure Peace now and hence forward. Unless as a result of the war closest possible understanding eventuated not only with France with whom we had had all the time been on good terms but also with America with whom there had been a lot of misunderstanding a great deal would have been lost. The Government recognised greater sufferings of some of our Allies and desired to be fair to them but in connection with reparation Government must be just to Empire as regards the disposal of money (cheers). Up to yesterday reparation Commission had not taken any decision as regards the amount of claim it was only fair to assume that our representatives in Paris were as keen as the house to get the largest possible amount and that question was equally applicable to Allies. He hoped that whatever was done would be done as all the Associated powers but the interest of the French and British was more direct than American.

Mr. Bonar Law pointed out that there was a great difference between deciding on the amount of taxation which could be imposed on Germany as a tribute for Allies from getting it paid to the Allies. The question of transferring money from one country to another was one of the most difficult problems of finance. In this connection he said he was of opinion that thousands of millions sterling we owed outside the country would be a greater handicap on our trade and a bigger obstacle to prosperity than the whole debt incurred. Mr. Bonar Law dealt in detail with the memorandum of Mr. Claude Lowther who put the claim against Germany at twenty-five thousand millions and formulated a scheme for securing it. Mr. Bonar Law said all suggestions made had been carefully considered by the Paris Commission. He emphasised the difficulty of transferring indemnity in any form from German to Allied countries and said experts had been considering for weeks every conceivable way in which Germany could pay what everybody admitted was just. While holding out no hope that Germany would be able to pay the whole cost of the war he hoped that she would be able to pay an amount well worth having.

Army Annual Bill.

Clause 12 Delayed.

LONDON, April 3.
In Commons the Army Annual Bill passed its third reading. The Labourite Member Mr. Adamson moved the deletion of the clause twelve providing for two years imprisonment for acts intended or likely to cause disaffection in forces. Other Labourites supported the deletion. Mr. Churchill withdrew the clause and said he agreed that Government had already machinery for dealing with such cases.

Germany and War Cost.

Probable Amount of Payment.

LONDON, April 2.
PARIS:—It is indicated in a certain quarter that Germany will probably be asked to pay between four and five thousand millions sterling.

Bolsheviks Expelled from

North Caucasus.

Vladikavkaz Captured.

LONDON, April 3.
The war office reports that General Shkur has captured Vladikavkaz, finally defeating the Bolshevik Army of hundred thousand. He took fifty thousand prisoners and captured thirteen armoured trains and two hundred guns. The Bolsheviks have been expelled from the whole of North Caucasus. General Shkur is successfully forming new divisions comprising Terek, (?) Cossacks and others.

General Smuts to Hungary.

To Investigate Armistice Problems.

LONDON, April 2.
The Press Bureau issues a message from Paris stating that General Smuts is proceeding to Hungary to investigate certain Armistice problems on which the Supreme Council desires information.

Silver Report.

London, April 2.
Montagu's report says:—Readjustment of maximum price of silver was necessitated by fall in American Exchange owing to its being unpegged. The effect of announcement was to raise quotation by 9-16 on March 25th from 47 3-4. Since then daily fluctuations have ensued. Although it was anticipated that any important moment in the price of silver would be reflected in China exchange. Shanghai quotation has at present only risen to 4 8 tael.

ఆంధ్రమండల కరణముల సంఘము.

ఆంధ్రమండల కరణముల సంఘ కార్యదర్శులగు ఆయ్య గారి తిరుపతిరాజు గారు ప్రభుత్వకార్యదర్శి కీర్తినిధిగా గుర్తింపబడినారు.

1894 సంవత్సరపు మదరాసు ప్రావైసిటి ఎక్టి ట్టు నిజాని సర్వీసు అప్రెంటిసు, 1895 సంవత్సరపు గ్రామోద్ధారణ చట్టము వారసత్వపుచట్టము కానవలయునను సవరణ గానిం చుటకు ఒక బిల్లు కానవలయునను ప్రజల పేర వెట్టి బడుననియు, ప్రజల పేరినైగానించు విచార్య నమున 1919 జనవరి 31 తేదీన ప్రభుత్వమువారి కందకతె ననియు 1918 అక్టోబరు 22 తేదీ ఫోర్మలైజేషన్ గజటులో ప్రకటించబడినది. ఈ క్రింద చాలనందున యిది 30-4-1919 సంవత్సరము వరకును పాల్పించబడినది. కాని, యీ కడవు మాడ యీక్రింది కారణములవలన చాలనందున, దీనినికను 1918 డిసెంబరు 9 తేదీ అక్టి లో తెలిపిన రీతిని క్లిష్ట చేయవల యనని కోరుచున్నాడు.

2. ఈ క్రొత్త యేర్పాటులనుగూర్చి యెల్లరకు తెలియ చేయుటకు సభల సర్వరచుటకై కాలవ్యర్ధి అరసరయ అప్పు యుగాని యీ విషయమై ప్రజలలో మంచి తీర్మాన మేర్పడ జాలదు.

3. నెల్లూరు, కడప, కర్నూలు, బళ్లారి, ఆనంతపుర ము మండలములలో జమీందారీ యీ కాకలేదు. ఇది ఏమిట మే మానములలో పూర్తియగున ప్రేక్షకుల బడినది. కావున యీ గ్రామముల యందలి గ్రామోద్ధారణముల కిప్పుడు తీరక యుండదు. డెల్టా మండలములలో గూడ రెండవంటి వనూలు నెట్టిల్లెంటు పని విస్తారముగ నుండును. మరియు, జూబి నెల లో అన్ని జిల్లాలలోను డి. సి. డి. అకౌంట్లు కయ్యకలేదు పనియుండును. ఈ బిల్లులు గ్రామోద్ధారణలకు సంబంధించి నది గాన, వీనిపై ఆక్షేపణలను తెలుపుకొనటకు గల కాల వ్యర్ధి 1919 జూను మాసంతయు వరకును పాల్పించవలెనని కోరుచున్నాడు.

ఈ విషయమును కానవలయునను కానవలయునను తెలిపి, మాకు సహాయముగ ప్రార్థింతులు.

తిరుచనావల్లి ఆంధ్రయువజన సంఘసమావేశము.

నిన్నటిదినమున అనగా సిద్ధార్థి వారు సంవత్సర చైత్ర శుద్ధ పాడ్యమి భావ్యవాసరంబున (1 ఏప్రిల్ 1919) రాజం క్రొత్త గంటలకు "ఆంధ్ర యువజన సంఘము" మేలకోటలో మోహన మందిరమున సమావేశమయ్యెను. ఆంధ్ర యువజన సంఘ సెక్రటరీ గారయిన గుడుచుకొని సింహాచలం పంతులు, సేవనల్ హైస్కూలు ఉపాధ్యాయులు డి. యస్. అప్ప సామి అయ్యల ఆరోగ్యగారిని అధ్యక్షులుగా నుండుచుని కొరగా అయ్యలగారు సంతోష పూర్వకముగా సింహాచల మధిష్ఠించిరి. (కరతాళధ్వనులు)

ఎద్వర్త యింజనీరుగు స్కూలు నూపరింపెండెంటు గారయిన డి. ఎస్. రాజుచారి ఆరోగ్యము, ఉపాధ్యాయు లయిన ఎమ్. సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యర్ ఆరోగ్యము కదితర దక్షిణ దేశసాధనమును సభకు విచ్చేసిరి.

కార్యక్రమ ప్రకటన:—వైకృత్యం (2) పంచాంగ శ్రవణము (3) ఫలహార చందన కుసుమ తాంబూలది ముగంధి ద్రవ్యములు (4) గానము (5) అధ్యక్షోపన్యాసము (6) మం గళము:—

దీని ఆయోధ్యాచారిగారు విఘ్నేశ్వర సరస్వతీప్రార్థ నలతో సభ శారంభించిరి. ఆయోధ్యాచారిగారు సభవారికి శ్రవణానందముగా పంచాంగశ్రవణము చేసిరి. సభవారు ఫల హార చందనకుసుమ తాంబూల ముగంధాధి ద్రవ్యములచే సత్కరింపబడిరి.

ఆంధ్రయువజన సెక్రటరీగారు, వి. రంగాచారి ఆర 5 గళును, కదితర సాధనమును వైకృతీ పూరితములయిన శృంగులు, పద్మములను శ్రోత్రదాయకముగా పాడిరి.

అధ్యక్షులయిన డి. యస్. అప్పసామి అయ్యల ఆర 5 గళు ఆంధ్రులయందు తమకు గల మనోభిప్రాయములను తెల్పించుచు మాతృదేశాభివృద్ధిని గూర్చి ఉపన్యసించిరి. (ప్రా ఘనము, కరతాళధ్వనులు) సెక్రటరీగారును అంధీసహో దయును అధ్యక్షులకును, సభవారికిని తమ శృంగుల చేతులుపును అభివందనలు లాచరించిరి. సభ ముగిసెను.

గుంటూరు వార్తలు.

(మా స్వకీయవిలేజు.)
ఒక సభ.

మార్చి 25 వ 1919 తేదీన ఎ. ఇ. ఎల్. ఎస్. వైద్య కాలకు అనుబంధముగా మన్న "శరీరము (టెయింగ్) పాఠశాలయొక్క వార్షికోత్సవము మా మునిసిపల్ చెయిర్ మన్ గారు మ. రా. రా. శ్రీ. పి. యతిరాజుగారు మాకు గారి యాజమాన్యము క్రింద జరుపబడినది. నాటిసభకు పురము లోని వారలు వారసాను కొంత మంది పానుల వచ్చియుం డి. ఆ గ్రామసాధిపతి గారైన పి. యతిరాజుగారు మాకు గారు వారియొక్క ఉపన్యాసము ఆంధ్రభాషలో వ్రాసి చదివి వారి మాతృభాషాభిమానము వెల్లడించినందులకు ప్రశంసార్హులు. నాయకుగారు మునిసిపల్ సభయొక్క తీర్మానములు, వర్ష ఆంధ్రభాషలో వచ్చి ఇతర మునిసిపల్ సంఘములకు మార్గదర్శకు లగుదురుగాక.

ఒక వరణము.

గుంటూరు ఎ. ఇ. ఎల్. ఎస్. కాలేజీలో ఘమాన 27 నెలల పరిచేసేట్టియు, మునిసిపల్ చెయిర్ మన్ గారు సభ్యు లుగాను నుండిట్టియు, పుస్తాక మేకబురెడ్డి గారు (వి. ఎ) మార్చి 29 వ తేదీన మరణించినారని తెలియజేయుటకు మిగుల గుండుచున్నాడు. రెడ్డిగారికి మరణించు నప్పటికి ఏలదియైను సంవత్సరములు మాత్రమే. వారియొక్క మును సంరద దను సుభాభిమానులు మిగుల కొనియాడదగి యు న్నది. ఉపాధ్యాయ పదవిలో నుండి యంత్రాగారముల నెలకొల్పి వర్తకసంఘములకు మార్గదర్శకు లయిరి. వారి యొక్క య కాల ము రణము గుంటూరు, పురమునకును, ముఖ్యముగ వైద్యసంఘముకు మితిలేని కొరత యనియు చెప్పవలయును. విద్యారంభు లయి వ్యాపారదక్షిణ కలవాని బహు అనుకు. అట్టివీరి వీరి వరణము కొరతగాక మతేమి! దయామయుడయిన భగవంతుడు వారి యాత్మకు శాంతి నొసంగు గాక !

సాంఘిక సేవాసమితి

వై సంఘమువారు సిద్ధార్థి వారు సంవత్సర చైత్ర శుద్ధ పాడ్యమి నాడు నూతనముగా దివ్యజ్ఞానమందిరములో ఒక రాత్రిపాఠశాలను స్థాపించినారు. అట్టి తరి మ-రా-రా-క్రి కింగరాజు గుర్పూరాపు పంతులుగారు వి. ఏ. డి. ఎల్. సభ జడ్జి ఆగ్రాసనాధికర్యము వహించిరి. పార్సీవనో సభ ప్రారం భించబడినది. కార్యదర్శి శ్రీ పాలవత్రి సరసింహముగారు సంఘ మయొక్క నివేదికను విన్నవించిన తరువాత శ్రీకొండ మె కటప్పయ్య పంతులుగారు విద్యావిధానమును గురించి. శ్రీ ఆ చార్యులువారు తమ పీఠాగానముచే సభ్యుల ఆనందపరచుట గావించిరి. ఆగ్రాసనాధిపతిగారికి కందనములతో సభ ముగిం చెను. సభ్యులకు పంచకజ్జాములు తాంబూలములు నొసంగ బడినవి. ఈ పాఠశాల దినది వాటివృద్ధి గాంచుగాక ?

వ్యవసాయ కాభ్యాకారి యాజమాన్యమున నిటికుంగ నుండి పొటానును తయారుచేయుటకు సోనాయిమూర్తిలో తగిన ప్రయత్నములు చేయబడును. ఇప్పటికి 55 మణుగుల బరువుల ముక్కలు తయారుచేయబడినవి. జనులు, కరి వ్యవ సాయములకు పొటాను నెగువుగా చేసినచాల లాభము గలుగు నను సంకల్పిని నూపరింపెండెంటు గారు ప్రజలకు బోధించిరి.

జిన్నాగారి రాజీనామా

"ఇంగ్లీషుమాత" పత్రికలో నొక రీ విషయముగూర్చి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

"కాలముబిల్లు"కు రాజకీయవిధియు, భారతరాజ్యాంగ ముండు అయితే నొసంగియుండల తన సామ్రాజ్యకాసన సభ్యత్వమును వర్గించెదనని నిశ్చయించిన ఎమ్. పి జిన్నా గారి గూర్చి యేమి చెప్పవలయును? ఇప్పుడు ఈ కాసనము నకు రాజకీయవిధి తన అంగీకారము నిచ్చియుండెను. జిన్నా గారు భారత రాజ్యాంగముండు అయితే వేచియుండ నోవు? అనగా తన రాజీనామాను సంస్థిపరచి, యీ హాస్య ములో కొంత కార్యము జరుగునరకును వేచియున్నట్లు తోచు చున్నది."

జిన్నా గారు తన రాజీనామాను వ్రాసి నిష్ఠపరచుచుం డగాక, దానిని రాజకీయవిధికినూడ బు వె నని యీ లేఖకును తెలిసికొనిన యెవల నీతిని తెలివితక్కువరకనము బనుల్లు డి యుండకపోవును. జిన్నా గారు నిర్భీతితో ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసిన లేఖ విషయమోజరము గాదని మా అభిప్రాయ ము. అయ్యో! శర్మగారిస్థితి విచారజరకము. కన్న మెంటు భవనమునకు వీరి కాహ్వానము వచ్చుచే యీ దుస్థితి కలిగినది. తన రాజీనామాను ఇచ్చి న దినముననే వీరు ఢిల్లీనుండి బయలుదేరి యుండిననో, యేమి యు చిక్కులేకపోవును. కాని, యీ ఆహ్వానములకు వీరు ఢిల్లీని వదలలేదు. అందుచే వీరు రాజకీయవిధిని దర్శించిన జరుగవలసింపబడే నీ జరగినది. శర్మగారి విషయమున పుర్వ మర్క గావించుకొందురని మానయ్యము. కాని, జిన్నా గారు ఢిల్లీని వదలక, అట్టి సామ్రాజ్యదేశకలతో సుబాధము గలిగి యున్నను, వీరు తమ రాజీనామాను గర్హితేసికొన రని మాకు తెలియును.—ఆమృతబహదూ పత్రిక.

పట్టణగారి హిందూ వివాహముల బిల్లు సంగీకరించు చు బొంబాయి నగరమందలి కొంతయు హిందువు లొక బహి రంగ సభను ఆహ్వానించిరి. బొంబాయి రాజధాని సంఘము వారి యాదరణమునను, ఆర్యభ్రాతృత్వ సంఘమువారి యాద రణమునను సభ జరు ప్రదముగ జరిగెను. సభ చివ్వులూ నె టల్వాడుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. సభ క సేకమంది ప్రజలు విచ్చేసిరి. హిందువు లంగర్వర్ణవివాహముల సంగీకరిం చుచు నొక బిల్లు చేయబడుట చాల ఆకర్షక మనియు, అట్టి నూత్రము హిందూ మతమునకు ప్రతికారము కాదనియు, కో ర్వులలో ఆచారములను బట్టియు అలవాటులను బట్టియు స్థిర్య లను చెప్పుచుండుటవలన చాల నష్టము సంభవించు చున్న దనియు, హిందూ కాసనము అల్లెమనాగరికతాకుల్య ములుగ నుండునట్లు చేయు లాకర్షక మనియు, జాతీయ పరిపాలనమే యుండిన నట్లు సహజముగనే జరిగి యుండెడి దనియు, బానుగారి బిల్లు ఈ సమస్యకు పరిష్కరించి యుం డెడి దనియు, ఏకవివాహనూత్రము, రజస్వలాసంతరదినా హనూత్రమును బిల్లులో చేర్చిన బాగుగ నుండు ననియు నరకు చెప్పెను. అ సేకమంది కత్తల బిల్లు నూత్రములకు బల పరచి అవి హిందూ మతమునకు గాని సాంప్రదాయమునకు గాని ఎంత మాత్రమును విరుద్ధముగ లేదనిరి. చివ్వులు చేతము యొక్క వైతిక రాజకీయాధిక పారమార్థికాభివృద్ధి కట్టి చట్ట మావర్ణకమని సభవారు తీర్మానములను చేసిరి.

యుద్ధము !

ఆయుర్వేదమునకును, అంటుదురోగములకును,

కాని, నిపు

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1045)

కలరా, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లుయెంజా రోగములకు మదుర్పు ఔషధములను, నియంత్రేసికతో నీ కట్టి భయమును లేక నురక్షితముగా నుండగలవు. శ్రేష్ఠ మైనను, చాకైనది. కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములందు 100-కి 100 మంది రక్షింపబడిరి.

కలరామందులు పెట్టు 1-కి	రు 0-12-0
ప్లేగు " (వెద్ది)	" 1-12-0
" " (చిన్నది)	" 1-2-0
ఇన్ ఫ్లుయెంజామందుల పెట్టు	" 1-8-0

ఇంకను ప్రపంచప్రఖ్యాతివడసిన ఔషధముల సేకములు గలవు.

ప్యాంకింగుపోట్లజిల్లులు ప్రత్యేకము. ధరభాస్త్ర చేసినవారలకు తుదికముగ క్యాటబారు సంపాదకును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, ౫౫, ఆచారప్పనగేరి, జి.టి. మదరాసు

జర్మనీ

జర్మను వాణిజ్య ప్రచలనము.

మెల్బోర్న్, మార్చి 31:—రసాయన పదార్థములను తయారుచేయు ఆస్ట్రేలియాను కంపెనీలు రెండును న్యూయార్క్ నుండి జర్మను కంపెనీ మరల సంబంధబాంధవ్యములను ప్రారంభించి గౌరవా వంటనే తిరస్కరించిరి.

పోలెండు జర్మనీ వ్యవహారములు

కోపెన్ హేగన్, మార్చి 31:—బెర్లిన్ గవర్నమెంటు వారు ఏప్రిల్ 2-వ తేదీన జరుగునట్లుగా పోలెన్ లును సేవకు చేరవలె ఎంపిక చేయు నాయకుల నామోదించిరి. దాంట్లగు గూర్చి కొంతగా రాయబారములను నడుపవలసినదని మార్షలు ఫాబుగారు కోరుకుటకు నిల్చుపెట్టిరి.

పోలెండు-జర్మనీ.

కోపెన్ హేగన్, మార్చి 31:—దాంట్లగు క్యూపర మనుగూర్చి మార్షలు ఫాబుగారు కొంత రాయబారములను చేయగోరి 2 నకు ఏప్రిల్ 2 వ తేదీన ఒక మహాసభయందు అందరను పోల్లననలెన బెర్లిన్ పరిభ్రమణ వారు బాతీయ మహాసభ నాయకుల నామోదించిరి.

జర్మనుల యూహ

కోపెన్ హేగన్, మార్చి 31:—రీసా పిస్టు ఫాలియా యందలి సభవారు సార్ ప్రదేశమును తమ జేతములో చేర్చు కొనకుట పరగువారు రేయిచున్న ప్రయత్నములను ఆతే పిండును చేసేవలెన రీత్యావహుకు ప్రయత్నముగా జర్మను మంత్రివర్గము వారు ఈ విషయమును పూర్తిగా నిరాకరించు చు రియు, ప్రెసిడెంటు కల్పన గారి సిద్ధాంతములను ఆతి క్రమించుట ఆవశ్యక మయ్యెను జర్మను నిజాంగములై తిరిగి విచ్చెను. మెల్బోర్న్ సోషలిస్టు కన్వెన్షన్ దలి పార్టీ స్టోన్ గారు విజయల సంతోషమున గాను దినమునకు 4 గంటలు పనిచేయుటకుంట్ల కనివారు సంతోష అంగీకరింప రియు, హంగేలోని జర్మనే యచ్చటను జరుపుటకు కార్మిక కార్య నిర్వాహకవర్గము వారు నిశ్చయించి రియు చెప్పిరి.

జర్మనీలో బోల్షివిస్టులు

లండన్, మార్చి 31:—జర్మనీలో బోల్షివిట్ కద్దతి ఏర్పడును. అది ప్రపంచమునకంతకును వ్యాపించితియనె వెను కటి సాంగ్రామిక చాదుతే యిప్పుడు స్పార్తకమునై కడపటి ప్రయత్నము చేయుచున్నార. స్పార్తకమును చేయుచున్నారని ప్రకటించుట అల్లరులలో చాలభాగము సాంగ్రామి కులవలననే జరుపబడుచున్నది. వారిని మాత్రము చేయుటకు దొరతనము మార వలెను. ప్రస్తుతమున్న దొరతనము కట్టుదిట్టముగ పనిచేయుటలేదు. ఇండియన్ రెవెన్యూ, మెల్బోర్న్, సాఫిక వాదమును వ్యభిచరకుల కాలిచాదులును ఏకమగు నట్లున్న దని జర్మనీలోని బోల్షివిట్ ఫిలిని పరికించుటకు బ్రిటి షువారిచే పంపబడి ఆచటికి వెల్లిన యాద్యోగి పొంతుకు వచ్చి తెలిపెనని డెయిలీ న్యూస్ ప్రకటించినది.

బవేరియా జర్మనీ జేతములు

బెర్లిన్, మార్చి 31:—బవేరియా వారు సైనిక స్వాతంత్ర్యమును కోరిరి. కలెక్టరు సేవకు బవేరియాలోనుండి ఎవరిని చేర్చునాడ దని. దీనివలన జర్మనీ బవేరియా జేతముల కల్లి ప్రాయభేదము కలుగవచ్చు నని మిటగ్లయకుంగు వ్రాసినది.

బెర్లిన్ కలతలు

కోపెన్ హేగన్, మార్చి 31:—జనవరిలో తొందరలను కలిగించుటకు కలెక్టరుకుదని ఆనమానించి గేటరు బెర్లిన్ కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు రెండవ అధ్యక్షుడగు ఇండియన్ రెవెన్యూ సోషలిస్టు హెర్బర్టును కట్టుకొనిరి బెర్లిన్ నుండి తిరిగివార్త వచ్చినది.

ఆమెస్టర్డం లో కలతలు

ఆమెస్టర్డం, మార్చి 31:—విడుదలచేయబడిన సైనికు లును అనద్యోగులను ప్రభావవర్తముగ చేరి ఏర్పడుటకు తిరిగిరి. “జీతన స్వాతంత్ర్యమును మేము దొరతనమువారిని కోరుచు న్నాము” అని వ్రాయబడిన పతాకమును చాలమంది పట్టుకొనిరి. దుకాణములను దోచుకొనిరి. కిటికీలను పగులగొట్టిరి. పోలీసు వారు కలుసారలు లట్టిల నడవరాగించిరి. జనలకు నష్టపరిక ముగ కలుగలేదు.

జర్మనీ గనుల పనివాండ్రు సమ్మెకట్టు

కోపెన్ హేగన్, మార్చి 29:—ఈ సమ్మెకట్టు వార్త మండలమున వ్యాపించినది. నిటకలో 12 గవలలోను బోవ మునందు 7 గవలలోను పనివాండ్లు సమ్మెకట్టిరి. విప్లవ కార్మిక దళమును పంపవలెను. జర్మనీ పోలీసు దళమును నిరా యధులును చేయవలెను. రహస్య సోవియటు దొరతనముతో సం బంధము కలిగించుకొనవలెనని సమ్మెకట్టు వారులు సభ చేసి తీర్మానించిరి. విప్లవలో పోలీసు వారికిని సమ్మెవారికిని సంఘర్షణ ను జరిగినది. 11 గురు చనిపోయిరి. 37 గురికి గాయములు తగిలె నని ఎచ్చనకుండి తిరిగివార్త వచ్చినది.

అంస్టర్డం, మార్చి 31:—దాంట్లగు వర్త పోలీసు వైస్యములు విడిచిపెట్టు గూర్చి జర్మనులు ప్రాసినదానికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మార్షలు ఫాబుగారు రిట్లు చెప్పిరి:—ఏప్రిల్ 8 వ తేదీన తాము స్వయముగ స్పావర్తనలయను సమాచార మంతటిని తెలిపెదరు. జర్మను అధికారులు కోయబాధ్యతల కన్నిటికిని పూచీపడుదురు. జర్మను గవర్నమెంటు వారు హె దు ఎల్లి బెర్లిన్ గారి నొక క్రాంతినిగ స్పావర్తన కేగదరు.

కోపెన్ హేగన్, మార్చి 29:—బెర్లిన్ సంజేతము.— లాకాలంటి గారు పత్రిక ప్రకారము తాత్కాలిక సంద్ధి నింక కొంతకాలమువరకును పొడిగింపవచ్చు నని తెలియుచున్నది.

జర్మను రహస్య సేనలు.

కోపెన్ హేగన్, మార్చి 29:—రహస్య సోవియటు సేనలను జర్మను సేన తలపడెనని విచ్చెను బావెస్టుకు తిరిగి వార్త విచ్చెనని తెలుపబడినది. అట్టితేజియును జరుగలేదు. కోల్లెండు, కెటానియాలో జర్మనులు తలపడెరు. తూర్పు సరి హద్దును కాపాడవలసిన ఆవశ్యక మింకను కొంత కలదు గాని జర్మను లవటు రహస్యవానితో మైత్రి గలిగియుండ గోరి రని హెయ్ నోస్ట్ బాతీయసభయందు నుడివెనని తెలుపుచుండి వార్తవచ్చెను.

చీనాయందలి జర్మనులు

లండన్, మార్చి 29:—చీనాయం దింక 8 వేలమంది జర్మనులు మాత్రమున్నారనియు నాకా సౌకర్యములొనగూడి నంతనే వారు పంపించితియబడుచునయు రైటు గారికి తెలియవచ్చెను.

సైబీరియా యందలి జపాను సేనలు.

టోక్యో, మార్చి 29:—బారన్ తొచిదా గారు సభ్యు ల ప్రత్యేక ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చుచు 29 వేలమంది జపాను సైనికు లింకను సైబీరియా యందు కాంతిని గాపాడుట కున్నారనియు, రహస్య అంతర్వేక్షకవారములందు జపానీయు లే మాత్రమును జోక్యముచేసికొనిరనియు చెప్పిరి.

పెట్రోగ్రాదు నందు సంక్షోభము.

స్టావ్ హోం, మార్చి 31:—ఇటీవల పెట్రోగ్రాదు నందు జరిగిన అల్లరులు సోవియటు ప్రభుత్వమునకు విశాళకర ముగా కరిణమించినది. తెనిగారి అధికారము చాలవరకు తగ్గినది. బ్రోస్కో ఇప్పుడు మాస్కోలో నున్నాడు. అతనిని సైనికవర్గమువారు కాపాడుచున్నారని పెట్రోగ్రాదు ఫర్సు నుండి తెలిసినది.

తెనిగుగారిలో రాయబారములు.

లండన్, మార్చి 31:—మిత్రమండలివారు తెనిగ గారితో కొత్తరాయబారముల వారంభించు చున్నారని పొంతు నందు పుకారులు గలవు.

నాకా దళోద్యోగులు.

లండన్, ఏప్రిల్ 2:—అడ్మిరలు జెలికో బెట్టిగారు అడ్మిరలు పదవులందు స్థిరపరుపబడిరి. వారి అడ్మిరలు వలె కమలు న్యూజీలండు, క్విన్ ఎలిజబెత్ నాకల వైని నిలప బడును. ఈ నెల 7 వ తేదీనుండి మహా నాకాదళము విరమిం పబడును గాన కమాండరుగా బెట్టిగా రెల్లిన జండా ఎలిజ బెత్ నాకలై తగ్గింప బడవలసియుండును. స్వదేశే, అట్లాంటి కు దళములకు అడ్మిరలు మాడిను గారి సేనానిగా నియమింప బడిరి. తెనిగుగారు వైను అడ్మిరలుగా అట్లాంటి దళమునంద లి రెండవ తెగకు నాయకుడుగా నుండును. ఫెర్మంట్లెగా రు మొదటి తెగకు నాయకుడుగా నుండును. స్వదేశే దళము నకు ఆలివరుగారు, బ్రాల్లికు క్రూసరు దళమునకు కీనుగారు ను, కామకు వెల్లె నాకా సంఘమున అడ్మిరలు ఎడ్మండు గ్రాంటుగారు మొదటి సభ్యుడుగా నుండును. ఆస్ట్రేలియా దళమున కుడుమరుగూ కమడోరు సేనానిగా నుండును.

జర్మనీ అల్లరులు

స్ట్రుగారు సమ్మెకట్టు

కోపెన్ హేగన్, ఏప్రిల్ 1:—స్ట్రుగారు సంజేతము:— సామాన్యపు సమ్మెకట్టురంభమైనది. దుకాణము లన్నియు మూసివేయబడినవి. రెయిల్వేలను, తపోలా వనియు ఆగి పోయినవి. నగరములో గ్యాసులేను. విద్యుచ్ఛక్తియు లేను. దీక్షముల కిబ్బందిగ నున్నది.

ప్రాంతపుర్లు అల్లరులు

కోపెన్ హేగన్, ఏప్రిల్ 1:—ప్రాంతపుర్లు సంజే తము:—ఇచట ఆహారపదార్థములను గూర్చి చాలా తీవ్రమగు అల్లరులు జరుగుచున్నవి. పోలీసువారిని లక్ష్యముచేయుక ప్రజలు లాకొర్టును 1 పోలీసు వైమనులను ముట్టడించిరి. కుర్చీ లు మొరలుగాగల సాచుగిని రికార్డులకు పొతుచేసిరి. నావి కాదళములను నిరాహుధులుగ చేసిరి. పిమ్మట ఖైదీలనందటిని జెయిలునుండి విడిపించిరి. ఆంతరము దుకాణములను కొల్ల గొట్టిరి. తుపాకులు విశేషముగ కాల్యుండినవి. క్రూసమా నామును కాంతపరచుటకు రాజీకు నాయకులు వ్యధాత్రులు ర్షుముల నొనరించిరి.

రూహును ముట్టడించుట

కోపెన్ హేగన్, ఏప్రిల్ 1:—బెర్లిన్ సంజేతము:— సామాన్య ప్రభుత్వమువారు ప్రవ్యవహార ప్రభుత్వమువారిలో గలసి రూహు తుండలము ముట్టడిలో నున్న దని ప్రకటించిరి. కార్మికుల కెట్టిసత్వములను గలుగకుండునట్లు వారినిసంరక్షించుటకు వైస్యము లేకున్నది. కోపెన్ హేగన్ 7 వ గంటలచొప్పున పనిచేయు గని పనివారలకు ప్రత్యేకముగ జేత ములు పొచ్చింపబడునని వాగ్దానము చేయబడినది. కట్టుదా యల సంఖ్య 50,000 లకు మించి యున్నది.

బెర్లిన్ అల్లరులు.

లండన్, ఏప్రిల్ 2 —బెర్లిన్ తంత్రీవార్త.—బెర్లిన్ లో సమ్మెకట్టురంభమైనది. మొదటి అల్లరులవలెనే చాల కఠినముగ నుండునట్లున్నది.

దోపిడుగు; హత్యలు.

బెర్లిన్, ఏప్రిల్ 2:—పెద్ద పెద్ద జర్మను నగరములందు దొంగలభయము విశేషముగ పొచ్చిపోవుచున్నది. పాంబర్గు నావికులలో హత్యలు, దోపిడుగులు పెరిగిపోవు చున్నవి. జేతమంతటను బందిపోటులు పొచ్చిపోవుచున్నవి. ప్రాంత పుర్లలోనిజనులు గుంపుగానూడి దొంగల నెరించిరి. ఇరుపక్ష ములవారును మరఫిరంగుల నుపయోగించిరి. మరణించిన వారి సంఖ్య తెలియకున్నది. బోఖుముండల ఘండలి గని పనివారల సమ్మెకట్టువలన నగరమందలి పనియంతయు నాగిపోవుచున్నది. సోవియటుల రెండవకాంగ్రెసు ఏప్రిల్ 11-వ తేదీన సమావేశ మగును. ఆనాడు స్పార్టాకీస్టు ఉద్యమము పరిణామస్థితి నుం దును. గవర్నమెంటు వారు కగిన బ్యాక్ ట్రెసు తీసికొనుచున్నా రు. రూహుగనుల వ్యాకమించుకొన వెంచుచున్నారు.

జర్మను బొగ్గుగనుల కనివారు

కోలోను, ఏప్రిల్ 1:—జర్మను బొగ్గు గనిపనివారల సమ్మెకట్టు చాల విశేషముగ వ్యాపించుచున్నది. 37000 మంది పనివారు నిపు జేతపనియు జేయకుండ నున్నారు. కోపె నకు అజుగంటలే పనిచేసిన మనివారు నుచున్నారు. సోవియ టుల సంగీకరింపవలయు ననియు, విప్లవకు లగు కార్మికుల సంరక్షకబలము చేర్చువలయు ననియు, యవ్యత సోవియ టులలో నెక్కుడు సంబంధములను గల్గింపవలయు ననియు గూడ వారు కోరుచున్నారు.

భయములు హెచ్చుట

కోపెన్ హేగన్, ఏప్రిల్ 1:—రేసె, కెస్టుఫాలియ ను పారిశ్రామిక ప్రదేశములందు దొంగలభయము హెచ్చు చున్నది. దోర్టు వంతువద్దనున్న వైమనులై దొంగలు పడిరి. కూలీల నిమిత్త ముంపబడిన రిలక్షుల మార్కులను దొంగిలించు కొని పోయి.

బోహేమియా యల్లరి.

కోపెన్ హేగన్, ఏప్రిల్ 2:—ప్రభువర్త సాంఘిక క్రూసాన్యాయవాదులొక బహిరంగసభ నొనరించి సోవియటు కార్మికుల చేర్పాటు చేయ నిశ్చయించిరి. అట్టి సంఘములను జేతమందంతటను తెలకొల్పి ప్రాతిపేరియును అధికారమును వ్యాపింపజేయు ప్రయత్నముల వారంభించుటకు గూడ తీర్మానించిరి.

విశాఖపట్నం టెం॥ నబు కోర్టులో.

2. ఎన్. నెంబరు 22/18 ఇ. పి. 58/18.

వాది, దీక్షిదారు:— శ్రీ శ్రీ విక్రమశేఖర వహారాజులు గారు, శ్రీ పూర్వ నవరూపా, కె. సి. వి. ఇ.

ప్రతివాదులు, యుగవంతులు:— శ్రీరాజా శాశువర్ధ రావభద్రరాజు బహదరు గారు, ఇతరులు. (1550)

నోటీసు.

ప్రతివాదులకు చెందిన, లక్ష్మీపురం, పెదబుద్ది, జమీం దారీలలో సాధారణ భాగములందు హుందా, ఇవానులతో సహా ఇప్పుడు హైకోర్టువారిచే నియమించబడిన రిసీఫరుకు పాలింపబడుచు పార్సీపురము, పాలకొండ, బొబ్బిలి తాలూకాలలో నున్న భాగములు ఏప్రిల్ 25 వ తేదీన మధ్యాహ్నము హైకోర్టువారి ఉత్తరువుప్రకారము అమ్మకముచేయబడును. కొనవారి ఉపయోగమునకు గాను ఈ క్రిందివివరములు తెలియబడినవి.

- (1) అమ్మకము మొత్తము ర. 982188-4-11
(2) ప్రతివాదులు గాని వారిపూర్వులు గాని కొనుక్కొన్న ఎట్టేట్లలో వచ్చు ఆదాయము (అదవి కాక) 38004-0-0
(3) చెల్లింపవలసిన పేషెంట్లు 8684-10-9
(4) ల్యాండు సెక్సు 2676-4-10
(5) రైలువే సెక్సు 669-1-8
(6) జోడీ క్విట్రంటు ల్యాండు సెక్సు మున్నగునవి (2 వ పార్తా) జోడీ 281-8-0
క్విట్రంటు 74-12-9 1290-4-7
ల్యాండు సెక్సు 209-0-8
రైల్వే సెక్సు 74-15-7

T. A. NARASIMHA CHARIAR, Subordinate Judge.

TEMPORARY SUB-COURT, VIZAGAPATAM, 29-3-19.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలవణ్ణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంశములు.

1. లక్ష్మీనిలాసరసము:—లక్ష్యోపశమకరమైనది. ఒక యోజ లక్ష్మీనిలాస రసముగల సీసా తమయొద్ద నుండినది ప్లేగుకు శస్త్రోత్తమమైన సిద్ధాంశము వేంకటేశ తదని తామే సంఘోషముగ బల్కులకు. దినజ్వరము, మూడరి కాలము జ్వరములు, నన్ను పాతము మొదలగునవి తత్పక గుణముగను. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం. (594)

2. శీనివాస తైలం:—ప్లేగు గడ్డకును, నుండల నొప్పి పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇంచాం.

3. వైకాన్య రాసవం:—దీనిని నేవించినప్పుడుండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంటిబేది, కీకభేది, ఆడిర్ల భేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం.

4. బాలగుభోదయనా:—చిడ్డలకు బలకారి; తియ్యని మందు. మందము, చలబద్ధము, ఆడిర్ల భేది, కృత్వము, కనుపుల్లియుండుట, అకలిభేతుండుట మొదలగునవి గుణములు చిడ్డల పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇంచాం

5. లోకాయువారక స్థూరమూత్రం:—చిడ్డలకు వయస్సు నుడిసినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణకారి. మందము, పడికము, దగ్గు, ఆడిర్ల భేది, కీకభేదులు, పాతం, పార్సీవాములు, మలబద్ధం, జ్వరం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింకాననేక రోగములను గుణముచేయును. (801)
280 మూత్రం గల సీసా 0-4-0
కపాల కర్పూర 6-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-14-0
" " 25-కి 5-5-0

ప్రతి ఔషధముతో కూడ అనుపానము తెలుగున తుల్యమున శ్రీ సీతారాధున వైద్యశాల, మైసూరు.

పంజాబు హైకోర్టు.

పంజాబు హైకోర్టు 1858 వ సంవత్సరమున ప్రారంభమయ్యెను. నేటి (ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ) నుండియు హైకోర్టుకు మార్పుబడినది. ప్రారంభోత్సరమున కనేక ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. దర్బారు డే వాచేయబడెను. ముఖ్య న్యాయమూర్తియు, హైకోర్టు న్యాయమూర్తులును, ఎడ్వోకేటులును, వకీళ్లును, సివిల్ మిలిటరీ యుద్వ్యోగీయులను, అనేక మంది యూరోపియనులును, భారతీయులును విచ్చేసిరి. హైకోర్టుకు తెరక గోరబడిన లెప్టి నెంటు గవర్నరుగారు ఉదయము 8-80 గంటలకు హైకోర్టువద్దకు వచ్చిరి. అంగరక్షకదళమును, కార్యదర్శులు మొదలగువారును అతనివెంట వచ్చిరి. ముఖ్య న్యాయమూర్తియు, న్యాయమూర్తులును, పంజాబు గవర్నరు మెంటు వారి ముఖ్య కార్యదర్శియు, లీగల్ రిమాంథ్రాఫీరు, లాహోరు కమిషనరు, డెప్యూటీ కమిషనరులు లెప్టి నెంటు గవర్నరుగారి నాదరింపజేసిరి. వారు వచ్చునపుడు పంజాబు లైఫ్ లియనరు కే. ప్రొ. ప్రదర్శనమును జూపిరి. బ్యాండు మనోహరముగా వాయింపబడెను. 15 గుండ్లు కొట్టబడినవి. గవర్నరుగారు అంగరక్షకదళమును పరీక్షించిన వెనుక న్యాయమూర్తులును గవర్నరుగారును గడ్డ వెళ్లిరి. వారు మనస్క బాటుబడినపుడు వాద్యములు మ్రోగెను. లెప్టి నెంటు గవర్నరుగారు సుఖానీత లైవ వెనుక ముఖ్య కార్యదర్శి భాంక్షునగారు ముఖ్య న్యాయమూర్తిగారికిచ్చు నిమిత్తము హైకోర్టు తెలుపు పేటెంటును వారికిచ్చిరి. పిమ్మట గవర్నరుగారు కొంచెము సేపు ఉపవసించిరి. అందు పంజాబు బ్రిటిషు ఇండియాలో చేర్చబడిన దాదిగ నెట్లు పరిపాలించబడినదియు సంగ్రహముగ చెలిసిరి. హైకోర్టు హైకోర్టు మార్పుబడుట వారికి చాల సంతోషకరముగ నున్నది. రాజక్రాంతినిగా రచట తేనెమలన హైకోర్టుకు తెరచు మహాభాగ్యము తమకు లభించుట గొప్ప సుకృతము. పిమ్మట వారు పూర్వపు న్యాయమూర్తులును, ప్రస్తుతపు న్యాయమూర్తులును జేసినవనిని విశేషముగ ప్రశంసించి ఇట్లు చెప్పిరి. హైకోర్టులో ప్రస్తుతము ఏడుగురు న్యాయమూర్తులుండురు. సర్ హెన్రీ రట్టిగానుగారు మొదటిముఖ్య న్యాయమూర్తిగ నుండురు. పూర్వము న్యాయశాఖపాలనాకాళుల కెంత అన్యోన్య మిత్రభావముండెడిదో ఇక యింక నట్లునే యుండునని తాము తలంచుచున్నాము. రాజక్రాంతినిగా రిరపున సర్ హెన్రీ రట్టిగానుగారి కాహైకోర్టు తెలుపు పేటెంటు కొనగట తమ కెంతేము సంతోషకరముగ నున్నదనుచు వారు ముఖ్య న్యాయమూర్తిగారిని వాటి సమకొనగోరిరి.

ముఖ్య న్యాయమూర్తిగా వా తెలుపు పేటెంటునందు కొనిన వెనుక హైకోర్టునందలి న్యాయమూర్తులకు లెప్టి నెంటు గవర్నరుగారికి తెలియబరదిరి.

అంతరము ముఖ్య న్యాయమూర్తి గారు చిన్న ఉప న్యాయము నిచ్చుచు హైకోర్టుకు హైకోర్టుకు మార్పుబడుట యెలకు తమకు చాల సంతోషము గలగుచున్నదనియు, పంజాబు న్యాయవాదులలో మంచిసామర్థ్యము గలవారనేక మంది యున్నారనియు, ఈ రాష్ట్రమునందలి ఏ యుత్తమ న్యాయస్థానమందలి న్యాయవాదులకు దీనిసోపరిక పంతుననియు, న్యాయవాదులును, న్యాయమూర్తులును కలసి మెలసి పనిచేయువెడల రాష్ట్రీయ న్యాయపరిపాలన మెంతేయు నభివృద్ధి నొందునని తాము కొనుచున్నారనియు వారు చెప్పిరి. రాజప్రతినిధిగారు రాజాలంకులకు వారు విచారమును తెలిపిరి. అయినను ఓడ్డెయరుగా రాగొప్ప కార్యము నిర్వహించుట సంతోషకరముగ నుండగలదని చెప్పి వారిని హైకోర్టుకు తెరక గోరిరి. ఇకనుం దది హైకోర్టు ఆఫ్ పాన్జాబ్ కేవల పేరున నుండును.

పిమ్మట న్యాయమూర్తులును, లెప్టి నెంటు గవర్నరుగారును మనస్క బేదికమంకి దిగి హైకోర్టు, కేబువర్డ్ కేగిరి. వాద్యములు మరల చెలరేకసాగెను. ముఖ్య న్యాయమూర్తి కేకునరికి రిజిస్ట్రారుగారు లైగల్ రిమాంథ్రుగారికి తాళముచెల్పలనిచ్చిరి. వారు హైకోర్టుకు తెరచిరి. పిమ్మట ముఖ్య న్యాయమూర్తియు లెక్కిన న్యాయమూర్తులును వారిని లోనికి వీలకొనివెల్లిరి. క్రొత్తగా చేర్చబడిన భాగములను ముచినవెనుక వారు అంగరక్షకదళములతో గృహాన్వయము లైరి. ఫిల్లు పంజాబు లైటు హార్సు దళము వారి సాగవంపెను. లై గవర్నరుగారు వేదలి, వంతెన 15 గుండ్లు కాల్యబడెను.

గమనింపుడు గమనింపుడు
ఫర్మకల్ లుక్ పేనాల ధర తగ్గించబడినది.
బ్లాక్ బర్డు యు 8-8-0. స్వాక్ యు 7, వాటర్ మెక్ యు 7-8-0, వాటర్ మెక్ (సేప్రీలేక్ నెల్సన్ ఫిలింగ్) యు 10-8-0, సెప్రూక్ 210 యు 4, అలెక్సాండ్రా యు 2-12-0. (1514) సిల్బరడన్సు, ప్లేవెన్సన్, తిరువలిక్కేడి, మద్రాస్.

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపుచియే జ్వరమును హరించుట కిది సాటిలేనిమందు. మలేరియా (విషవా) (యజ్వరములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరములకును యెత్తినది. కొన్నిసార్లు పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరము జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయముగ జ్వరముందు సమయమందును యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యెల్లాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన అనేకులలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:—

వకీలు (అటార్ని-ఆట్-లా) మెంరాన్ పాండు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:— మియొక్క జ్వరహరి జ్వరములను టురురుటయందు అమానుమైన ఔషధమని సుక్కిలి సంతోషపూర్వకముగా తెలిపించెదను. వర్షాకాల మారంభమందు సార్ సెట్టిలో నుండు నా గ్రామములలో కూలీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించుచుండగా, హెన్రీ వారియొక్క జ్వరహరినికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరండ్ల స్వస్థత చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుము.

ప్రతి ఔషధపాత్రలోను వర్తకుల వద్దను దొరకును సీసా ఒకటికి రు. అ. 8, యు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హెన్రీస్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెనీ, ఓక్లీ, జాడక్ అందు కంపెనీ, ఏజెంట్లు, 15, అరమీన్ కార వీధి, మదరాసు. (1122) Agents: Oakley, Bowden & Company, 15, Armenian Street, MADRAS.

వాంటి బ్రాంటి నివారణి

ఓమం - కర్పూర్

ఓమం-కర్పూర్ అను ఔషధము అతివిశేషము, కడుపునొప్పి, కనుపులో వాయువు మొదలగు వ్యాధులను ఖండించుటకు ప్రసిద్ధమైన ఔషధము.

ఒక సీసా ఎనమండుగురిని బ్రతికించినది.

వెస్టియల్ మిమెక్ సానైటి రెవరెండు టి. ఎఫ్. నికల్ సన్ గారు వ్రాసిరి:— వాంటిబేది కలిగినవారికి మియొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుణముచేసినందుకు నేను మిక్కిలి సంతోషముతో సాక్ష్యముచెప్పగలను. 1884 వ సంవత్సరమున దక్షిణఇండియాలో నుండు మహారగుడి అనే నా పూరిలోనున్న చుట్టుపట్ల గ్రామములోనున్న వాంటిబేది విశేషముగా వ్యాపించి ఉత్తేజించుచుండెను. ఒకరోజున యిద్దరు మనుష్యులు అందులో ఒకరు పోలీసుబంట్లోతు - మిక్కిలి దుఃఖముతో నా యింటికి వందుకుగాను వచ్చిరి. వారికి మియొక్క ఓమంకర్పూర్ గుమారు, అనగా నడితరము, సీసా ఒకటి యిచ్చి వాడుక చేసే విధము చెప్పితిని. ఫక్షము, అనగా రెండు వారములలోపల వారు తిరిగివచ్చి నాకు వందనములు చెప్పిరి. ఏడుగురు చిడ్డలును, ముగ్గురు స్త్రీలును ఓమం కర్పూర్ వల్ల కాపాడబడి రని నాతో చెప్పిరి. వారు చెప్పిన దృష్టాంతము నిజమని నమ్ముటకు నాకు పూర్వమైన కారణము లుండెను.

దీనిని యింటిలో నుంచుకొనుము.

ప్రతి ఔషధపాత్రలోను వర్తకులయొద్దను దొరకును సీసా ఒకటికి రు. అ. 8, యు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11-0-0.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు

క రో లా.
వాసనలేదు, ఏరుచితేదు,
ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు,
భేదులు గావు, దినము కాతగిన
కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము
గ అయ్యెలాగున యర్థ కో ధన
గావించును.
4 పాను, 1 పాను నీసాలు
నీసా 1-కి వెల
రు. 2-8-0, 4-0-0.

శ్రీ జరు గా రి
లీవరు టానిక్.

పైత్యమునకు మంచిమందు.
రోగులకు సంధించు తల
కొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య
మువలన గలుగు బాధలకును,
అలసత్తును, ఆలిబాధకును,
వికాసవిహీనతకును అరోచిత
కును, తల తిరుగుటకును, విసు
గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.
నీసా వెల రు. 1-8-0.

కుల్ హ ట్టి.

ఎరుపుగా నున్నను నెరసి
నను వెంట్రుకలను తక్షణమే
మినమినలాడు నలుపుగా గాని
గోధుమరంగుగా గాని మార్పు
గలదు. స దో ష లి త ము
శాశ్వతము.
ఈ సౌల్యార్థక డై పెట్టె 1-కి
రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండు కో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము

368

స్వదేశి కత్తులు

హాల్ గ్రాండు మంగలి కత్తులు 1-2-0
టేబిల్ కత్తులు 1-0-0
కార్కులు తీయునది, చాకు అన్ని కలసినది
(ప్రయాణికుల కెక్కుడుపయోగకరము) 1-8-0
డి. బ్లెడు రోగర్పు చాకులు 1-0-0
సింగిల్ బ్లెడు చాకులు 0-6-0
డబ్బు కత్తులు 0-4-0
సింగిల్ బ్లెడు చాకులు (చిల్లర పుల్లర క నులకు) 0-4-0

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్స్ కంపెనీ,
లిమిటెడ్,
కంజీవరం.

962

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమున కాశ్వకముఖము పొందుట స్వా
భావిక మైన కొన్ని విధులను ఆననమొనరించున నే కలు
గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గ
మున కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమున దృఢ గాత్రమున, ఆ
యోగ్యత్వముని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా
నీయబడును. పోస్టుచార్జి యే మే భరించి పంపెద
ము. వెంటనే వ్రాయుకోరెదము. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆరంభిల్లా బోమ్ బాయిలు, 151, బ్రాడ్వే, న్యూఢ్రాస్

మదనకామేశ్వర లేవ్యము

ఇది మేహము, నిక్కాక, కుక్కనవ్వము, అతిముక్తమున
నారించి, మిక్కిలి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, యోవనముఖమున,
సంతోషప్రాప్తికిలిగించు వరప్రసాదము 2 డబ్బీలు చాలును.
20 తులముల డబ్బీ రు. 1. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
పి. పి. పి. అండుకో, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

మీ కవనరమయినచో

అంత్యసంబంధమైనట్టిగాని కనగి పోతపోతయినట్టి గాని వస్తులను గురించియు,
ఉత్కృష్ట, ఇదివరకానమునకు, వంపులు వంపులుగ వందలబడిన లేకులు కోణములుగా
ఉన్నట్టి ఇమతకవ్యములు ఇంగిలం వివిధమైన ఇమత సామానులను గురించిన అన్ని
విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంగతిసందర్భముల నలహా
చాలోచించవలసినది. ఏడు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి
మంతలే వానిని వకొకటాలో సరఫరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు మీరినవారు.

కవనము:- ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

శాల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తిరాలపెట్టె నెం 50కి రు,

889

మదరాసు

(వై. కా. మోక్షముగ సోదనమును ఈ పత్రిక వేరు కూడ నుదాహరింప గోరుచున్నారు.)

Just What I Want

the PERFUME that CHEERS WHICH IS SOLD BY

F. Mussonallg & Co.

Orto parasian

51, China Bazaar, MADRAS.

TAKE THE OFFENSIVE AGAINST CATARRH.

Many people are inclined to neglect this disease in its early stages—don't commit such an error! Catarrh gives rise to many diseases such as,—Bad Sight, Deaf Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Sore Throat, Influenza etc. To effectively cure and Catarrhal disease you remove the Catarrh and that is what most remedy to do. The Actina Treatment gets right to the root of the trouble and the powerful vapour courses through even the minutest nerves and blood-vessels in direct contact with the affected membranes, removing the congestion, and restoring healthy circulation. Invest Rs. 25-8 (plus postage, etc.) in an Actina and have specialists, fees. Valuable Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing particulars of our Conditional Trial Offer and testimonials, post free from Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala (India) (669)

ACTINA NATURAL TREATMENT.

Actina Cures Deafness.

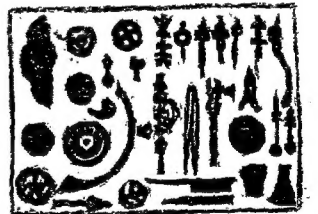
Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles, Hay Fever Asthma, Bronchitis, Headache, Sore Throat, Influenza, etc. Costing only Rs. 25-8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala. (India)

Natural Actina Treatment.

TOHFAFROSH
WATCH & Co.,
Dealers in Watches
Materials Tools,
BHENDI BAZAAR,
Post No. 9,
BOMBAY.

881) ఈ త్రిమూల అగ్గభావము వ్రాసవలయును.

మలను చందనము

(1251) పెరిగినముందు తువారము
నందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికినీ
తెలియదు. వర్షము తేరు. వివాహ
కన్నులు కనబడినట్లు తలచెడు. రుచ్య
మైన మామలయందనము ఎటుత
తెలుపు. వచ్చు అమ మూడు విధముల
యగోచరము మామలయందు చచ్చును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
కందర్పపార్శ్వ. రాజమండ్రి.

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు

కమిషన్ యేజెంట్లు.

1543

లియ్యము, గోనెలు, నూలు, అముదము, పెనకాగ్గులు, ధాన్య
ములు కానుధాన్యములు మొదలగు సరకులు, స్వదేశీయుల తర
పున, పరాయిదేశీయులతరపున కొనబడి విక్రయించబడును.
వివరములు తెలియగోరువారు ఈ నిలాసమునకు వ్రాయుకొనెను.
Pareck & Co., 135 B, Amherest, St, Calcutta.